

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน
THE RELATED FACTORS IN REDUCING DEFICIT TRADE
OF BALANCE OF THAILAND WITH CHINA

โดย

สุชาติ นภะเพ็ญวรรณานุกร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเงินในระบบเศรษฐกิจโลก
วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2556

**THE RELATED FACTORS IN REDUCING DEFICIT TRADE
OF BALANCE OF THAILAND WITH CHINA**

BY

SUCHAT NAPHAPHENWANNAKON

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENTS FOR

THE DEGREE OF MASTER OF ARTS IN CHINA IN WORLD ECONOMIC SYSTEM

COLLEGE OF SOCIAL INNOVATION

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

2013

วิทยานิพนธ์ เรื่อง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน

OF BALANCE OF THAILAND WITH CHINA

โดย

สุชาติ นภาพีญวรรณาณูร

SUCHAT NAPHAPHYENWANNANON

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจีนในระบบเศรษฐกิจโลก

for the degree of Master of Arts in the world economic system

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2556

วิมลพร เกษมกุล

รศ.วิทย์กร เชียงกุล
ประธานกรรมการสอบ

ดร.วีรพงษ์ ชุตินัทธ์
กรรมการ

สมชาย นิมิตร

รศ.นฤมิตร สอดสุข
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

ดร.ทวี ภูมิพร

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ สุขสาตร)

คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

6 มิถุนายน 2557

Thesis entitled

**THE RELATED FACTORS IN REDUCING DEFICIT TRADE
OF BALANCE OF THAILAND WITH CHINA**

by

SUCHAT NAPHAPHENWANNAKOON

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Arts in China in world economic system

Rangsit University

Academic Year 2013

W. Chiengkul

Assoc.Prof.Witayakorn Chiengkul
Examination Committee Chairperson

Veraphong

Veraphong Chutipat, Ph.D.
Member

N. Sodsuk

Assoc.Prof.Naruemit Sodsuk
Member and Advisor

Approved by Graduate School

Vannee Sooksatra

(Asst.Prof.Pl't.Off. Vannee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

June 6, 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก รศ.นฤมิตร สอดสุข กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.วิทยากร เชียงกุล ประธานกรรมการสอบ ดร.วีรพงษ์ ชุตินัท กรรมการที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาที่ถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ.นฤมิตร สอดสุข รศ.วิทยากร เชียงกุล ดร.วีรพงษ์ ชุตินัท ที่ให้เกียรติมาสอบงานวิทยานิพนธ์ รวมถึงขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ทุกๆท่านที่กรุณาเสียสละเวลาให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาที่สมบูรณ์มากขึ้น

ประโยชน์อันใด จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมอบให้ทุกๆท่านไว้เพื่อการศึกษาการค้นคว้า การอ้างอิง สำหรับพัฒนาความรู้สืบไป

สุชาติ นภาเพ็ญวรรณกุล
ผู้วิจัย

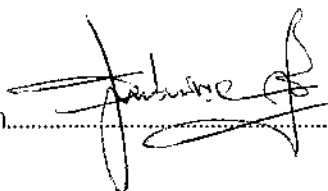
5409727 : สาขาวิชาเอก : จีนในระบบเศรษฐกิจโลก ; ศส.ม

คำสำคัญ : สินค้านำเข้า, สินค้าส่งออก, ดุลการค้า

สุชาติ นภาพัญญวรรณาฎร: ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน
(THE RELATED FACTORS IN REDUCING DEFICIT TRADE OF BALANCE OF
THAILAND WITH CHINA) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.นฤมิตร สอดสุข, 146 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้จัดทำเพื่อศึกษาพัฒนาการ การค้าไทย-จีน ตั้งแต่การเปิดสัมพันธภาพทางทูต ช่วงปี พ.ศ. 2518-2534 จนถึงปัจจุบัน 2554 โดยเน้นช่วงเวลา ก่อนและหลังการจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียน-จีน ปี 2535-2546 และ 2547-2554 เป็นสำคัญ เพื่อศึกษาสินค้านำเข้า ปัจจัยสำคัญส่งผลให้ ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน และสินค้าส่งออกซึ่งเป็นช่องทางความเป็นไปได้ ในการแก้ไขปัญหาขาด ดุลการค้าของไทยต่อจีน รวมทั้งผลของการค้าไทย-จีน ผลกระทบ จากการค้าสินค้าไทย-จีน การศึกษารึ้นนี้เป็งานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าสินค้านำเข้าที่เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงและนำเข้ามา เป็นจำนวนมาก เป็นปัจจัยสำคัญส่งผลให้ ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน สำหรับสินค้าส่งออก ประกอบด้วยสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าเกษตร พบว่า เฉพาะสินค้าอุตสาหกรรม หมวดเครื่อง คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันกับจีน ไทยเป็นฝ่าย ได้เปรียบการค้า เกินดุลการค้าต่อจีน ส่งผลให้ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนลดลง และพบว่า มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสัดส่วนร้อยละ กับมูลค่าการค้าสินค้า รวมทุกประเทศของไทย และเปรียบเทียบกับสัดส่วนร้อยละ กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ยังมี สัดส่วนที่ต่ำ ผลกระทบต่อ คุลบัญชีเงินสะพัด ดุลการชำระเงินของประเทศ และสถานะทาง เศรษฐกิจจึงมีน้อย อย่างไรก็ตามรัฐบาลควรมีส่วนช่วยส่งเสริมการส่งออก โดยเฉพาะสินค้า อุตสาหกรรม หมวดคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการลดการขาด ดุลการค้าของไทยต่อจีน พร้อมทั้งการเจรจาหารหว่างรัฐบาลทั้งสองในการขจัดปัญหาและอุปสรรค การค้าระหว่างกัน ซึ่งจะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างกันเพิ่มสูงขึ้น จนนำไปสู่การลดมูลค่าการขาด ดุลการค้าของไทยต่อจีน ได้มากขึ้นในอนาคต

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

รศ.นฤมิตร สอดสุข

5409727 : MAJOR : CHINA IN WORLD ECONOMIC SYSTEM; M.A.

KEY WORDS : IMPORTS, EXPORTS, DEFICIT

SUCHAT NAPHAPHENWANNAKON: THE RELATED FACTORS IN REDUCING DEFICIT TRADE OF BALANCE OF THAILAND WITH CHINA. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF. NARUEMIT SODSUK, 146 p.

This thesis to study development of bilateral trade between Thailand and China from the beginning of diplomatic relationship in 1975-1991 to the present with special emphasis in the period before and after the establishment of ASEAN-China Free Trade Area (1992-2003 and 2004-2011). The study looks at imports from China as a major factor affecting Thailand's trade deficit with China, exports to China as a major factor in reducing the trade deficit with China and the result of the trade deficit with China. The study conducted by qualitative method finds that major factor causing Thailand's trade deficit is due to huge import of high-value capital goods from China. In term of exports to China, the industrial goods such as computer accessories and components; and Agricultural products are in top ranking. Among these exports, finding shows that only industrial goods had enable Thailand to achieve trade surplus leading to a reduction of trade deficit with China. The percentage of value of Thailand's trade deficit with China is still low compared to Trade value of Thailand and other countries as well as Gross Domestic Product. So the impact of this trade deficit on Balance of Current Account, Balance of Payments and economic status of Thailand are also low. However, the government should promote Thailand's exports to China especially industrial products such as computer accessories and components, negotiate and work in collaboration with China to reduce trade barriers between the two countries in order to lessen Thailand's trade deficit with China in the future.

Student' Signature.....*S. Naphaphenwannakon*.....Thesis Advisor'Signature.....*N. Sodsuks*.....

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 คำถามการวิจัย	7
1.4 วิธีการวิจัย	7
1.5 ระเบียบวิธีวิจัย	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.7 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	8
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	9
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 พัฒนาการ การขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ยุคโลกาภิวัตน์ พ.ศ. 2535 – 2546	17
3.1 ภูมิหลังความสัมพันธ์ไทย – จีน	17
3.2 ยุคโลกาภิวัตน์ ปี พ.ศ. 2535-2546	21
3.3 เขตการค้าเสรี	22
3.4 ความสำเร็จของการปฏิรูปเศรษฐกิจของจีน	24
3.5 สถานการณ์เศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2535-2538	27
3.6 สถานการณ์เศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2539-2540	34
3.7 สถานการณ์เศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2541-2546	39
3.8 สรุปพัฒนาการ การขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ยุคโลกาภิวัตน์ พ.ศ. 2535 – 2546	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2554	53
4.1 เขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ปี พ.ศ. 2547-2554	53
4.2 สถานการณ์เศรษฐกิจ การค้า ไทย-จีน ปี พ.ศ. 2547-2549	55
4.3 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2550-2553	59
4.4 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2554	64
4.5 สรุปการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2554	68
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	72
5.1 สรุปผลการศึกษา	72
5.2 ข้อเสนอแนะ	83
5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	84
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก คำถามในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	92
ภาคผนวก ข ตารางการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย การค้าสินค้าไทย – จีน สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก ดุลการค้าสินค้าไทย – จีน	95
ประวัติผู้วิจัย	146

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ช่วงปี พ.ศ. 2539-2540	36
ตารางที่ 3.2 การเปรียบเทียบ การค้าสินค้านำเข้า สินค้าส่งออก คุณค่าการค้า	36
ตารางที่ 3.3 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	45
ตารางที่ 3.4 การเปรียบเทียบ การค้าสินค้านำเข้า-จีน สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก คุณค่าการค้า	46
ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบ มูลค่าการค้าสินค้านำเข้า-จีน ช่วงปี พ.ศ. 2539 – 2543	49
ตารางที่ 3.6 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน	50
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบมูลค่าสินค้านำเข้า-จีน หมวดคอมพิวเตอร์	56
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน ปี พ.ศ. 2547-2549	57
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบมูลค่าสินค้านำเข้า-จีน หมวดคอมพิวเตอร์	61
ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน ปี 2550 – 2553	61
ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน	61
ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบมูลค่าสินค้านำเข้า-จีน หมวดคอมพิวเตอร์	66
ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และ ส่วนประกอบ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน	66
ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน	66
ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน ปี 2547 – 2554	69
ตารางที่ 5.1 แสดงการเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน ปี 2535 – 2554	74

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในทางเศรษฐศาสตร์เป็นที่เชื่อว่าภาวะขาดดุลหรือเกินดุลของดุลการค้า หรือดุลการชำระเงินอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน จะก่อให้เกิดผลเสียต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศ (จะศึกษาเพียงกรณีของภาวะการขาดดุล) ภาวะ การขาดดุลอย่างต่อเนื่องจะทำให้ปริมาณเงินของประเทศลดลง ปริมาณเงินที่มีอยู่ในระบบอาจไม่เพียงพอกับความต้องการถือเงินของประชาชนหรือความต้องการใช้จ่ายรวมของประเทศ ภาวะที่เกิดขึ้นจะส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไม่มีเสถียรภาพ ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ไม่มีเงินเพียงพอสำหรับการจับจ่ายซื้อหาสินค้าหรือบริการมาอุปโภคบริโภคเพื่อบำบัดความต้องการ (www.elearning.msu.ac.th, 1 กรกฎาคม 2555) ดังนั้นภาวะขาดดุลการค้าติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน จะส่งผลกระทบต่อ ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศของประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลทุก รัฐบาลต้องมีนโยบายเฉพาะเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ ทั้งในรูปของการเจรจากับประเทศคู่ค้า การ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานเพื่อให้สินค้าที่ไปจากประเทศไทยสามารถ แข่งขันกับต่างประเทศได้ (www.dnfe5.nfe.go.th, 1 กรกฎาคม 2555) หากมองย้อนเศรษฐกิจ การค้าของ สาธารณรัฐประชาชนจีน จีนได้นำนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 โดยใช้ “นโยบาย 4 ทันสมัย (Four Modernization)” แบบทุนนิยม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 (นฤมิตร สอดสุข, 2524 : 12) ส่งผลให้เศรษฐกิจจีนในปี พ.ศ. 2521 ซึ่งประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพียง 205 ดอลลาร์ สหรัฐอเมริกาต่อปี เกิดการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จนรายได้เฉลี่ยต่อหัวในปี พ.ศ. 2554 เพิ่มขึ้นถึง 25 เท่า ภายในช่วง 3 ทศวรรษอยู่ที่ 5,184 ดอลลาร์สหรัฐ^๑ หรือประมาณ 158,069 บาทต่อปี (ปี พ.ศ. 2554 อัตรา แลกเปลี่ยนอัตรากลาง 1US\$=30.4917 บาท (ตารางที่ ข.7) (ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 1 กรกฎาคม 2555) ส่งผลให้จีนเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของโลกรองจาก สหรัฐอเมริกา และมีการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจีนจะก้าวขึ้นเป็นอันดับที่ 1 ของโลกแทนที่สหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2559 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 5 กรกฎาคม 2555) การขยายบทบาทของจีน จะส่งผลต่อเศรษฐกิจโลกและการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นในอนาคต ภายหลังจากที่จีนได้เข้าเป็นสมาชิก องค์การการค้าโลก (World Trade Organization – WTO.) ในปี พ.ศ. 2544 ส่งผลให้จีนกลายเป็น

ศูนย์กลางของเครือข่ายการผลิตที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย (Regional Production Network) ส่งผลให้ภาพลักษณ์ของจีนในตลาดโลกเริ่มแปรเปลี่ยนจากเป็นผู้บริโภคสินค้ารายใหญ่ของโลก มาเป็นแหล่งผลิตสินค้าส่งออกไปขายทั่วโลก จนทำให้เกิดคำกล่าวที่ว่า จีนได้กลายเป็น โรงงานของโลก (World Factory) และกลายเป็นประเทศที่มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุดในโลก (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) ส่งผลให้จีนต้องขยายตลาดเพื่อรองรับสินค้าของตน เกิดการพึ่งพาทางเศรษฐกิจการค้ากับประเทศต่างๆ กลุ่มประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการบูรณาการทางเศรษฐกิจ (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) เช่น กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับจีน (Asean China Free Trade Area-ACFTA) อีกทั้งปัจจัยจากจำนวนประชากร 1,350 ล้านคนมากเป็นอันดับที่ 1 ของโลกและจีนยังเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูงจากต้นทุนค่าแรงที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13) ส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของจีนเพิ่มขึ้นจาก 510 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 22,660 พันล้านบาท ในปี พ.ศ. 2544 (ปี พ.ศ. 2544 อัตราแลกเปลี่ยนประมาณ 1US\$ = 44.4319 บาท ตารางที่ ข.7) เป็น 3,641 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 110,480 พันล้านบาท ในปี พ.ศ. 2554 การมีอัตราการเจริญเติบโตเป็น 7 เท่า ส่งผลให้จีนเป็นประเทศส่งออกอันดับที่ 1 ของโลก และเป็นประเทศที่นำเข้าเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา (ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 5 กรกฎาคม 2555)

จากข้อมูลการค้าระหว่างจีนกับประเทศต่างๆ พบว่า จีนได้เปรียบดุลการค้ากับทั่วโลก จากข้อมูลปี พ.ศ. 2551 จีนได้ดุลการค้าสหรัฐอเมริกา มากเป็นอันดับหนึ่ง ด้วยมูลค่า 116,212 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 3,871,405 ล้านบาท (ปี พ.ศ. 2551 อัตราแลกเปลี่ยนประมาณ 1US\$ = 33.3133 บาท ตารางที่ ข.7) ส่วนคู่ค้าอื่นๆ รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ญี่ปุ่น ฮองกง สหภาพยุโรป เกาหลีใต้ ไต้หวัน เยอรมนี จีนเป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับ 2 ของโลก มีสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรกล เสื้อผ้าและสิ่งทอ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์เหล็ก เพอร์นิเจอร์ อุปกรณ์และชิ้นส่วนรถยนต์ ของเด็กเล่น อุปกรณ์กีฬา เชื้อเพลิง ธรรมชาติ รองเท้า เคมีภัณฑ์ พลาสติก ตลาดส่งออกหลักของจีน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 17.7 ฮองกง ร้อยละ 13.4 ญี่ปุ่น ร้อยละ 8.1 ด้านการนำเข้า จีนเป็นประเทศผู้นำเข้าสำคัญอันดับ 3 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกาและเยอรมนี โดยมีสินค้าหลักนำเข้า ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เชื้อเพลิงธรรมชาติ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สิ้นแรม อุปกรณ์เลเซอร์ เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ รถยนต์และส่วนประกอบ ทองแดง เหล็กและเหล็กกล้า ส่วนแหล่งนำเข้าสำคัญของจีน ได้แก่ ญี่ปุ่น ร้อยละ 9.9 ไต้หวัน ร้อยละ 9.1 จากข้อมูลของฝ่ายจีน ไทยเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 21 ของจีน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 1.09 และเป็นแหล่งนำเข้า

อันดับที่ 11 ของจีน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 2.27 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, www.thaifita.com, 2 กรกฎาคม 2555)

สำหรับในภูมิภาคอาเซียนก็เป็นกลุ่มประเทศที่จีนให้ความสนใจในการทำการค้าเช่นเดียวกัน โดยในวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 นายกรัฐมนตรีจีน นายจู่ หรงจี เป็นผู้เสนอต่อที่ประชุมผู้นำอาเซียน (ASEAN China Summit) ณ กรุงบันดาร์ เสรีเบกาวัน ให้มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-จีน และต่อมาได้จัดตั้งคณะเจรจาอาเซียน-จีน (ASEAN-China Trade Negotiating Committee: TNC) เพื่อเป็นเวทีเจรจา ระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอาเซียน ต่อมาเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ในที่ประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ผู้นำอาเซียนและจีนได้มีการลงนามในกรอบความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (Framework Agreement on ASEAN-China Comprehensive Economic Cooperation) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการเปิดเสรีและดำเนินการด้านความร่วมมือในด้านต่างๆ โดยได้เห็นชอบในแนวคิดที่จะมีการเปิดเสรีในบางสาขาที่มีความพร้อมก่อน หรือที่เรียกว่า แนวคิด Early Harvest ภายใต้มาตรา 6 ของกรอบความตกลงดังกล่าว โดยครอบคลุมสินค้าในกลุ่มพิกัดศุลกากร Harmonize HS 01-08 ได้แก่ สัตว์มีชีวิต เนื้อสัตว์ ปลา และอาหารทะเล นม และผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ ผักและผลไม้ โดยเริ่มลดภาษีตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 และภาษีจะลดลงเหลืออัตราร้อยละ 0 ภายในปี พ.ศ. 2549 ต่อมาในวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ในการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ณ ประเทศลาว ผู้แทนของอาเซียนและจีนได้ร่วมกันลงนามใน ความตกลงการค้าสินค้าภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับจีน (Asean China Free Trade Area – ACFTA) เพื่อเริ่มต้นเปิดเสรีการค้าสินค้าให้แก่กันในด้านนอกเหนือจากสินค้าในกลุ่มพิกัด 01-08 ที่ได้มีการเปิดเสรีไปแล้ว ซึ่งการลดภาษีสินค้าที่เหลือนี้ อาเซียนและจีนเริ่มต้นลดภาษีระหว่างกันตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 เนื่องจากความล่าช้าในการดำเนินการกระบวนการภายในของจีน ในแง่ของความเชื่อมโยงของข้อตกลงเร่งลดภาษีศุลกากรและข้อตกลง FTA อาเซียน-จีน เมื่อข้อตกลง FTA อาเซียน-จีน มีผลบังคับใช้แล้ว ข้อตกลงเร่งลดภาษีศุลกากร (กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-จีน FTA ไทย-จีน) จะถูกนำเข้ามาดำเนินการต่อภายใต้กรอบใหญ่ (FTA อาเซียน-จีน) โดยจะครอบคลุมทั้ง สินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม (พิกัด 01-99) ยกเว้นสินค้าอ่อนไหวและสินค้าอ่อนไหวสูง (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, <http://www.thaifita.com>, 2 กรกฎาคม 2555)

ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2546 รัฐบาลไทยและจีนได้ลงนามในข้อตกลงเร่งลดภาษีศุลกากรสินค้าผักและผลไม้ระหว่างไทย-จีน ให้เหลือร้อยละศูนย์ รายการ

สินค้าครอบคลุมในข้อตกลงนี้ ได้แก่ หมวดสินค้าผักและผลไม้ตามพิกัดศุลกากร HS 07-08 รวมทั้งสิ้น 116 รายการ (พิกัด 6 หลัก) และมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ข้อตกลงเร่งลดภาษีศุลกากรดังกล่าว (หรือที่เรียกว่า กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-จีน หรือ FTA ไทย-จีน ชื่อความตกลงฉบับนี้ คือ “Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the People’s Republic of China on Accelerated Tariff Elimination under the Early Harvest Program of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation between ASEAN and China”) เป็นการดำเนินการภายใต้แนวคิดการเปิดเสรีในบางสาขาที่มีความพร้อมก่อน (Early Harvest) ตามมาตรา 6 ของความตกลงจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน หรือที่เรียกว่า FTA อาเซียน-จีน (สิงคโปร์ได้เข้าร่วมในความตกลงเร่งลดภาษีและเริ่มลดภาษีระหว่างกันเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548) ส่วนการเปิดเสรีในบางสาขาที่มีความพร้อมก่อน (Early Harvest) ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ครอบคลุมพิกัดอัตราศุลกากร Harmonize (HS 01-08) ได้เริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 ก่อนที่จะมีการเปิดเสรีในรายการสินค้าปกติ (Normal Track) ในเวลาต่อมา นับว่าจีนเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยมาโดยตลอด ในปี พ.ศ. 2554 จีนเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 2 ของไทย รองจากญี่ปุ่น โดยเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 1 และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 2 ของไทย ในขณะที่ไทยเป็นคู่ค้าลำดับที่ 14 ของจีน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 5 กรกฎาคม 2555) โดยเป็นประเทศคู่ค้าในกลุ่มอาเซียนที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของจีน รองจากมาเลเซีย และสิงคโปร์ สำหรับการค้ารวมไทย-จีน ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2550-2554) การค้ามีมูลค่าเฉลี่ยต่อปี 40,606 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ ข.4) (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555) ประมาณ 1,317,861 ล้านบาท (ตารางที่ ข.3) มูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้น ปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนลดลง (สัดส่วนใช้เงินบาทเป็นเกณฑ์) แบ่งเป็น การนำเข้า (พ.ศ. 2550-2554) การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ยต่อปี 21,630 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 705,454 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้น ปี พ.ศ. 2552 ลดลง การส่งออก (ปี พ.ศ. 2550 - 2554) มีมูลค่าเฉลี่ยต่อปี 18,976 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 612,407 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2554 การค้ารวมมีมูลค่า 56,752 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ ข.4) (ประมาณ 1,722,039 ล้านบาท ตารางที่ ข.3) เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 18.4 แบ่งเป็น การนำเข้ามีมูลค่า 30,501 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 930,826 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 20 การส่งออกมีมูลค่า 26,251 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 791,212 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 16.6 สำหรับด้านดุลการค้า ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับจีนมาโดยตลอด แม้ในปี พ.ศ. 2552 ไทยขาดดุลการค้าแก่จีนลดลงเหลือ 910 (ประมาณ 37,383 ล้านบาท) ลดลงร้อยละ 72.9 จากปี พ.ศ. 2551 ซึ่งขาดดุลการค้า 3,966 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 138,024 ล้านบาท) แต่ในปี พ.ศ. 2554 ไทยขาดดุลการค้าจีนเพิ่มขึ้นเป็น 4,250 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 139,614 ล้านบาท) (กรมเจรจาการค้าระหว่าง

ประเทศ, www.thaifita.com, 2 กรกฎาคม 2555) และ (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555)

นอกจากนี้หากพิจารณาโครงสร้างสินค้านำเข้าจากจีนปี พ.ศ. 2554 (ตารางที่ ข.1) แล้วส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าประเภททุน ร้อยละ 35 รองลงมาได้แก่ สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป ร้อยละ 20.9 และสินค้าอุปโภคบริโภค ร้อยละ 12.6 โดยมีรายละเอียดสินค้าสำคัญที่นำเข้ามาจากจีน 10 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2554 (ตารางที่ ข.1) จะเห็นได้ว่าสินค้าที่ไทยนำเข้าจากจีน 10 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด ผ้าผืน ผลิตภัณฑ์โลหะ และสินแร่โลหะ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำ ล้วนมีราคาสูง เมื่อพิจารณารายละเอียดโครงสร้างการนำเข้าสินค้า ในหมวดเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มีมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 13.1 รองลงมาคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ ร้อยละ 12.5 เครื่องจักรกลและส่วนประกอบร้อยละ 9.4 ตามลำดับ เมื่อรวม 3 รายการนี้คิดเป็นร้อยละ 35 จำนวนเงินเท่ากับ 325,421 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดประมาณ 930,826 ล้านบาทจากจีน (ตารางที่ ข.1) จากปัจจัยประเทศไทยนำเข้าสินค้าประเภททุนในสัดส่วนที่สูง ส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้ากับจีน

ส่วนโครงสร้างสินค้าส่งออกไปจีนปี พ.ศ. 2554 (ตารางที่ ข.2) ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.7 เป็นสินค้าอุตสาหกรรม รองลงมาร้อยละ 22.9 เป็นสินค้าเกษตรกรรม (กลีกรวม,ปศุสัตว์,ประมง) สินค้าอุตสาหกรรมเกษตร อันดับ 3 ร้อยละ 12 รายละเอียดสินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปจีน 10 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2554 จากตารางจะเห็นได้ว่าสินค้าส่งออกของไทย 10 อันดับแรก ได้แก่ ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง ส่วนใหญ่ของสินค้าเป็นสินค้าอุตสาหกรรมขั้นปลายน้ำ และเกษตรซึ่งจะมีราคาต่ำกว่าส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้ากับจีนเรื่อยๆ อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์การขาดดุลการค้าของไทยกับจีน ก็เป็นไปตามแนวโน้มเศรษฐกิจโลก ซึ่งคล้ายกับหลายๆ ประเทศทั่วโลก ที่ขาดดุลการค้ากับจีนเช่นกัน โดยมีปัจจัยจากจีนเป็นฐานการผลิตของโลก สามารถผลิตสินค้าได้ในต้นทุนค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีปริมาณการผลิตสูง (Economies of Scale) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตามโครงสร้างการส่งออกสินค้าไปยังจีน ในหมวด ยางพารามีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 17.6 เท่ากับ 139,096 ล้านบาท (ตารางที่ ข.2) เครื่องคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 16.3 เคมีภัณฑ์ ร้อยละ 10.2 และเม็ดพลาสติก ร้อยละ 9.3 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดประมาณ 791,212 ล้านบาทไปจีน หากไทยสามารถส่งออกสินค้าไปยังจีนได้เพิ่มขึ้นในหมวดต่างๆ ดังกล่าวได้ จะส่งผลในการลดการ

ขาดดุลการค้ากับจีนลงได้ โดยโครงสร้างการส่งออกของไทยมียางพาราเป็นยอดการส่งออกสูงสุดเพื่อตอบสนองอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีนที่กำลังเติบโต แต่ประเทศไทยก็มีคู่แข่งในตลาดเดียวกันจากมาเลเซียและอินโดนีเซีย ประเทศไทยเราส่งวัตถุดิบ คือ เคมีภัณฑ์ และเม็ดพลาสติกเป็นอันดับรองตามลำดับซึ่งทั้ง 2 รายการล้วนเพื่อตอบสนองการขยายตัวของตลาดของจีน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาสัดส่วนมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน กับมูลค่าการค้ารวมทุกประเทศของประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ในปี พ.ศ. 2554 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 8.1 ของมูลค่าการค้ารวมไทย-จีน (ตารางที่ ข.6) แต่พบว่ามูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนกับมูลค่าการค้ารวมทุกประเทศของไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงร้อยละ 1 และพบว่าค่าเฉลี่ยต่อปี มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน กับมูลค่าการค้ารวมทุกประเทศของไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกันมีเพียงร้อยละ 0.8 ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 (ตารางที่ ข.6) ส่งผลกระทบน้อยต่อดุลการชำระเงินโดยรวมของไทย

แม้ว่ามูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนยังมีจำนวนน้อย แต่จากสถานการณ์ดังกล่าวก็ควรเป็นโอกาสที่รัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการที่ยังไม่มีการปรับตัว ตระหนักให้ดีขึ้นในอนาคตเราจะขาดดุลการค้าในกรอบ FTA อาเซียน-จีน กับจีนมากขึ้นและไทยจะต้องแข่งขันได้ยากขึ้นในตลาดการค้าจีนที่มีคู่แข่งมากขึ้น โดยจะต้องแข่งขันสูงขึ้นทั้งสองด้าน ด้านแรกการส่งออกไทยจะแข่งขันได้ยากและรุนแรงมากขึ้นภายหลังเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีนอย่างสมบูรณ์ กล่าวคือรายการสินค้าเกษตรผักผลไม้ ยานยนต์ (แข่งขันรุนแรงกับพม่า มาเลเซีย) สิ่งทอ ยางพารา (แข่งขันรุนแรงกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย) เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์ไม้ และมันสำปะหลัง (ต้องแข่งกับกัมพูชา ลาว และเวียดนาม ซึ่งจะเพิ่มผลผลิตการเพาะปลูก) อีกด้านแข่งขันจากสินค้านำเข้าจากจีนมาตีตลาดไทย ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็นที่ต้องศึกษา "การค้าไทย-จีน" "ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน" และ"ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน" เพื่อให้ได้มาตรการหรือแนวทางในการลดการขาดดุลการค้ากับจีนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาพัฒนาการทางการค้าไทย-จีน ตั้งแต่ ภายหลังการเปิดความสัมพันธ์ทางทูตปี พ.ศ. 2518-2534 ระยะก่อนและภายหลังการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2535-2554

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน

1.2.3 เพื่อศึกษาสู่ทางความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน

1.3 คำถามการวิจัย

ผลกระทบจาก การค้าสินค้าไทย-จีน ทั้งช่วงก่อนและหลังภายใต้กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนเป็นอย่างไร

1.4 วิธีการวิจัย

1.4.1 ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1.4.2 การศึกษาครั้งนี้ เน้นศึกษาการขาดดุลการค้าสินค้า กำหนดระยะเวลาการค้าสินค้า ไทย – จีน ตั้งแต่ภายหลังการเปิดความสัมพันธ์ทางทูต ปี พ.ศ. 2518-2534 ระยะก่อนและภายหลังการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน โดยเน้นช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 และ พ.ศ. 2547-2554 เป็นสำคัญ

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

1.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และภาคสนาม คือการรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการค้าไทย-จีน ช่วงปี พ.ศ. 2518-2554

1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ที่ได้จากข้อมูลการวิจัยโดยทำการวิเคราะห์ประเด็นการค้าไทย-จีน ช่วงปี พ.ศ. 2518-2554

1.5.3 การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลเอกสารโดยการทบทวนความถูกต้องของเนื้อหาและพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 เพื่อทราบถึง การค้าสินค้านระหว่างไทยกับจีน ช่วงปี พ.ศ. 2518-2554

1.6.2 เพื่อทราบถึง การขาดดุลการค้าของไทยกับจีน และข้อเสนอแนะเพื่อลดการขาดดุลการค้า

1.7 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

สินค้านำเข้า หมายถึง มูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศไทยจากสาธารณรัฐประชาชนจีน

สินค้าส่งออก หมายถึง มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน

ขาดดุลการค้า หมายถึง มูลค่าการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน พบว่าปริมาณการนำเข้าสินค้ามีมากกว่าปริมาณการส่งออกสินค้า

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎี

2.1.1.1 ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Theory of comparative advantage) (สุรัชย์ จันทร์จรัส, 2554 : 13) นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) การได้เปรียบต้นทุนเชิงเปรียบเทียบก็สามารถที่จะทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศได้ หลักสำคัญของทฤษฎีนี้มีอยู่ว่าประเทศควรจะผลิตสินค้าที่ตนผลิตได้ดีที่สุด สาละสำคัญของทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบนี้ก็คือต้นทุนการผลิตเชิงเปรียบเทียบของสินค้า 2 ชนิดในประเทศคู่ค้า 2 ประเทศจะเป็นตัวกำหนดว่าประเทศใดควรผลิตสินค้าใดและส่งออกสินค้านั้นไปยังอีกประเทศหนึ่ง ประเทศที่มีต้นทุนการผลิตเชิงเปรียบเทียบต่ำกว่าในการผลิตสินค้าหนึ่ง สมควรที่จะเป็นผู้ผลิตสินค้านั้น และส่งสินค้านั้นออกไปขาย

2.1.1.2 ทฤษฎีพึ่งพิง (Dependency Theory) (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553: 53) เป็นทฤษฎีที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีสถาบันมาร์กซิสต์ นักคิดทฤษฎีพึ่งพิงประกอบด้วย อังเดร์ กุนเดอร์แฟรงค์ (Andre Gunder Frank) และ ดอส ซานโตส (Dos Santos) ทฤษฎีพึ่งพิงเป็นการผสมผสานแนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมือง เช่น แนวคิดจักรวรรดินิยมที่มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงครอบงำและชุดรีดเอาไรด์เอาเปรียบระหว่าง ประเทศพัฒนา (หรือประเทศศูนย์กลาง) กับประเทศกำลังพัฒนา (หรือประเทศบริวาร) และแนวคิดเศรษฐศาสตร์โครงสร้างมาใช้ในการอธิบายลักษณะของการแลกเปลี่ยนที่ไม่เป็นธรรมระหว่างประเทศอุตสาหกรรมก้าวหน้ากับประเทศเกษตรกรรมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการกระจายรายได้และอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน และบิดเบือนความหมายของการพัฒนาที่แท้จริงในประเทศกำลังพัฒนา ทฤษฎีพึ่งพิงชี้ให้เห็นว่าประเทศกำลังพัฒนาไม่สามารถพัฒนาได้เนื่องจากต้องพึ่งพิงทุนและเทคโนโลยีจากประเทศพัฒนา ดังนั้นการเอาไรด์เอาเปรียบจึงเกิดขึ้น อันเป็นสาเหตุหลักที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศ

2.1.1.3 ทฤษฎีบูรณาการ (Integration Theory) (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) บูรณาการ หมายถึง การให้รัฐทั้งหลายมารวมมือกันเพื่อแสวงหาความมั่นคง สันติภาพ และความร่วมมือในด้านต่างๆ แบ่งได้อย่างกว้างๆ เป็น 2 ลักษณะคือ เพื่อบูรณาการทางการเมือง (Political Integration) เพื่อการเป็นองค์กรเหนือรัฐ (Supranational State) บูรณาการทางเศรษฐกิจ (Economic Integration) ภายหลังจากสงครามเย็นบรรยากาศความตึงเครียดทางการเมืองเริ่มผ่อนคลายลง ในขณะเดียวกันปรากฏการณ์การขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศ การแข่งขันทางเศรษฐกิจและการกีดกันทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ทำให้รัฐต่างๆ ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างอำนาจต่อรองกับกลุ่มการค้าอื่นๆ และจากปัจจัยการขยายความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ดังนั้นจึงปรากฏกระแสของการร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation) เพิ่มมากขึ้น การร่วมมือทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้นำไปสู่การรวมตัวทางเศรษฐกิจ (Economic Integration) ในภูมิภาคต่างๆ บูรณาการหรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจจำเป็นต้องร่วมมือกันอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อเจรจาสนความคิดและนโยบายต่างๆ

เบลา บาลาสซ่า (Bela Balassa, 1965) ได้เสนอขั้นตอนของบูรณาการทางเศรษฐกิจ โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) เขตการค้าเสรี (Free Trade Area) เป็นขั้นตอนของบูรณาการทางเศรษฐกิจขั้นต้นแรก โดยรัฐสมาชิกทำการตกลงกันในการขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ อันได้แก่ การไม่เก็บหรือลดภาษีศุลกากร ไม่มีการจำกัดโควตาสินค้าและอุปสรรคทางการค้าอื่นๆ

2) สหภาพศุลกากร (Customs Union) เป็นขั้นตอนของบูรณาการทางเศรษฐกิจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการรวมกลุ่มกันในการขจัดอุปสรรคทางการค้าไม่ว่าจะเป็นการไม่เก็บภาษีศุลกากร ไม่มีการจำกัดโควตาสินค้า ยังมีการผลานนโยบายภาษีศุลกากรอย่างเดียวกันในการตกลงที่จะกำหนดอัตราภาษีศุลกากรต่อประเทศที่สามซึ่งอยู่นอกกลุ่มร่วมกัน (Common Tariffs)

3) ตลาดร่วม (Common Market) เป็นบูรณาการทางเศรษฐกิจที่นอกจากจะขจัดอุปสรรคทางการค้า และมีนโยบายทางการค้าที่เหมือนกันแล้ว ตลาดร่วมยังสนับสนุนให้สินค้าและปัจจัยการผลิตอื่นๆ ได้แก่ เงินทุน แรงงาน บริการ สามารถเคลื่อนย้ายระหว่างกันได้อย่างเสรี (Free Flow of Economic Factors) ในกลุ่มประเทศสมาชิก

4) สหภาพเศรษฐกิจ (Economic Union) เป็นบูรณาการทางเศรษฐกิจเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางเศรษฐกิจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยขจัดอุปสรรคทางการค้า มีการเคลื่อนไหวของสินค้าและปัจจัยการผลิตอื่นๆ ได้อย่างเสรี และภายใต้สหภาพเศรษฐกิจยังมีการประสานนโยบายทางด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศสมาชิก ดังตัวอย่างของสหภาพยุโรป

5) สหภาพทางเศรษฐกิจสมบูรณ์แบบ หรือสหภาพเหนือชาติ (Total Economic Union or Supranational Union) เป็นบูรณาการทางเศรษฐกิจขั้นสูงสุดที่ครอบคลุมตั้งแต่การจัดอุปสรรคทางการค้า ดำเนินนโยบายทางการค้าที่เหมือนกันภายในกลุ่ม มีการตกลงว่าด้วยอัตราภาษีต่อประเทศนอกกลุ่มร่วมกัน มีการเคลื่อนย้ายไปมาอย่างเสรีของสินค้า และปัจจัยการผลิตอื่นๆ รวมทั้งมีนโยบายเศรษฐกิจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และรัฐสมาชิกตกลงประสานนโยบายและสถาบันทางเศรษฐกิจทั้งหมดเข้าด้วยกันรวมถึงประเทศสมาชิกแต่ละประเทศยอมสละอำนาจอธิปไตยของตนให้สหภาพเหนือชาติมาเป็นผู้กำหนดนโยบายแทน

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 พัทธวินทร ทูลธรรม (2554 : 2) ศึกษาเรื่อง “ผลการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน – จีนต่อมูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน” ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาจึงมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศเพื่อสร้างเสถียรภาพให้กับระบบเศรษฐกิจ และเอื้อประโยชน์การค้าระหว่างประเทศและเขตการค้าเสรี จึงเป็นเครื่องมือทางการค้าที่ประเทศในภาคีใช้เพื่อขยายโอกาสในทางการค้า เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านราคาสำหรับผลการจัดตั้งเขตการค้าเสรีจีน – อาเซียน ส่งผลให้การค้าไทย – จีนมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยที่ช่วยคือ การลดภาษีนำเข้าสินค้าตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ลงมา ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของมูลค่าการค้าสินค้าระหว่างกันมากขึ้น หากพิจารณาดุลการค้า จะเห็นว่าประเทศไทยขาดดุลการค้ากับสาธารณรัฐประชาชนจีนมาโดยตลอด ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขข้อตกลงระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในทางการค้าระหว่างกันด้วย ข้อเสนอแนะ การเพิ่มมูลค่าทางการค้าของไทยกับจีน รัฐบาลควรมีส่วนช่วยส่งเสริมการส่งออกของไทย โดยให้การสนับสนุนทางด้านการฝึกอบรมแรงงานให้มีศักยภาพให้มากขึ้น การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อที่สินค้าจากประเทศไทยจะมีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดได้มากขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตมีมากขึ้นต้นทุนของสินค้าก็จะถูกลง โอกาสการเพิ่มปริมาณการค้าก็จะมากตามไปด้วย ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศมากที่สุด ซึ่งจะเป็นผลดีต่อมูลค่าการค้าระหว่างประเทศสูงขึ้น

2.2.2 กองอาเซียน 2 (2555 : 4) ศึกษาเรื่อง “ในด้านเศรษฐกิจ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความเชื่อมโยงในอาเซียนและการเพิ่มมูลค่าการค้าและการลงทุน โดยสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน” ผลการศึกษาพบว่าความช่วยเหลือของจีนได้แก่ การประกาศ

เพิ่มวงเงินสินเชื่อแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (จากเดิมที่ประกาศไปแล้วจำนวน 15,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อปี พ.ศ. 2552) ซึ่งในจำนวนนี้เป็นสินเชื่อพิเศษ (preferential loans) จำนวน 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางทะเล จำนวน 3,000 ล้านดอลลาร์ การเสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือด้านความเชื่อมโยงอาเซียน - จีน การประกาศให้ปี พ.ศ. 2555 เป็นปีแห่งความร่วมมืออาเซียน - จีน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ส่งผลต่อการขยายมูลค่าการค้าระหว่างกันให้มากขึ้น

2.2.3 พัชรินทร์ ทูลธรรม (2554 : 45) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีต่อการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน” ผลการศึกษาพบว่าสินค้านำเข้าที่สำคัญของไทยจากจีนส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุตสาหกรรมและกิ่งอุตสาหกรรมที่มีปริมาณและมูลค่าสูง ส่วนสินค้าเกษตรกรรมหรือกิ่งสำเร็จรูปทางการเกษตรที่ไทยส่งออกไปจีน ในช่วงหลังจีนได้พยายามพึ่งตนเองในด้านเกษตรจนสามารถผลิตสินค้าเกษตรเพียงพอสำหรับภายในประเทศ โอกาสที่จะเพิ่มปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยไปจีน จึงมีน้อย และจีนกลายเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญรายหนึ่งทำให้สินค้าบางชนิดของไทยต้องแข่งขันกับจีนในประเทศที่สาม การนำเข้าสินค้าของจีนมักจะต้องผ่านประเทศที่ 3 เช่น ฮองกง สิงคโปร์ ทำให้ต้นทุนสูงและยังมีระเบียบขั้นตอนทางด้านการศุลกากรที่ยุ่งยาก ทำให้ต้นทุนการนำเข้าสูงขึ้น สินค้าที่ส่งออกของไทยไปยังจีนมีความสามารถแข่งขันลดลงเพราะราคาสูงกว่าคู่แข่งเนื่องจากต้นทุนแรงงานที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยจากจีนนำมามาตรการที่มีใช้ภายในมากขึ้น ได้แก่ มาตรการโควตาภาษี โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าขอใบอนุญาตและโควตาจากส่วนกลางในสินค้าข้าวและยางพารา เป็นต้น การกำหนดมาตรฐานสินค้าในส่วน of สินค้าอุตสาหกรรม มีการกำหนดมาตรฐาน CCC Mark และการเข้าถึงข้อมูลยากลำบากเนื่องจากเป็นภาษาจีน

2.2.4 วัลย์ธดา วิวัฒน์พนชาติ (2555 : 201) ศึกษาเรื่อง “แนวทางแก้ไขปัญหาทางการค้าระหว่างประเทศ” ผลการศึกษาพบว่า นับตั้งแต่ประเทศไทยขาดดุลทางการค้าตั้งแต่ พ.ศ. 2499 เป็นต้นมา ทุกรัฐบาลได้พยายามหาวิธีทางที่จะลดการขาดดุลทางการค้า โดยในระยะแรกมีการลงทุนในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า การส่งออกสินค้าเกษตร ซึ่งราคามักจะขาดเสถียรภาพวิธีแก้ไขโดยการแปรรูปสินค้าเกษตรเป็นสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร โดยให้การผลิตสอดคล้องกับการส่งออก และให้เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ และการผลิตเพื่อขายนี้จะทำให้เกิดการผลิตสินค้าได้ตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ เพื่อให้การผลิตเพื่อขายดำเนินการไปได้ รัฐบาลควรให้ความสะดวกแก่ผู้ผลิตและผู้ส่งออกในด้านต่างๆ เช่น ข้อมูลวัตถุดิบ เทคนิควิทยา ความคล่องตัวทางการเงิน และภาษีศุลกากร ขั้นตอนการส่งออก ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดต่างประเทศ การเจรจาทาง

การค้ากับบางประเทศที่มีข้อกีดกันทางการค้า หรือการเข้าร่วมกลุ่มทางการค้ากับระหว่างประเทศ เป็นต้นนอกจากนั้น รัฐบาลควรกำหนดนโยบายการส่งออกแห่งชาติขึ้น และปรับปรุงนโยบายย่อยอื่นๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายการส่งออกแห่งชาติดังกล่าว แนวทางหลักในการแก้ไขปัญหาทางการค้าระหว่างประเทศ คือการส่งเสริมการส่งออก การควบคุมการนำเข้าได้แก่ การเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ (surcharge) การลดการนำเข้าชั่วคราว (Temporary Import Restriction) การควบคุมการนำเข้าสินค้าบางอย่าง (Import Selecting Control) ปัจจัยจากไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม จึงควรนำสินค้าเกษตรกรรมปรับปรุงคุณภาพการผลิต เพิ่มประเภทผลผลิตโดยเน้นการผลิตเพื่อขายเป็นหลักสำคัญ รัฐบาลควรให้ความสนใจในการปรับปรุงระบบและกลไกทางตลาด ด้านมาตรฐานยกระดับคุณภาพสินค้าทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อให้ผู้ซื้อในต่างประเทศเกิดความมั่นใจในสินค้าของไทย ในด้านเงินทุนรัฐบาลอาจขยายการให้สินเชื่อโดยเพิ่มวงเงินให้มากขึ้นหรือขยายระยะเวลาการให้สินเชื่อ การลดต้นทุนการส่งออกให้ต่ำที่สุดโดยการลดพิธีศุลกากรจะช่วยให้สินค้าถึงมือผู้ซื้อเร็วขึ้น และผู้ส่งออกจะได้รับค่าสินค้าเร็วขึ้นอันจะช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซึ่งนำมาใช้ในการส่งออกได้ ด้านการหีบห่อซึ่งนานาประเทศมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบทุกปีนั้น จำเป็นต้องจัดอบรมการหีบห่อให้แก่ผู้ส่งออกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออก ผักสด ผลไม้สด อาหารทะเล เป็นต้น การส่งมอบสินค้าต้องตรงตามเวลาและคุณภาพตามที่ได้ตกลงไว้ การปรับปรุงการขนส่งทางบก น้ำและทางอากาศด้วยการปรับปรุงการปฏิบัติงานของรัฐบาลในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ผู้ส่งออกได้ทราบทันเหตุการณ์ หรือควบคุมการส่งออกให้สอดคล้องกับประเทศคู่ค้าได้ ในกรณีที่ผู้ส่งออกรายใดไม่ปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามกฎหมายในการส่งออก ควรที่รัฐบาลจะใช้มาตรการลงโทษเด็ดขาดห้ามผู้ส่งออกรายนั้นเข้าสู่ธุรกิจการส่งออกอีกต่อไป ส่วนผู้แทนทางการค้าของไทยที่ไปประจำในต่างประเทศควรคัดเลือกจากผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง เพื่อที่จะสามารถขยายตลาดส่งออกให้แก่ประเทศได้ รัฐบาลควรมีนโยบายการส่งออกแห่งชาติ ด้วยการสร้างอำนาจการต่อรองของผู้ส่งออก ผู้นำเข้าให้สูงขึ้นทั้งในรูปการก่อตั้งสภาการค้า หรือสมาคมผู้ส่งสินค้าออก ให้มีเพียงรายเดียวเพื่อให้เกิดเอกภาพในการต่อรองทางการค้ากับต่างประเทศ การใช้สินค้าในประเทศมากขึ้นจะช่วยลดดุลการค้าขาดดุลได้กรณีนี้จะเป็นจริงได้ต้องสร้างความสำนึกในการรักษาให้มากขึ้น เป็นจุดสำคัญอย่างยิ่งที่จะแก้ไขปัญหาได้ หากประชาชนภายในประเทศทุกคนให้ความร่วมมือ นอกจากการส่งสินค้าออกของไทยไปต่างประเทศจะส่งปัญหาถึงการขาดดุลการค้าหากว่าการส่งออกมีอุปสรรค การนำเข้าที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในระหว่างการพัฒนา และต้องมีการลงทุนในอุตสาหกรรมสาขาต่างๆ นับได้ว่าเพิ่มปัญหาถึงการขาดดุลทางการค้าเพิ่มขึ้นเช่นกัน ดังนั้น ในภาวะการณ์เช่นนี้รัฐบาลไทยได้พยายามแก้ไข ปัญหาในด้านต่างๆ อย่างระมัดระวังและอย่างดีที่สุด โดย

มีความหวังว่าภาวะขาดดุลทางการค้าของประเทศจะดีขึ้นในอนาคต แม้ว่าภาวการณ์กีดกันทางการค้าของโลกจะทวีความรุนแรงมากขึ้นก็ตาม

2.2.5 กระทรวงพาณิชย์ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ โดยให้คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2548 : 1) ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน – จีน” ผลการศึกษาพบว่า ข้อตกลง ACFTA จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นโดยรวมร้อยละ 0.13 ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมดังกล่าว จะเกิดขึ้นในช่วงที่มีการลดภาษีสำหรับกลุ่มสินค้าปกติเป็นหลัก นั่นคือ ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2553 ผลต่อการส่งออกของประเทศไทยหลังเปิดการค้าเสรี พบว่าประเทศไทยจะมีการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 23.62 แต่ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยจะส่งออกไปยังกลุ่มประเทศอาเซียน และประเทศคู่ค้าอื่นในตลาดโลกลดลงด้วยอัตราร้อยละ 0.62 และ อัตราร้อยละ 0.26 ตามลำดับ ผลต่อการนำเข้า พบว่าประเทศไทยจะมีการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนเพิ่มขึ้นถึงอัตราร้อยละ 95.79 แต่จะนำเข้าลดลงจากกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศอื่นๆ ซึ่งอยู่ในอัตราร้อยละ 4.25 และ 2.92 ตามลำดับ โดยสรุปแล้ว จากปัจจัยของข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนจะทำให้ประเทศไทยมีการค้าขายกับกลุ่มประเทศอาเซียนลดลง ในขณะที่จะมีการค้ากับประเทศจีนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงการเบี่ยงเบนทางการค้าระหว่างประเทศที่จะเกิดระหว่างประเทศไทย กลุ่มประเทศอาเซียนอื่นๆ ไปยังประเทศจีน นอกจากนี้ ผลกระทบของเขตการค้าเสรี จะทำให้ดุลการค้าของไทยต่อจีนเปลี่ยนแปลงลดลงกว่า 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีการเปลี่ยนแปลงดุลการค้าลดลงอย่างต่อเนื่อง จากปัจจัยในทุกๆ ช่วงของการลดภาษี

2.2.6 ประภัสสร เทพชาติ (2545 : 8) ศึกษาเรื่อง “ผลได้ผลเสียต่อไทย ภายใต้กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน เป็นอย่างไร” ผลการศึกษาพบว่า สำหรับโครงสร้างของสินค้าจีนกับไทยนั้นคล้ายกัน คือมีสินค้าอุตสาหกรรม ที่ผลิตเหมือนกัน แล้วแข่งขันกัน ไม่ว่าจะเป็นสินค้าสิ่งทอ เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ รองเท้า ของเล่น เครื่องหนัง ฯลฯ เพราะฉะนั้น จะทำให้ไทยเราเสียเปรียบ เพราะจีนมีวัตถุดิบมากกว่า แรงงานมากกว่า ต้นทุนต่ำกว่า เพราะฉะนั้น สินค้าเหล่านี้ส่งไปขายในเมืองจีนคงไม่ได้ และถ้าหากว่าจะส่งไปขายแข่งขันกัน ในประเทศที่สามนั้นก็คงจะลำบาก เพราะจีนมีต้นทุนถูกกว่า ส่วนสินค้าภาคเกษตร ดูเหมือนกันว่าจะเกือบลูกกัน เพราะสินค้าที่จีนนำเข้าจากไทย เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา สินค้าประมง น้ำตาล ฯลฯ ซึ่งไม่ได้แข่งขันกับไทย ส่วนสินค้าที่ไทยนำเข้าจากจีนส่วนใหญ่ ก็จะเป็นพวกผลไม้เมืองหนาว เช่น แอปเปิ้ล ข้าวโพด

นอกจากนี้แล้ว โดยภาพรวมแล้ว จีนมีอัตราภาษีศุลกากรสูงกว่าไทยและมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTB) มากกว่าไทย เพราะฉะนั้น ถ้ามีการจัดทำเขตการค้าเสรีนั้น ไทยน่าจะได้เปรียบครั้งนี้

2.2.7 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2552 : 14) ศึกษาเรื่อง “ผลที่ได้รับจากความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน” ผลการศึกษาพบว่า ผลดี การค้าขยายตัว นับแต่ไทยและจีนเริ่มลดภาษีสินค้ากัน ตั้งแต่ วันที่ 20 กรกฎาคม 2548 จนถึงปี พ.ศ. 2550 การค้าของไทยและจีนมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น และดุลการค้ามีแนวโน้มขาดทุนลดลง ผลกระทบ ต่อผู้ผลิตสินค้าภายในประเทศบางชนิด เช่น สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องหนัง สิ่งทอ และผลไม้บางชนิด ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตสินค้าของจีนที่มีราคาถูกกว่าได้ สำหรับสินค้าผักและผลไม้บางชนิดที่มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นนั้น เป็นสินค้าที่ทั้งไทยและจีนต่างก็ต้องลดภาษีด้วยกัน และนับตั้งแต่เริ่มลดภาษีเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน สินค้าผักและผลไม้บางชนิดไทยก็เป็นฝ่ายได้ดุลการค้ามาโดยตลอด สำหรับสินค้าที่มีการกล่าวถึงว่าได้รับผลกระทบจากเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ได้แก่ กระท่อมและหอมหัวใหญ่ แต่สินค้านี้ดังกล่าวเป็นสินค้าที่มีมาตรการโควตาภาษีซึ่งอาเซียนและจีนตกลงกันว่าจะลดภาษีเฉพาะในโควตาเท่านั้น (กระท่อมมีโควตานำเข้าปีละ 65 ตัน ในขณะที่หอมหัวใหญ่อยู่นอกโควตาซึ่งไม่มีการลดภาษีที่มีอัตราสูงถึงร้อยละ 57 และร้อยละ 142 ตามลำดับ)

2.2.8 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2552 : 20) ศึกษาเรื่อง “ข้อเสนอแนะปัจจัยพื้นฐานที่นักธุรกิจไทยพึงมีในการทำธุรกิจกับจีน” ผลการศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะจัดเป็นการส่งเสริมการขายเพื่อช่วยสร้างโอกาสขยายการค้าได้แก่ พื้นความรู้ข้อมูลตลาดเป้าหมายในจีน ซึ่งแต่ละตลาดจะแตกต่างกันหลากหลาย ทั้งระดับมหชนและภูมิภาค เป็นสิ่งสะท้อนถึงความแตกต่างด้านพฤติกรรมผู้บริโภค รสนิยม ตลอดจนอุปนิสัยใจคอในการประกอบธุรกิจค้าขายกับจีน โดยการแบ่งกลุ่มตามความต้องการ ออกเป็นระดับต่างๆ ตามระดับรายได้ และรสนิยมของผู้บริโภค เป็นต้น ศึกษาข้อกำหนดและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในระดับรัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่น เช่น ระบบการค้า การชำระเงิน การให้เครดิต การซื้อการขาย โดยเฉพาะในการทำสัญญาต้องอาศัยนักกฎหมายที่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายท้องถิ่นเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ในการลงนามสัญญาต่างๆ กับฝ่ายจีนควรจะเชิญ “ผู้ใหญ่ฝ่ายจีน” ที่อ้างอิงได้มาเป็นสักขีพยานร่วมรับรู้ข้อตกลงหรือสัญญาดังกล่าวด้วย พื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมทางธุรกิจที่มีลักษณะเฉพาะ จะทำให้การติดต่อค้าขายกับฝ่ายจีนง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามหากไม่สามารถพูดสื่อสารภาษาจีนได้ก็ควรจะใช้ล่ามที่มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานในประเด็นการเจรจาทางธุรกิจกัน การเข้าใจวัฒนธรรมในการทำธุรกิจของคนจีน เช่น การสร้างความสัมพันธ์โดยการ “ชนแก้ว” และการรับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น

เครือข่ายในจีนหรือสายสัมพันธ์ (กวานซี = Guanxi) เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความถี่นไหลในการติดต่อกับฝ่ายจีน จะช่วยเอื้อให้การเจรจาต่างๆ ประสบผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น ปัจจัยด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค การออกแบบบรรจุภัณฑ์และหีบห่อให้สอดคล้องกับรสนิยมของชาวจีน เช่น การใช้สีแดง หรือสีทอง และการใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถมองเห็นตัวสินค้าได้เป็นต้น การแสดงข้อความบนผลิตภัณฑ์ วิธีการใช้รายละเอียด คำอธิบายต้องชัดเจนและถูกต้องตามกฎระเบียบของจีน เช่น การใช้ภาษาจีน ระบุจำนวนน้ำหนัก และขนาดของสินค้า เป็นต้น

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

บทที่ 3

พัฒนาการ การขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ยุคโลกาภิวัตน์ พ.ศ.2535 – 2546

3.1 ภูมิหลังความสัมพันธ์ไทย – จีน

ความเป็นมาความสัมพันธ์ไทย-จีน ด้านการเมือง การทูต ความมั่นคง อาจกล่าวได้ว่าก่อนการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการ ทูตอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2518 นั้น ได้แบ่งการพัฒนาความสัมพันธ์เป็น 3 ระยะดังนี้ คือ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2548 : 1) ระยะที่ 1 ความสัมพันธ์ในสมัยโบราณเป็นความสัมพันธ์ระหว่างจีนในราชวงศ์ต่างๆ กับไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยในปี พ.ศ. 1825 ต่อมาย้ายเมืองหลวงมาที่อยุธยา ธนบุรี และกรุงเทพฯ จนถึงปี พ.ศ. 2396 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งราชวงศ์จักรี ระยะที่ 2 ความสัมพันธ์สมัยใหม่ ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับไทยที่เผชิญกับจักรวรรดินิยมตะวันตกระหว่าง พ.ศ. 2400-2488 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ระยะที่ 3 ความสัมพันธ์ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 จนถึงปี พ.ศ. 2517 ก่อนการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการใน ปี พ.ศ. 2518

3.1.1 ความสัมพันธ์ไทย – จีนในสมัยโบราณ : การทูตบรรณาการ

การติดต่อระหว่างประเทศทั้งสองมักใช้ทางทะเล จึงนำไปสู่ การค้าสำเภา (Junk Trade) ความสัมพันธ์สมัยโบราณอย่างเป็นทางการ ได้เริ่มขึ้นในสมัยสุโขทัยตรงกับราชวงศ์หยวนเผ่ามองโกลของจีน ประมาณปี พ.ศ. 1825 จักรพรรดิคุบไลข่านแห่งราชวงศ์หยวนได้ส่งทูตเข้ามาติดต่อกับอาณาจักร เสียน ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ต่อมาในสมัย พ่อขุนรามคำแหงแห่งอาณาจักรสุโขทัยได้ส่งคณะทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับจีนเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 1835 ได้ส่งผลให้การนค้าระหว่างอาณาจักรทั้งสองขยายตัว มีการถ่ายทอดความรู้ของจีนมายังไทย เช่นการทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นที่รู้จักกันในนาม “เครื่องสังคโลก” ต่อมาได้กลายเป็นสินค้าออกที่สำคัญของอาณาจักรสุโขทัย ต่อมาประเทศไทย สมัยอยุธยา ภายใต้การนำราชวงศ์อู่ทองของสุพรรณภูมิ ส่วนแผ่นดินจีน ตรงกับราชวงศ์หมิง พงศาวดารของจีนเรียกไทยว่า “เสียนหลอหู่” ต่อมาย่อเป็น “เสียนโล่” ในปี พ.ศ. 1951สมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ แห่งราชวงศ์หมิง ได้ส่งกองเรือนำโดย นายพล”เจิ้งเหอ” นายพลเรือแห่งราชวงศ์ หมิง (พ.ศ. 1931-

2187) ได้เดินเรือติดต่อระหว่างจีนกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันเป็นวิธีแสดงความสัมพันธ์ที่จีนมีกับโลกภายนอกของราชสำนักจีน การที่ราชสำนักจีนยอมรับผลประโยชน์กับบรรดารัฐที่เรียกว่า “รัฐบรรณาการ” ที่มีความเจริญน้อยกว่าซึ่งต้องส่งเครื่องราชบรรณาการตามที่กำหนดจึงจะมีสิทธิ์ติดต่อและค้าขายกับจีนได้ เพื่อแสดงให้เห็นความมีใจเอื้อเฟื้อของจีนและความมีใจกว้างขวางที่สอดคล้องกับค่านิยมตามลัทธิ “ขงจื้อ” ดังนั้น “การค้าสำเภา” (Junk Trade) ระหว่างไทย-จีน จึงอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ในระบบ เครื่องราชบรรณาการ (Tributary Relation) หรือเจิงกุง หรือคนไทยมักออกเสียงตามสำเนียงจีนแต่จิวว่า จิมก้อง อย่างไรก็ตาม ไทยได้ยกเลิกการค้าระบบบรรณาการ ในเวลาต่อมาตรงกับสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2396 นับเป็นการสิ้นสุดความสัมพันธ์ไทย-จีนในสมัยโบราณภายใต้ระบบบรรณาการเพื่อการค้า จากปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทั้งจีน และ ดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่างก็ถูกภัยคุกคามจากภัยจักรวรรดินิยมใหม่หรือลัทธิล่าอาณานิคมจากชาติตะวันตกด้วยกันทั้งสิ้น ทุกวันนี้จีนเสนอหลักการของอดีตว่าด้วยมิตรไมตรีต่อประเทศเพื่อนบ้าน และความพยายามร่วมมือกันเพื่อที่จะ “ชนะ-ชนะ” (กึ่งอิง) ร่วมกัน โดยได้รับการขานรับจากฝ่ายของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในสภาพการณ์ของโลกาภิวัตน์ปัจจุบัน ชาติต่างๆ ย่อมมีอำนาจอธิปไตยของตนเอง ประเทศจีนได้เสนอภาพลักษณ์ “มหาอำนาจผู้อ่อน โยน” ซึ่งกำลังประสบกับการท้าทายว่าเป็นมหาอำนาจที่อย่างก้าวเข้ามาพร้อมกับอำนาจทางเศรษฐกิจกับการเมืองและอำนาจทางทหารอันน่าเกรงขามความสัมพันธ์เช่นนี้จะไม่ใช่บริบทเดียวกับการส่งบรรณาการอย่างที่เคยปรากฏ แต่จะอยู่ภายใต้ระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแบบใหม่ของโลกาภิวัตน์

3.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนสมัยใหม่ : การทูตชาตินิยม

ภายหลังที่ไทยได้ยกเลิก “การส่งบรรณาการเพื่อการค้า” กับจีนในสมัยรัชกาลที่ 4 ในปี พ.ศ. 2396 แต่การค้าขายและการติดต่อในระดับประชาชนยังคงดำเนินต่อไป ชาวจีนจากอำเภอซานโถว (ซัวเถา) เคาโจว (แต้จิ๋ว) โฝวเล้ง และเท่งไฮ้ในมณฑลกว่างตง ได้อพยพมาแสวงหาความสงบสันติและความอุดมสมบูรณ์ในประเทศไทย ดร. ชันยัคเซน เป็นผู้เรียกร้องต่อชาวจีนโพ้นทะเลในไทยให้โค่นล้มระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชภายใต้ราชวงศ์ชิง และสถาปนาสาธารณรัฐจีนที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยขึ้น ในปี พ.ศ. 2454 โดย ดร. ชันยัคเซน ดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีคนแรกของ “จีนใหม่” หรือ สาธารณรัฐจีน ตามหลักไตรประชา (ชาน หมิงจู่อี้) แต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงเป็นนักชาตินิยม พระองค์พยายามปลุกความรักชาติ ความภาคภูมิใจในชาติ และความเป็นไทย ดังในพระราชนิพนธ์ต่างๆ เช่น เรื่องเมืองไทยจึงตื่นเถิด พวกยิวแห่งบูรพาทิศ โกลนติดล้อ เป็นต้น ต่อมาเมื่อจีนถูกญี่ปุ่นรุกรานในปี พ.ศ. 2480 ชาวจีนโพ้นทะเลในไทยได้มีบทบาทสำคัญ

ในการต่อต้านญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2484–2488) ขณะเดียวกัน “ขบวนการเสรีไทย” ซึ่งเป็นขบวนการใต้ดินภายใต้การนำของนายปรีดี พนมยงค์ก็ต่อต้านการยึดครองของญี่ปุ่น

3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 : การทูตสงครามเย็น

ด้วยรัฐบาลไทยและจีนได้ลงนามใน “สนธิสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐจีน” (Treaty of Amity between The Kingdom of Siam and The Republic of China) สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2489 ต่อมาเมื่อรัฐบาลสาธารณรัฐจีนต้องพ่ายแพ้แก่พรรคคอมมิวนิสต์จีนและอพยพรัฐบาลไปตั้งที่ไต้หวันในปี พ.ศ. 2492 รัฐบาลก็ยังรองรับรองและมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับรัฐบาลสาธารณรัฐจีนจนถึงปี พ.ศ. 2517 สำหรับด้านการค้ากับจีน (แผ่นดินใหญ่) (กระทรวงการต่างประเทศ, 2548 : 10) ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2499 ฝ่ายจีนตกลงซื้อใบยาสูบจากไทยเป็นมูลค่า 150 ล้านบาท เมื่อรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามหมดอำนาจในปี พ.ศ. 2501 เพราะถูกยึดอำนาจโดยคณะปฏิวัติของจอมพลสฤษดิ์ รัชชต์ ความสัมพันธ์ไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนก็ตึงเครียดขึ้นอีกเพราะจอมพลสฤษดิ์ดำเนินนโยบายต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง อีกทั้งผูกพันกับสหรัฐอเมริกาอย่างแน่นแฟ้น การปะทะกันด้วยกำลังและอาวุธระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับฝ่ายรัฐบาลไทยในปี พ.ศ. 2508 ทำให้ไทยมองสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างไม่เป็นมิตร เมื่อจีนเกิดการปะทะทางทหารกับสหภาพโซเวียตที่บริเวณพรมแดนแม่น้ำอุสซูรี (Ussuri River) ในปี พ.ศ. 2512 และจีนได้เริ่มเจรจาปรับความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2513 จีนจึงต้องการแสวงหาแนวร่วมเพื่อต่อต้านอิทธิพลของสหภาพโซเวียตจึงลดการวิจารณ์ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ลงทำให้ไทยเริ่มคลายความหวาดระแวงจีนลง กระทั่งวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 เมื่อ ฯพณฯ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีของไทยในขณะนั้น เดินทางไปเยือนกรุงปักกิ่ง และลงนามในแถลงการณ์ความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการกับโจวเอินไหล นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีน และในปี พ.ศ. 2518 ที่เริ่มสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีน การค้าระหว่างไทยกับจีนมีมูลค่าเพียง 735 ล้านบาท (ตารางที่ ข.16) (กระทรวงการต่างประเทศ, 2548 : 85)

ด้านเศรษฐกิจ การค้า ปัจจุบันเศรษฐกิจจีน เป็นปัจจัยสำคัญต่อเศรษฐกิจโลก และทวีเพิ่มมากขึ้น และหากมองย้อนประวัติศาสตร์ของจีน จากปัจจัยในสมัยของเต็งเสี่ยวผิง (นงมิตร สอดสุข, 2524 : 12) ที่สามารถผลักดันนโยบาย 4 ทันสมัย (Four Modernization) เค้าโครงการเศรษฐกิจถูกปรับให้สอดคล้องกับเป้าหมายการส่งออกต่างประเทศเป็นสำคัญ นโยบายลดภาษีการเกษตร ลดภาษีการค้าและ

อุตสาหกรรม การพัฒนาการผลิตด้านเครื่องอุปโภคและบริโภคสูงขึ้นกว่า 70% ช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศจีนขยายตัวเฉลี่ยสูงขึ้น แนวนโยบาย 4 ท้นสมัยเป็นแนวทางที่เน้นการพัฒนาด้านความเจริญเติบโตแบบทุนนิยม ส่งเสริมการผลิตยอมให้เอกชนขยายการผลิตได้กว้างขวางมากขึ้น ภายหลังการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในปี พ.ศ. 2518 ผู้นำจีนเติ้งเสี่ยวผิง ผู้ที่ริเริ่มการใช้แนวนโยบาย 4 ท้นสมัย ได้ให้การต้อนรับ พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรีซึ่งเดินทางเยือนจีน ภายหลังจากการลงนามในความตกลงทางการค้าไทย-จีน ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2521 การจัดตั้ง คณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-จีน เพื่อดำเนินการกำหนดเป้าหมายสินค้าที่จะซื้อขายในแต่ละปี ส่งผลให้การค้าขยายตัวอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้ว่า ปี พ.ศ. 2522 มูลค่าการค้ารวมระหว่างทั้งสองประเทศ มูลค่า 6,511 ล้านบาท เพิ่มขึ้นมากกว่าปี พ.ศ. 2521 มูลค่า 3,201 ล้านบาท (ตารางที่ ข.16) ถึง 100% จาก ต่อมาปี พ.ศ. 2523 เพิ่มขึ้นเป็น 11,066 ล้านบาท ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2528 รัฐบาลไทยและจีนจึงเจรจาทางขยายการค้าระหว่างกันจนนำไปสู่การลงนามในความตกลงว่าด้วยการจัดตั้ง “คณะกรรมการร่วม ว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-จีน” โดยหัวหน้าคณะของแต่ละฝ่ายจะเป็นระดับรัฐมนตรีช่วยว่าการแทนคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-จีน เพื่อให้การค้าขยายตัวเพิ่มมากขึ้น จากปัจจัย ภายหลังการตั้งคณะกรรมการร่วมฯ ดังกล่าว ปี พ.ศ. 2530 การค้าทวิภาคีได้เพิ่มมูลค่าเป็น 22,943 ล้านบาท (ตารางที่ ข.16) ปี พ.ศ. 2534 มูลค่า 37,882 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2535 มูลค่า 40,780 ล้านบาท (ตารางที่ ข.17) ปี พ.ศ. 2537 เพิ่มมากขึ้นถึง 58,233 ล้านบาท ครั้นปี พ.ศ. 2540 มูลค่าการค้าขยายตัวอย่างต่อเนื่องเป็น 124,963 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2543 ก้าวกระโดดเป็น 248,978 ล้านบาท ต่อมาจากปัจจัยที่จีนได้เข้าเป็นสมาชิก WTO ในปี พ.ศ. 2544 อีกทั้งจากปัจจัยเขตการค้าเสรีไทย-จีน ในปี พ.ศ. 2546 มูลค่าการค้ารวม ไทย-จีน ปี พ.ศ. 2546 ได้ทวีเพิ่มขึ้นเป็น 487,129 ล้านบาท โดยไทยส่งออกไปจีน 236,058 ล้านบาท นำเข้า 251,071 ล้านบาท ขาดดุลการค้ากับจีน 15,013 ล้านบาท และเมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของมูลค่าการค้าสินค้ารวมไทย-จีน ประเทศไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ 18 ของจีน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2548 : 86) ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นคู่ค้าที่สำคัญเป็นอันดับที่ 3 ของไทย สินค้านำเข้า มีมูลค่ามากเป็น อันดับ 3 สินค้าส่งออก เป็นอันดับ 4 (ตารางที่ ข.30) ตลอดเวลา 30 ปี ที่ผ่านมา ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับจีนเป็นส่วนใหญ่ ในระยะ 10 ปี แรก พ.ศ. 2518 – 2527 ไทยขาดดุลการค้ากับจีนทุกปี ยกเว้นปี พ.ศ. 2520 และ พ.ศ. 2525 โดยมีมูลค่าขาดดุลปีละประมาณ 3,000 ล้านบาท (ตารางที่ ข.16) จากปัจจัยที่ไทยสั่งซื้อสินค้าเข้าจากจีนเป็นผลิตภัณฑ์น้ำมันซึ่งมีราคาสูง เช่น น้ำมันดิบ น้ำมันดีเซล เป็นจำนวนมาก สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีนอันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อย

ไทยได้เปรียบดุลการค้าจีน ในปี พ.ศ. 2528 , พ.ศ. 2529 มูลค่า 1,294 ล้านบาท และ 336 ล้านบาท ตามลำดับ จากปัจจัยซื้อน้ำมันจากจีนลดลง ขณะเดียวกันก็สามารถขายสินค้าเกษตร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เช่น ข้าว น้ำตาลดิบ และยางพาราแก่จีนได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ไทยก็ยังคงขาดดุลการค้ากับจีนอีก ในปี พ.ศ. 2530 – 2534 ด้วยมูลค่า 2,993 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2530 มูลค่า 5,183 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2531 มูลค่า 5,276 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2532 มูลค่า 21,468 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2533 และมูลค่า 20,772 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2534 ตามลำดับ (ตารางที่ ข.16) (กระทรวงการต่างประเทศ, 2548 : 88)

3.2 ยุคโลกาภิวัตน์ ปี พ.ศ. 2535-2546

ยุคโลกาภิวัตน์ จากการศึกษาแบ่งได้พอสังเขป เป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรกสิ้นสุดสงครามเย็น ปี พ.ศ. 2535-2538 ระยะที่ 2 วิกฤตเศรษฐกิจการเงินเอเชีย ปี พ.ศ. 2539-2540 ระยะ 3 ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจการเงินเอเชีย ปี พ.ศ. 2541-2546

ปี พ.ศ. 2535 โลกได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (www.oknation.net, 1 กรกฎาคม 2555) เป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ด้วยพลังแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาเชื่อมโยง ระบบสื่อสารโทรศัพท์มือถือ โทรศัพท์ โทรสารติดต่อกันทั่วโลก

โลกาภิวัตน์หรือโลกาภิวัต (globalization) เป็นผลจากการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง และเทคโนโลยีสารสนเทศ อันแสดงให้เห็นถึงการเจริญเติบโตของความสัมพันธภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี และวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงระหว่างปัจเจกบุคคล ชุมชน หน่วยธุรกิจ และรัฐบาล ทั่วทั้งโลกเป็นโลกไร้พรมแดนมีการซื้อขายทางอินเทอร์เน็ต มีเครือข่ายเชื่อมโยงถึงกัน การสื่อสารทำได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของการค้าระหว่างประเทศ ประเทศต่างๆ ต้องประสานประโยชน์และพึ่งพากันอย่างเป็นระบบ (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) การแข่งขันทางเศรษฐกิจและการกีดกันทางเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์เช่นนี้ทำให้รัฐต่างๆ ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างอำนาจต่อรองกับกลุ่มการค้าอื่นๆ ดังเช่นเกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและโลก และขยายความร่วมมือกับประเทศต่างๆ แต่ทุกประเทศมีปัญหาเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ประเทศไทยก็มีปัญหาเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาดังนั้นจึงเกิดกระแสของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation) ต่อกันเพิ่มมากขึ้น ส่งผลไปสู่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Integration) (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) ทั้งนี้ในระหว่างวันที่ 27 – 28

มกราคม พ.ศ. 2535 ที่ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศไทยเสนอ ให้มีการจัดตั้ง “โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยให้มีการจัดเขตการค้าเสรีอาเซียน” กระทั่งนำไปสู่การลงนามในปฏิญญาสิงคโปร์ (Singapore Declaration) ผู้นำอาเซียนมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ขึ้นภายใน 15 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2536 (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149)

3.3 เขตการค้าเสรี

เขตการค้าเสรีหมายถึง การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่ม ที่ทำข้อตกลงให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0% และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม การทำเขตการค้าเสรีในอุดมคติมุ่งเน้นด้านการเปิดเสรีด้านสินค้า (Goods) โดยการลดภาษีและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีเป็นหลัก แต่เขตการค้าเสรีในระยะหลังๆ นั้น รวมไปถึงการเปิดเสรีด้านบริการ (Service) และการลงทุนด้วย (กรมการค้าต่างประเทศ, www.dft.moc.go.th, 1 กรกฎาคม 2555)

3.3.1 ผลดีและผลเสียของเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA)

ผลดี การทำเขตการค้าเสรีจะทำให้เกิดผลดีกับประเทศ ดังนี้

1) ตามหลักเศรษฐศาสตร์ การใช้นโยบายการค้าเสรีจะก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพ และหลักการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) การแบ่งงานกันทำ (Division of Labour) และการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) ทำให้ผลิตจำนวนมากจะทำให้ต้นทุนถูกลง ผู้บริโภคสามารถเลือกบริโภคสินค้าดี มีคุณภาพ ราคาเป็นไปตามกลไกตลาดอย่างแท้จริงจากหลักการต่างๆ เหล่านี้จะเกิดประโยชน์ต่อการจัดทำเขตการค้าเสรี

2) เขตการค้าเสรีจะทำให้มีตลาดที่กว้างขึ้น การส่งออกจะง่ายขึ้น สะดวกมากขึ้น การค้าระหว่างกันจะเพิ่มมากขึ้น เมื่อเป็นคู่สัญญาความตกลงกันแล้ว การเจรจาจัดอุปสรรคทางการค้าต่างๆ นอกเหนือจากภาษีจะมีมากขึ้นและง่ายในการเจรจา นอกจากนั้น มีการกระจายแหล่งวัตถุดิบมากขึ้น ทำให้วัตถุดิบที่ใช้อยู่แล้วนำเข้าไปในระดัปราคาถูกลง และต้นทุนการผลิตต่ำลง

3) ผลพลอยได้จากการทำเขตการค้าเสรี คือ กระตุ้นให้มีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น และเมื่อมีประเทศใดประเทศหนึ่งจัดทำเขตการค้าเสรีแล้ว จำเป็นที่จะต้องลดภาษีลงมา

หมายความว่า อุตสาหกรรมนั้นๆ ที่ก่อนหน้านั้นรัฐบาลอาจจะต้องปกป้องและจะต้องพยายามปรับตัว เพื่อให้สามารถต่อสู้แข่งขันได้ กรณีนี้จะเป็นผลดีทางอ้อม คือ ทำให้อุตสาหกรรมต่างๆ ของเขตการค้าเสรีนั้นมีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น

4) การจัดทำเขตการค้าเสรีในลักษณะพหุภาคี อย่างเช่น กลุ่ม AFTA หรือกลุ่ม EU มีผลที่ทำให้กลุ่มนั้นๆ นอกจากจะมีตลาดการค้าที่กว้างขึ้น สินค้าสามารถตอบสนองความต้องการในกลุ่มเองได้แล้วยังทำให้มีอำนาจในการต่อรองและ อำนาจการเจรจาระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นทวีภาคีและในระดับภูมิภาค

5) การจัดทำเขตการค้าเสรี มีนัยทางการเมืองระหว่างประเทศอยู่ด้วย คือการจะเป็นการเข้าไปใกล้ชิดกับอีกประเทศหนึ่ง เท่ากับว่าเป็นการถ่วงดุลอำนาจกับอีกประเทศหนึ่ง ตัวอย่างเช่น จีนจะทำเขตการค้าเสรีกับอาเซียนมีนัยทางการเมืองคือ จีนจะมีบทบาท มีอิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้านการเมืองเพิ่มขึ้นในอาเซียน และถ้าสหรัฐอเมริกาต้องการจะถ่วงดุลอำนาจจีนก็ต้องเข้ามาทำเขตการค้าเสรีกับประเทศในภูมิภาคนี้ด้วย ซึ่งเป็นเหตุผลทางการเมืองที่แทรกอยู่ในเรื่องของการจัดทำเขตการค้าเสรี ซึ่งจะต้องนำมาพิจารณาด้วย

ผลเสีย การทำเขตการค้าเสรีจะทำให้เกิดผลเสียกับประเทศ ดังนี้

1) กระทบต่ออุตสาหกรรมใหม่ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เราเรียกว่าอุตสาหกรรมแรกเริ่ม (Infant Industries) คือ อุตสาหกรรมที่ยังต้องการให้รัฐบาลปกป้องอยู่เป็นอุตสาหกรรมที่เพิ่งเกิดใหม่ไม่มีความสามารถในการที่จะไปแข่งขันในเวทีโลกอย่างเพียงพอ เพราะฉะนั้น ถ้าหากมีการจัดทำเขตการค้าเสรี อุตสาหกรรมเหล่านี้จะถูกกระทบจากสินค้าราคาถูกจากประเทศคู่ตกลงเขตการค้าเสรี และอาจต้องล้มหายไปได้

2) ประเทศที่เป็นคู่ตกลงจัดทำการค้าเสรีด้วย อาจมีโครงการส่งออกสินค้าเหมือนกัน จะกลายมาเป็นแข่งกันเอง มีสินค้าประเภทเดียวกันมาตีตลาดสินค้าในประเทศที่ด้อยกว่า เพราะฉะนั้น โครงการสร้างการผลิตประเภทเดียวกันจะทำให้แข่งกันไม่เกื้อหนุนกัน

3) การจัดทำเขตการค้าเสรีคู่หนึ่งจะไปกระตุ้นให้ประเทศอื่นต้องแข่งที่จะจัดทำเขตการค้าเสรีเพิ่มขึ้นมาด้วย เพราะฉะนั้น FTA จะทำให้เกิด FTA มากขึ้นๆ จะไปสู่ความขัดแย้งทางการค้ามากขึ้น เพราะว่าการจัดทำเขตการค้าเสรี อย่างเช่น ประเทศ A กับประเทศ B สองประเทศจะได้ประโยชน์ แต่ว่าประเทศนอกกลุ่มประเทศที่ไม่เป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีนั้นจะถูกกีดกัน เรียกว่าเป็นการกีดกันทางการค้า

4) ในการเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างกัน ส่วนใหญ่แล้วประเทศที่ใหญ่จะเปรียบประเทศเล็กจะเสียเปรียบ เพราะว่าจะไม่มีอำนาจในการต่อรอง ต้องระมัดระวังในการที่จะไปเจรจากับประเทศใหญ่ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น

5) การจัดทำเขตการค้าเสรีอาจจะทำให้ประเทศหนึ่งเข้าสู่ภาวะการพึ่งพาทางเศรษฐกิจประเทศหนึ่งมากเกินไปเรียกว่า Over Dependency นอกจากนั้นยังมีผลในการเบี่ยงเบนทิศทางการค้า (Trade Diversion) ทำให้ประเทศคู่ตกลงเขตการค้าเสรีหันมาค้าขายกันเองมากขึ้น หลังจากมีการเปิดเสรีให้แก่กัน แต่ยังคงมีอุปสรรคการค้ากับประเทศอื่นๆ จึงอาจจะทำให้ไม่มีการนำเข้าจากประเทศที่ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าได้ด้วย

3.3.2 เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA)

นับเป็นความตกลงเขตการค้าเสรีฉบับแรกของไทย เหตุผลสำคัญที่ทำให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (หรืออาฟต้า) (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) ได้แก่ ประการแรกในช่วงเวลาดังกล่าว การเจรจาข้อตกลงเขตการค้าเสรีรอบอุรุกวัย (พ.ศ. 2529-2537) ซึ่งเป็นการเจรจาแบบพหุภาคีตกอยู่ในภาวะหยุดชะงัก และสหภาพยุโรป (European Union – EU) ได้มีการรวมตัวกันแน่นแฟ้นมากขึ้นเป็นตลาดเดียว (Single market) ขณะเดียวกัน ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2534 สหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโกประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North America Free Trade Agreement - NAFTA) ทำให้ประเทศอาเซียนต้องจัดตั้ง AFTA - อาฟต้า เพื่อเพิ่มการค้าภายในกลุ่มและเพิ่มอำนาจต่อรองของกลุ่มในเวทีการเจรจาทางการค้า และประการที่สอง ประเทศอาเซียนเห็นว่า การจัดตั้งอาฟต้าจะช่วยกระตุ้นให้มีการลงทุนในกลุ่มอาเซียนมากขึ้น (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53)

3.4 ความสำเร็จของการปฏิรูปเศรษฐกิจของจีน

การใช้ “นโยบาย 4 ทันสมัย (Four Modernization)” แบบทุนนิยม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 (นฤมิตร สอดสุข, 2524 : 12) ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของระบบเศรษฐกิจตามแนวทางสังคมนิยมในสมัยเหมาเจ๋อตง การสนับสนุนแนวทางเศรษฐกิจสังคมนิยมแบบตลาดมากขึ้นจนได้รับผลสำเร็จตามมณฑลชายฝั่ง กระทั่งในปี พ.ศ. 2535) เด็งเสี่ยวผิงผู้นำในขณะนั้นได้เดินทางมายังมณฑลกวางตุ้งเพื่อประกาศแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมในภูมิภาคต่างๆ ในการเรียกร้องความสนใจการลงทุนจากต่างประเทศ นโยบายการเปิดประเทศทางเศรษฐกิจของผู้นำเด็งเสี่ยวผิงได้

อาศัยด้านลงทุนจากต่างประเทศควบคู่ไปกับการค้าเสรี ด้วยเหตุนี้ธุรกิจต่างชาติที่เห็นช่องทางในการดำเนินการค้าและการลงทุนจึงได้ขยายเข้าไปประกอบกิจการในจีนอย่างจริงจังในเวลาต่อมา โดยเริ่มจากฮ่องกง ได้หวัน และชาวจีนโพ้นทะเลอื่นๆ หรือ แม้กระทั่งประเทศที่อยู่ใกล้เคียงกับจีน เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อาเซียน เป็นต้น ก่อนที่จะขยายไปสู่ประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะประเทศตะวันตก จากปัจจัยที่จีนมีค่าแรงต่ำ (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13) ส่งผลให้มีแรงดึงดูด นักลงทุนจากบริษัทสำคัญเกือบทุกกลุ่มอุตสาหกรรมทั่วโลกมุ่งเข้าไปลงทุน (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 5) ดังนั้นต้นทุนการผลิตสินค้าในจีนจึงได้เปรียบสินค้าจากที่อื่นๆ (โดยเฉพาะในสินค้าที่เน้นราคาถูก และผลิตเป็นจำนวนมาก) (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13)

ดังนั้นการระบายสินค้า (กรมการค้าต่างประเทศ, www.dft.moc.go.th, 1 กรกฎาคม 2555) จากการขยายการค้าของจีนเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ โดยมีอาเซียนเป็นตลาดรองรับสินค้า จะเกื้อหนุนให้จีนบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจได้ ส่วนอาเซียนก็ได้โอกาสขยายการค้าจากความแข็งแกร่งของจีน (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) จากปัจจัยจีนและอาเซียนต่างมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ใกล้ชิดกัน ส่งผลให้ทั้งจีนและอาเซียนต่างได้เปรียบด้านต้นทุนการขนส่งสินค้า การติดต่อระหว่างกัน มากกว่าประเทศอื่นๆ (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13)

3.4.1 ความสำคัญของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (สุรชัย ศิริไกร, www.asia.tu.ac.th, 1 กรกฎาคม 2555)

ในปัจจุบันความก้าวหน้าของจีนที่สำคัญๆ ได้แก่

1) มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงเฉลี่ยร้อยละ 9 ในช่วงปี พ.ศ. 2523-2543 และสูงกว่าร้อยละ 9 ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2549 ในปี พ.ศ. 2548 จีนมีมูลค่าการผลิตสินค้าประมาณ 18.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ (หรือประมาณ 89.2 พันล้านบาท ปี พ.ศ. 2548 1 หยวน = 4.901 ตาราง ตารางที่ ข.7)

2) ในปี พ.ศ. 2549 มีมูลค่าการค้าต่างประเทศสูงเป็นอันดับ 3 รองจากสหรัฐฯ และญี่ปุ่น โดยแซงหน้าเยอรมนี ฝรั่งเศส อังกฤษและอิตาลี และในปี พ.ศ. 2550 จีนมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ \$1.3 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ US\$ (หรือประมาณ 44.9 พันล้านบาท ปี พ.ศ. 2550 1US\$ = 34.5182 ตารางที่ ข.7) ซึ่งมากที่สุดในโลก

3) การเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน ทำให้จีนมีความต้องการสินค้าเครื่องจักรจาก ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน เช่น ถ่านหิน เหล็ก เหล็กกล้า ก๊าซธรรมชาติ และน้ำมัน จากอาเซียน รัสเซีย ตะวันออกกลางและเอเชียกลาง (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) ส่งผลให้จีนกลายเป็น “จักรกลของการเติบโตของเอเชีย” (engine of growth of Asia) แทนญี่ปุ่น และจีนเป็นตลาดนำเข้าสินค้าบริโภคระดับกลางและสูงต่างๆ จากอเมริกา ยุโรป เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไต้หวัน

4) จีนเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงที่สุดในโลก (สุรัชย์ จันทร์จรัส, 2554 : 13) ส่งผลให้สินค้าอุปโภค-บริโภคต่างๆ ราคาถูกลง ทำให้เป็นประเทศที่ได้รับการลงทุนจากต่างชาติ (Foreign Direct Investment - FDI) สูงเป็นอันดับสองของโลกรองจาก สหรัฐอเมริกา โดยเฉลี่ยปีละกว่า 60 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) ในปัจจุบัน จีนเป็น “โรงงานของโลก” และจีนกำลังกลายเป็นประเทศที่ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ทันสมัยขึ้น เช่น รถยนต์ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ นาย James W. Adams รองประธานธนาคารโลกกล่าวว่า “อะไรดีสำหรับเศรษฐกิจจีนจะดีสำหรับเศรษฐกิจโลกด้วย” (What is good for the Chinese economy is good for the world economy)

5) จีนเป็นประเทศที่ลดความยากจนได้รวดเร็วที่สุดในโลก ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2547 จีนสามารถลดจำนวนประชากรที่ยากจนจาก 16% เหลือ 10% ซึ่งเป็นความสำเร็จที่ธนาคารโลกชื่นชม เพราะแม้แต่ยุโรปและสหรัฐฯ ยังไม่สามารถลดความยากจนทั้งหมดได้ ก้าวต่อไปคือการพัฒนาชนบทและพัฒนาเศรษฐกิจให้ทันสมัยมากขึ้น ในเกือบ 30 ปีที่ผ่านมาจีนมีชนชั้นกลางมากกว่า 100 ล้านคน (ที่มีเงินออมมากกว่า 500,000 หยวน) และจะเพิ่มเป็น 2 เท่าในปี พ.ศ. 2558

6) ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จีนมีความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านอวกาศโดยสามารถส่งนักบินอวกาศไปโคจรรอบโลกได้ในปี พ.ศ. 2547 และปี พ.ศ. 2548 นับเป็นชาติที่สามของโลกต่อจากรัสเซียและสหรัฐอเมริกา และจีนดำเนินธุรกิจรับจ้างส่งดาวเทียมให้ต่างประเทศ ที่น่าสนใจคือ จีนยังมีโครงการสำรวจอวกาศและส่งยานอวกาศไปลงยังดวงจันทร์และดาวอังคารในช่วงปี พ.ศ. 2555-2560

7) ในด้านการทหาร จีนสามารถทดลองระเบิดนิวเคลียร์ได้ในปี พ.ศ. 2507 และมีอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธระยะสั้นและระยะไกลข้ามทวีปรองจากสหรัฐอเมริกาและรัสเซีย ทำให้สามารถป้องกันตนเองจากการโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์จากศัตรู ในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2550 จีนได้ทดลองยิงจรวดทำลายดาวเทียมเก่าของตนเองในอวกาศได้สำเร็จ และสร้างความประหลาดใจให้กับทุกประเทศ จีนยังพยายามเพิ่มงบประมาณทหารเพื่อการค้นคว้าและพัฒนาอาวุธของกองทัพ

โดยเฉพาะเครื่องบินรบ ดาวเทียมและจรวดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันตนเองและลดช่องว่างของเทคโนโลยีทางทหารระหว่างสหรัฐฯ กับจีนที่ห่างกัน 20 ปี

8) ในด้านการทูต จีนสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านต่างๆ ในเอเชีย ลาตินอเมริกา และแอฟริกา เพื่อการแสวงหาตลาด ทรัพยากรธรรมชาติและเพื่อต่อต้านความพยายามของศัตรูที่พยายามโฆษณาว่าการเติบโตของจีนเป็น “ภัยคุกคาม” ต่อความมั่นคงของภูมิภาคและโลก โดยให้เหตุผลว่าอดีตจีนเคยเป็นจักรวรรดิที่คุกคามประเทศเพื่อนบ้าน และปัจจุบันยังปกครองโดยพรรคคอมมิวนิสต์ และละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน รัฐบาลจีนจึงต้องดำเนินนโยบายการทูตเชิงรุกอย่างหนัก โดยการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน เกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย รัสเซีย เอเชียกลาง ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ลาตินอเมริกาและแอฟริกา รวมทั้งสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป โดยเน้นนโยบาย “strategic partnership”, “Peaceful rise” และการสร้างสังคมโลกที่ปรองดองกัน (harmonious society)

ในด้านการเมืองภายในประเทศ ในปี พ.ศ. 2550 จีนได้นำลัทธิเต๋าและขงจื้อกลับมาเป็นอุดมการณ์ประจำชาติอีกครั้งหนึ่ง เพื่อสร้างความปรองดองของคนในชาติ และความชอบธรรมให้กับพรรคคอมมิวนิสต์จีน ความสำเร็จทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของจีนดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศของจีนที่มีฐานะเป็นประเทศมหาอำนาจ 1 ใน 5 ของคณะมนตรีความมั่นคงขององค์การสหประชาชาติที่มีอำนาจในการวีโต้ข้อเสนอต่างๆ ที่นำเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุม ทำให้จีนมีสถานะภาพที่น่าเกรงขามมากขึ้น และถูกมองว่าเป็นประเทศมหาอำนาจโลกเพียงประเทศเดียวที่จะเป็นคู่แข่งในอนาคตของสหรัฐอเมริกา

3.5 สถานการณ์เศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2535-2538

3.5.1 ภาวะเศรษฐกิจจีนปี พ.ศ. 2535-2538 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน, www.stats.gov.cn, 1 กรกฎาคม 2555)

ปี พ.ศ. 2535 ภายหลังการตรวจเยี่ยมภาคใต้ของเติ้งเสี่ยวผิง รัฐบาลจีนได้นำ คำกล่าวของเติ้งเสี่ยวผิง และเจตจำนง 14 ข้อของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนำไปปฏิบัติ จีนมีอัตราเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (gross domestic product : GDP) มูลค่า 23,938 ร้อยล้านเหรินหมินปี้ หรือประมาณ 112,293 ร้อยล้านบาท (ปี พ.ศ. 2535 อัตราแลกเปลี่ยนอัตรากลาง 1 เหวินหมินปี้ = 4.691 บาท ตารางที่ ข.7) เติบโตร้อยละ 12.8

จากปีก่อน ในเวลาเดียวกัน การปฏิรูปเศรษฐกิจและความทันสมัยในการพัฒนาประเทศ การสร้างระบบเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยมขึ้น โดยมีสาระสำคัญ อาทิ 1) ยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบของเศรษฐกิจที่หลากหลายไปพร้อมกัน โดยมีระบบเศรษฐกิจที่กรรมสิทธิ์ในทรัพยากรและปัจจัยการผลิตเป็นของรัฐเป็นหลัก ปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจโดยการสร้างระบบวิสาหกิจสมัยใหม่ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของเศรษฐกิจแบบตลาด 2) สร้างระบบตลาดแบบเปิดกว้างอย่างเป็นเอกภาพทั้งประเทศ เพื่อให้บรรลุถึงการรวมกันอย่างแน่นแฟ้นระหว่างตลาดในเมืองและตลาดในชนบท การเชื่อมโยงกันระหว่างตลาดภายในประเทศกับตลาดต่างประเทศ (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) กระตุ้นให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ปี พ.ศ. 2536 ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศ - GDP ของจีน มีมูลค่า 31,380 ร้อยล้านเหรียญหมินปี หรือประมาณ 138,979 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.4 (1 เหรียญหมินปี = 4.4289 บาท)

ปี พ.ศ. 2537 ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศ - GDP ของจีนมีมูลค่า 43,800 ร้อยล้านเหรียญหมินปี ประมาณ 126,573 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 เศรษฐกิจปี พ.ศ. 2537 (1 เหรียญหมินปี = 2.8898 บาท)

ปี พ.ศ. 2538 จีนมี ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศ - GDP มูลค่ารวม 57,733 ร้อยล้านเหรียญหมินปี ประมาณ 169,856 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.2 (1 เหรียญหมินปี = 2.9421 บาท ตารางที่ ข.7)

3.5.2 ภาวะเศรษฐกิจไทยปี พ.ศ. 2535-2538 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2538 : 3)

ปี พ.ศ. 2535 เศรษฐกิจโลกขยายตัวร้อยละ 0.8 การค้าของโลก แข่งขันรุนแรงขึ้น ประกอบกับการเจรจาภายใต้กรอบของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (The General Agreement on Tariffs and Trade - GATT) รอบอุรุกวัยยังคงยึดเชื้ออยู่ ทำให้หลายประเทศให้ความสำคัญกับการจัดตั้งกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) ความไม่แน่นอนในสถานการณ์ทางการเมืองของไทยเอง ผลพวงจากการปฏิวัติรัฐประหาร เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) หรือบางครั้งเรียกว่า เหตุการณ์ รสช. และการดำเนินมาตรการทางการเงินและการคลังที่สำคัญ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax หรือ VAT) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า แเวต ซึ่งเริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2535 อย่างไรก็ดี เศรษฐกิจไทยก็

ยังสามารถขยายตัวได้ในเกณฑ์น่าพอใจคือร้อยละ 7.4 โดยมีสหรัฐอเมริกา ยังคงเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของไทย

ปี พ.ศ. 2536 - 2537 เศรษฐกิจโลกในปี พ.ศ. 2537 ขยายตัว ร้อยละ 3.1 จากร้อยละ 2.3 ในปี พ.ศ. 2536 ขณะที่ เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 7.8 และ 8.5 ตามลำดับ การแข่งขันในตลาดโลกรุนแรงขึ้น จากหลายประเทศมุ่งใช้การส่งออกเป็นตัวนำการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ประเทศในแถบเอเชียและแปซิฟิกขยายตัวมากที่สุด ซึ่งก็ได้เอื้อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจไทย จากปัจจัยหลายประเทศดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่เป็นเสรีมากขึ้น (จุฬาทิป คล้ายทับทิม, 2553 : 149) จึงสามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ (จุฬาทิป คล้ายทับทิม, 2553 : 53) ปี พ.ศ. 2538 เศรษฐกิจโลก ขยายตัวร้อยละ 3.7 โดยกลุ่มเอเชียมีอัตราการขยายตัวสูงสุด เศรษฐกิจไทย ยังขยายตัวในเกณฑ์สูงขึ้นไปเป็นร้อยละ 8.7 จากปีก่อน

การศึกษาโครงสร้างสินค้านำเข้า และ โครงสร้างสินค้าส่งออก จะศึกษาสินค้าในหมวดสำคัญ เฉพาะรายการที่มีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ร้อยละ 9 ขึ้นไป

การขาดดุลการค้า จากปัจจัย สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป – ผ้าฝืน เหล็ก เหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ มูลค่าสินค้านำเข้าสูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออก สินค้าเกษตร – ยางพารา ข้าว สินค้าอุตสาหกรรม การเกษตร – น้ำตาลทราย ปี พ.ศ. 2535-2538

จากปัจจัยที่ไทยสั่งซื้อสินค้าเข้าจากจีนเป็น สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป เช่น ผ้าฝืน เหล็ก เหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตสินค้า ทั้งเป็นสินค้าอุตสาหกรรมต้นน้ำจากจีน ซึ่งมีราคาสูงเป็นจำนวนมากเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.8 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน สินค้านำเข้าดังกล่าวเพื่อสนองตอบอุปสงค์จากภายในและต่างประเทศ (ตารางที่ ข.39) สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีน อันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตร เช่น ยางพารา ข้าว มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 42 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด สินค้าเกษตรเหล่านี้ราคาถูก สร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อย (ตารางที่ ข.40) ส่งผลในการลดการขาดดุลการค้าต่อจีนได้น้อย โดยปีแรกของการค้า พ.ศ. 2535 ลำดับความสำคัญตามมูลค่าการค้าสินค้านำเข้ามีมูลค่า 40,780 ล้านบาท อยู่ในอันดับที่ 12 สินค้านำเข้า มูลค่า 30,979 ล้านบาท อันดับที่ 8 สินค้าส่งออก มูลค่า 9,801 ล้านบาท อันดับที่ 16 (ตารางที่ ข.19) อย่างไรก็ตาม มูลค่าสินค้านำเข้าโดยรวม สูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออกโดยรวมส่งผลให้ไทยเสียเปรียบการค้า ขาดดุลการค้าต่อจีน ตลอดช่วงปี พ.ศ. 2535-2538

ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมูลค่ารวม 58,032 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 14,508 ล้านบาท
ล้านบาท การค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทยมีมูลค่ารวม 9,646,360 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี
มูลค่า 2,411,590 ล้านบาท ในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2538 (ตารางที่ ข.17)

การค้าสินค้านำเข้าระหว่างไทย-จีน ปี พ.ศ. 2535-2538 มูลค่ารวม 233,314 ล้านบาท เฉลี่ยต่อ
ปีมูลค่า 58,329 ล้านบาท แบ่งเป็น

สินค้านำเข้า ปี พ.ศ. 2535-2538 มูลค่ารวม 145,673 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 36,418
ล้านบาท

สินค้าส่งออก ปี พ.ศ. 2535-2538 มูลค่ารวม 87,641 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 21,910
ล้านบาท (ตารางที่ ข.17)

ในปี พ.ศ. 2538 ลำดับความสำคัญตามมูลค่าการค้าสินค้านำเข้า มีมูลค่า 93,055 ล้านบาท ใน
อันดับที่ 7 สินค้านำเข้า มูลค่า 52,187 ล้านบาท อันดับที่ 8 สินค้าส่งออก มูลค่า 40,868 ล้านบาท อันดับที่
ที่ 6 (ตารางที่ ข.22)

3.5.3 โครงสร้างสินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2535-2538

สินค้านำเข้าในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้าง
สินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.39) เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่า ประกอบด้วยอันดับ 1 สินค้าวัตถุดิบ
และกึ่งสำเร็จรูป - ผ้าฝ้าย มูลค่ารวม 19,183 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 13.2 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด
อันดับ 2 สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป - เหล็ก เหล็กกล้า มูลค่ารวม 19,085 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ
13.1 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับที่ 3 สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป - เคมีภัณฑ์ มูลค่ารวม 15,341
ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 10.5 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด สินค้านำเข้าช่วงปี พ.ศ. 2535-2538 ล้วนเป็น
สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูปอันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต จากปัจจัยสินค้าจากประเทศจีนมีราคาถูก
กว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าจากประเทศอื่นๆ (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13)

3.5.4 โครงสร้างสินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2535-2538

สินค้าส่งออกในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้าง
สินค้าส่งออกทั้งหมด เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่าประกอบด้วย อันดับ 1 สินค้าเกษตร - ยางพารา

มูลค่ารวม 20,918 สัดส่วนร้อยละ 23.9 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับ 2 สินค้าเกษตร – ข้าว มูลค่ารวม 15,885 สัดส่วนร้อยละ 18.1 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับ 3 สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร - น้ำตาลทราย มูลค่ารวม 13,298 สัดส่วนร้อยละ 15.2 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.40)

ยางพาราเป็นสินค้าที่จีนมีความต้องการ จากปัจจัยสินค้ามีราคาอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13) เพื่อสนองตอบต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ในจีนเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับข้าวและน้ำตาลทรายเช่นกันเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในจีน

3.5.6 จีนกับยางพารา

ปัจจัยจากจีนเป็นประเทศที่มีปริมาณความต้องการยางพารามากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลกโลก (www.chineseinfo.boi.go.th, 1 กรกฎาคม 2555) ปริมาณการใช้ยางพาราประมาณ 35% ซึ่งคิดเป็นจำนวน 3.4 ล้านตันของการใช้ยางพาราโลก เป็นการใช้อายุพาราของประเทศจีน เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ แต่จากการผลิตยางของเอกชนจีนยังไม่ได้มาตรฐาน และเทคโนโลยีไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอ ส่งผลให้เกิดความลื่นเปลี่ยนทางด้านวัตถุดิบ (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13) เกษตรกรผู้ปลูกยางไม่มีประสบการณ์ และขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีทางการผลิตและการดูแล อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจัดเป็นอุตสาหกรรมกลางน้ำ ยางพารา แปรรูปที่ผลิตได้แบ่งออกได้เป็น 5 ชนิด ได้แก่ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง ยางเครป ยางแผ่นผึ่งแห้ง และน้ำยางข้น ยางพาราแปรรูปเหล่านี้จะนำไปใช้ในอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ การผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปอื่นๆ เช่น ยางยานพาหนะประกอบค้ำย ยางรถยนต์ ยางรถจักรยานยนต์ ยางรถจักรยาน ผลิตภัณฑ์ถุงมือยาง ถุงยางอนามัย ยางรัดของ และท่อต่างๆ เป็นต้น ระบบโครงสร้างอุตสาหกรรมยางพาราประกอบด้วยอุตสาหกรรม 3 ส่วน ได้แก่ อุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยอุตสาหกรรมต้นน้ำ ได้แก่ ชาวสวนยาง ซึ่งมีผลิตภัณฑ์คือน้ำยางสดและยางแผ่นดิบ อุตสาหกรรมกลางน้ำได้แก่ อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น และอุตสาหกรรมปลายน้ำได้แก่อุตสาหกรรมถุงมือยางและผลิตภัณฑ์ต่างๆ แม้ว่าจีนจะเป็นประเทศที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ และมีการปลูกยางพาราเป็นปริมาณมากแต่การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตยางพาราแปรรูปภายในประเทศของจีน ทำให้ไม่สามารถผลิตยางธรรมชาติได้ตามปริมาณที่คาดการณ์ ทำให้จีนต้องพึ่งพาการนำเข้ายางพาราจากต่างประเทศ (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53)

3.5.7 ไทยกับยางพารา

ในขณะที่ไทยมีศักยภาพสูงในการผลิตและแปรรูปยางพาราโดยเฉพาะยางแผ่นรมควัน ซึ่งไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกยางใหญ่ที่สุดของโลกต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 20 ปี

- 1) เป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง เพราะพึ่งพาวัตถุดิบในประเทศเป็นสำคัญ
- 2) มีนโยบายส่งเสริมการผลิตและกำหนดเขตการผลิต/มีผลผลิตที่หลากหลายทั้งยางแผ่น รมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น
- 3) ประเทศไทยสามารถผลิตน้ำยางธรรมชาติได้มาตรฐาน
- 4) มีการส่งเสริมและทาวิจัยด้านการพัฒนายางไทยสู่ตลาดโลกอยู่ตลอดเวลา และหน่วยงานของรัฐให้การช่วยเหลือทั้งในด้านวิชาการ การผลิต การแปรรูปและการตลาดหลายหน่วยงาน
- 5) รัฐบาลไทยมีการผลักดันด้านการแปรรูปมากขึ้น และผลักดันให้เกิดความเชื่อมั่นในตลาดโลกหากจะผลิตเป็นล้อรถยนต์ กุ้งมือยาง กุ้งยางอนามัย จะต้องผลิตจากยางพาราชนิดไหนของไทย พันธุ์ใดมีคุณภาพเหมาะสมกับที่จะผลิตเป็นผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด
- 6) ราคาสินค้าอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง(สหรัฐฯ จีน รัสเซีย, 2554 : 13)
- 7) สามารถปรับระบบการผลิตให้ยืดหยุ่นตามความต้องการของตลาดได้ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร, www.oae.go.th, 1 กรกฎาคม 2555)

3.5.8 การเปรียบเทียบสถิติที่มีนัยสำคัญ ของมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เป็นสัดส่วนร้อยละกับ ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการค้าเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลกระทบ ช่วงปี พ.ศ. 2535-2538

เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละ พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนจะมีสัดส่วนสูงมากถึงร้อยละ 24.9 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้ารวมไทย-จีน อันเป็นสถิติอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อ จากมูลค่ารวมการค้าสินค้ารวมไทย-จีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 2.4 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.6 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้ารวม

ทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงินของประเทศมีน้อย (ตารางที่ ข.17)

แต่ละปีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนต่ำเคลื่อนไหวยาวระหว่างร้อยละ 0.4 - 1.1 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย ผลกระทบต่อ ดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงิน มีน้อย ช่วงปี พ.ศ. 2535-2538 (ตารางที่ ข.5)

เช่นปี พ.ศ. 2535 ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล มูลค่า 160,074 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2536 ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล มูลค่า 161,129 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2537 ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล มูลค่า 203,153 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2538 ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล มูลค่า 338,341 ล้านบาท ตามลำดับ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงินจึงน้อย (ตารางที่ ข.8)

ขณะที่ปี พ.ศ. 2535 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 77,113 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2536 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 98,791 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2537 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 104,827 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2538 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 179,530 ล้านบาท ตามลำดับ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงินจึงน้อย (ตารางที่ ข.8)

นอกจากนี้พบว่า ปี พ.ศ. 2535 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียง ร้อยละ 0.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (gross domestic product: GDP) มูลค่า 3,983,000 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2536 มูลค่าขาดดุลการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 4,329,900 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2537 มูลค่าขาดดุลการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.2 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 4,677,000 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2538 มูลค่าขาดดุลการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.2 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,057,600 ล้านบาท ตามลำดับ สัดส่วนมูลค่ามูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อยในแต่ละปี ผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศจึงน้อยเช่นกัน (ตารางที่ ข.9)

3.6 สถานการณ์เศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2539-2540

3.6.1 ภาวะเศรษฐกิจจีนปี พ.ศ. 2539-2540 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน, www.stats.gov.cn, 1 กรกฎาคม 2555)

ปี พ.ศ. 2539 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมีมูลค่า 67,795 ร้อยล้านเหรียยหมินปี หรือประมาณ 203,127 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.7 ปี พ.ศ. 2540 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมีมูลค่า 74,772 ร้อยล้านเหรียยหมินปีหรือประมาณ 280,283 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8.8 (ตารางที่ ข.7)

3.6.2 ภาวะเศรษฐกิจไทยปี พ.ศ. 2539-2540 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2540 : 3)

เศรษฐกิจโลกปี พ.ศ. 2539 ขยายตัวร้อยละ 3.8 สูงขึ้นจากปีก่อนซึ่งขยายตัวร้อยละ 3.5 เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเป็นร้อยละ 6.7 ปี พ.ศ. 2540 เศรษฐกิจโลกขยายตัวในเกณฑ์ดี อันเป็นผลจากการขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจสหรัฐฯ จีนและหลายประเทศในเอเชีย ขยายตัวในอัตราที่สูง ขณะที่เศรษฐกิจไทยประสบปัญหาวิกฤตอย่างรุนแรง โดยอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจติดลบร้อยละ -0.4

การทรุดตัวของเศรษฐกิจไทย จากปัจจัยปัญหาโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานในประเทศ และวิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาคเป็นสำคัญ ในอดีตเศรษฐกิจไทยขยายตัวในระดับสูงและต่อเนื่อง โดยขาดการแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างที่มานานอย่างจริงจัง และไม่มีมาตรการรองรับที่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลอย่างรุนแรงในระบบเศรษฐกิจ การพึ่งพาเงินจากต่างประเทศสูง(จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) และการใช้ทรัพยากรการเงิน อย่างไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ความสามารถด้านการแข่งขันตกต่ำ จากค่าจ้างแรงงานสูงขึ้น (สุรัชย์ จันทร์จรัส, 2554 : 13) การส่งออกชบเซาต่อเนื่องตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 ถึงกลางปี พ.ศ. 2540 คุลบัญชีเดินสะพัดขาดคุลสูงและต่อเนื่องเป็นเวลา 2 ปี ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินและความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจไทย กอปรกับการเก็งกำไรค่าเงินบาทอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2540 รัฐบาลจึงประกาศเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัวในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ขณะเดียวกันการที่บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือลดอันดับความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงินไทย ทำให้ปัญหาสถาบันการเงินทวีความรุนแรงมากขึ้น รัฐบาลจึงต้องประกาศปิดกิจการบริษัทเงินทุนชั่วคราวรวม 58 แห่ง จนในที่สุดรัฐบาลได้ขอ

ความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ ไอเอ็มเอฟ - IMF) ในวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2540 (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) ภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจของ IMF ประเทศไทยมีพันธะที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการสร้างเสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยน และการปรับตัวทางเศรษฐกิจในระยะปานกลาง โดยต้องดำเนินนโยบายการเงินและการคลังที่เข้มงวด เช่น มาตรการฟื้นฟูภาคการเงิน นโยบายการปรับปรุงการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ โครงสร้างของกฎหมาย และมาตรการด้านสังคม กล่าวสำหรับประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงกับ IMF แต่การที่วิกฤตทางเศรษฐกิจการเงินได้ขยายตัวไปสู่ส่วนภูมิภาคของประเทศ ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนลงมากกว่าที่คาดไว้ และมีความจำเป็นในการรักษาอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับสูงเพื่อรักษาความเสถียรภาพด้านอัตราแลกเปลี่ยน จึงส่งผลให้เศรษฐกิจไทยหดตัวลงมากกว่าที่คาดการณ์ไว้

การขาดดุลการค้า จากปัจจัย สินค้าสินค้านำเข้า - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป - เคมีภัณฑ์ มูลค่าสินค้านำเข้าสูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออกสินค้าเกษตร - ยางพารา ข้าว สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ปี พ.ศ. 2539-2540

จากปัจจัยที่ไทยสั่งซื้อสินค้าเข้าจากจีนเป็น สินค้าทุน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป เช่น เคมีภัณฑ์ ซึ่งมีราคาสูงเป็นจำนวนมาก สินค้าทุน มีสัดส่วนร้อยละ 21.6 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.41) อันเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีน อันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตร มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 32.4 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด สินค้าเกษตรเหล่านี้มีราคาต่ำ ล้วนสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อย (ตารางที่ ข.42) พบว่าช่วงปี พ.ศ. 2539-2540 โดยเฉพาะปี พ.ศ. 2540 ไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ค่าเงินบาทถูกลงเมื่อเทียบกับเงินสกุลอื่นๆ สินค้าส่งออกจึงอยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้ การค้าสินค้านำเข้าของไทย-จีนอยู่ในเกณฑ์ดี มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นจากช่วงก่อนหน้า (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13) การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบไปจีน มีสัดส่วนร้อยละ 10.3 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเริ่มส่งออกไปจีน ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2539 พบว่าช่วงปี พ.ศ. 2539-2540 สินค้าส่งออกอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่าสูงขึ้นจนเป็นสถิติอย่างมีนัยสำคัญ และเป็นการค้าในลักษณะ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) (อักษรศรี พานิชสาส์น,

www.nesdb.go.th, 1 กรกฎาคม 2555) จากไทยเองก็ได้นำเข้าสินค้าทุน - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ จากจีนเช่นกันเป็นจำนวนมาก ผลของการค้า ไทยเสียเปรียบการค้า ขาดดุลการค้าต่อจีน มูลค่า 2,713 ล้านบาท (ตารางที่ 3.1) พบว่ามูลค่าสินค้าส่งออก เฉลี่ยต่อปีสูงขึ้นมากกว่าสินค้านำเข้า ส่งผลให้ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนลดลงจากช่วงก่อนหน้า มูลค่าเฉลี่ย 6,458 ล้านบาท (ตารางที่ 3.2) อย่างไรก็ตาม มูลค่าสินค้านำเข้าโดยรวมสูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออกโดยรวม ส่งผลให้ ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน

ตารางที่ 3.1 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) ช่วงปี พ.ศ. 2539-2540

: ล้านบาท	นำเข้าจากจีน	ส่งออกไปจีน	เกินดุล - ขาดดุล
การค้าสินค้าไทย - จีน	13,258	10,545	-2,713

หมายเหตุ: สถิตินำมาจาก ตารางที่ ข.41, ตารางที่ ข.42 ในภาคผนวก ข)

ตารางที่ 3.2 การเปรียบเทียบ การค้าสินค้านำเข้า สินค้าส่งออก ดุลการค้า

: ล้านบาท	2535-2538	2539-2540	เพิ่มขึ้น - ลดลง
การค้าสินค้านำเข้าไทย-จีน เฉลี่ยต่อปี	58,329	110,916	52,587
สินค้านำเข้า เฉลี่ยต่อปี	36,418	59,483	23,065
สินค้าส่งออก เฉลี่ยต่อปี	21,910	51,433	29,523
ขาดดุลการค้า เฉลี่ยต่อปี	14,508	8,050	ลดลง -6,458

หมายเหตุ: (สถิตินำมาจาก ตารางที่ ข.17 ในภาคผนวก ข)

ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมูลค่ารวม 16,100 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี 8,050 ล้านบาท ปริมาณการค้าสินค้านำเข้าทั้งหมดทุกประเทศของไทยมีมูลค่ารวม 6,974,810 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี มูลค่า 3,487,405 ล้านบาท ช่วงปี พ.ศ. 2539-2540 (ตารางที่ ข.17)

การค้าสินค้ารวมระหว่างไทย-จีน มีมูลค่ารวม 221,832 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 110,916 ล้านบาท แบ่งเป็น

สินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2539 - 2540 มูลค่ารวม 118,966 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี มูลค่า 59,483 ล้านบาท

สินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2539 - 2540 มูลค่ารวม 102,866 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี มูลค่า 51,433 ล้านบาท

ในปี พ.ศ. 2540 ลำดับความสำคัญตามมูลค่า การค้าสินค้ารวม มีมูลค่า 124,963 ล้านบาท อยู่อันดับที่ 8 สินค้านำเข้า มูลค่า 69,467 ล้านบาท อันดับที่ 7 สินค้าส่งออก มูลค่า 55,496 ล้านบาท อันดับที่ 8 (ตารางที่ ข.24)

3.6.3 โครงสร้างสินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2539-2540

สินค้านำเข้าในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.41) เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่า ประกอบด้วยอันดับ 1 สินค้าทุน - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่ารวม 13,258 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 11.1 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับที่ 2 สินค้าทุน - เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มูลค่ารวม 12,465 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 10.5 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับที่ 3 สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป - เคมีภัณฑ์ มูลค่ารวม 11,214 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 9.4 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด พบว่าสินค้านำเข้ามีการเปลี่ยนแปลงจากสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูปเป็นสินค้าทุน เพื่อนำมาเพิ่มผลผลิต สนองต่ออุปสงค์ทั้งภายในและภายนอกจากต่างประเทศ

3.6.4 โครงสร้างสินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2539-2540

สินค้าส่งออกในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.42) เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่าประกอบด้วย อันดับ 1 สินค้าเกษตร - ยางพารา มูลค่ารวม 21,029 เป็นสัดส่วนร้อยละ 20.4 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับที่ 2 สินค้าเกษตร - ข้าว มูลค่ารวม 12,311 เป็นสัดส่วนร้อยละ 12.0 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับที่ 3 สินค้าอุตสาหกรรม-เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่ารวม 10,545 ล้านบาท เป็นสัดส่วน

ร้อยละ 10.3 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของผู้บริโภคใช้คอมพิวเตอร์ในจีนที่เพิ่มความต้องการจำนวนมากเป็นสำคัญ

การเปรียบเทียบสถิติที่มีนัยสำคัญ ของมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เป็นสัดส่วนร้อยละกับ ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลกระทบ ช่วงปี พ.ศ. 2539-2540

เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละ พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 7.3 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้ารวมไทย-จีน มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อยไม่ส่งผลกระทบใดๆ จากมูลค่ารวมการค้าสินค้ารวมไทย-จีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 3.2 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวมการค้าสินค้ารวมไทย-จีนยังมีน้อย พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.2 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงินของประเทศมีน้อย ปี พ.ศ. 2539-2540 (ตารางที่ ข.17)

แต่ละปีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนต่ำเคลื่อนไหวยระหว่าง ร้อยละ 0.4 - 1 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย ผลกระทบต่อ ดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงิน มีน้อย ช่วงปี พ.ศ. 2539-2540 (ตารางที่ ข.5)

ปี พ.ศ. 2539 ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล มูลค่า 372,159 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2540 ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล มูลค่า 40,222 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ ข.8)

ขณะที่ปี พ.ศ. 2539 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 54,608 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2540 ดุลการชำระเงินของประเทศขาดดุล มูลค่า 299,210 ล้านบาท ตามลำดับ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงินจึงน้อย

นอกจากนี้พบว่า ปี พ.ศ. 2539 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.04 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,344,000 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2540 มูลค่าขาดดุลการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,196,600 ล้านบาท

ตามลำดับ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศจึงน้อยเช่นกัน (ตารางที่ ข.9)

3.7 สถานการณ์เศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2541-2546

3.7.1 ภาวะเศรษฐกิจจีนปี พ.ศ. 2541-2546 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน, www.stats.gov.cn, 1 กรกฎาคม 2555)

ปี พ.ศ. 2541 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมีมูลค่า 79,553 ร้อยล้านเหรินหมินปี้ หรือประมาณ 395,808 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.8 ปี พ.ศ. 2542 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมีมูลค่า 82,054 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 373,280 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.1 ปี พ.ศ. 2543 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมีมูลค่า 89,404 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 421,361 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8.0 ปี พ.ศ. 2544 เศรษฐกิจจีน เริ่มใช้นโยบายแนวความคิดตั้งเสถียรผิงและ 3 ตัวแทนเป็นตัวกำหนดนโยบายของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมีมูลค่า 95,933 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 501,538 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.3 ปี พ.ศ. 2545 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมีมูลค่า 102,398 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 531,415 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8.0 ปี พ.ศ. 2546 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมีมูลค่า 116,694 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 584,684 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.1 (ตารางที่ ข.7)

การเข้าร่วมองค์การการค้าโลกของจีน (World Trade Organization : WTO) จีนได้ใช้ความพยายามกว่า 30 ปีเพื่อเข้าองค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งหลังจากการทำข้อตกลงระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกาและจีนใน The US-China Bilateral Market Access Agreement ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ก็ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการเข้าร่วมองค์การการค้าโลกของจีน จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO อย่างเป็นทางการในวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2544 (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) ซึ่งการเข้าร่วมองค์การการค้าโลกของจีนนี้ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ กล่าวคือ จะมีการลดอัตราภาษีศุลกากร (tariff) ที่มีต่อจีน และการเข้าไปลงทุนในจีนจากต่างชาติที่เพิ่มขึ้น (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) นอกจากนี้การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน จีนจะต้องปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ ภายในประเทศให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก ทำให้นโยบายการค้าของจีนเป็นไป

ตามมาตรฐานสากลและจากการที่จีนต้องปฏิบัติตามพันธกรณี โดยการเปิดตลาดการค้าและบริการของตนเอง ซึ่งจะทำให้จีนเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่จะรองรับทั้งสินค้า บริการ และการลงทุนจากต่างประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน จีนก็จะเป็นประเทศคู่แข่งขั้นที่สำคัญของไทย ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดโลกด้วย

ผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน World Trade Organization : WTO (www.thaifta.com, 1 กรกฎาคม 2555) ผลดี ของประเทศจีนในการเข้าร่วม WTO ประเทศจีนจะได้รับประโยชน์อย่างมากจากการเข้าร่วม WTO เนื่องจากจะได้รับข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศสมาชิกของ WTO ทั้งหมด (จำนวนสมาชิก WTO ทั้งหมดมี 144 ประเทศ ณ 1 มกราคม พ.ศ. 2545) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90 ของการค้าในโลกรวม ซึ่งจากข้อตกลงดังกล่าว จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อการส่งออกของจีน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงาน (labor-intensive industries) หรืออุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีในระดับต่ำถึงกลาง เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม หรือ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจากข้อตกลงในการประชุมรอบบูร์กวัย อัตราภาษีระหว่างประเทศกำลังพัฒนาในองค์การการค้าโลก จะลดลงจากร้อยละ 6.3 เหลือเพียงร้อยละ 3.8 เท่านั้น ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ประเทศจีนต้องการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก

หลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่งขององค์การการค้าโลกคือ Most Favored Nation กล่าวคือ ข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิกในองค์การการค้าโลกจะประยุกต์ใช้กับประเทศสมาชิกอื่นๆ ขององค์การการค้าโลก โดยไม่มีข้อยกเว้น ดังนั้นหากสมาชิกมีการทำข้อตกลงกับประเทศคู่ค้าใด ข้อตกลงดังกล่าวจะถูกขยายไปใช้กับประเทศอื่นๆ ด้วย ซึ่งหลัก Most Favored Nation นี้จะช่วยเพิ่มความแน่นอนและความมีเสถียรภาพทางการส่งออกให้กับประเทศจีน รวมทั้งลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่รัฐบาลจีนเคยได้รับจากเหตุผลทางด้านการเมือง นอกจากนี้ ประเทศจีนยังมีอำนาจในการร่างข้อตกลงทางการค้าต่างๆ ของโลก จากเดิมที่จีนทำได้เพียงยอมรับหรือปฏิเสธข้อตกลงต่างๆ ที่สมาชิกองค์การการค้าโลกเป็นผู้ร่างขึ้นเท่านั้น

หากพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในแง่ของการเมืองภายในประเทศแล้ว การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก จะช่วยให้นายกรัฐมนตรี จู หรง จี สามารถดำเนินนโยบายปฏิรูประบบเศรษฐกิจได้ง่ายยิ่งขึ้น จากเดิมที่ต้องเผชิญกับแรงกดดันจากฝ่ายอนุรักษ์นิยม (conservative force) รวมทั้งฝ่ายที่ต่อต้านการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ (state-owned enterprises) และภาคบริการต่างๆ ของประเทศ

จีน เนื่องจากการเข้าร่วมองค์การการค้าโลกจะเป็นการบังคับให้ประเทศจีนต้องปฏิบัติตามพันธะสัญญาต่างๆ ตามที่องค์การการค้าโลกกำหนดไว้

ผลเสีย ของประเทศจีนในการเข้าร่วม WTO ภายหลังที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิก WTO ของประเทศจีนคือจะทำให้อุตสาหกรรมที่เพิ่งพัฒนาของประเทศจีนไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในโลกได้ ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อประเทศจีนเข้าร่วม WTO แล้ว จะต้องทำการลดอัตราภาษีศุลกากรที่เคยใช้เป็นมาตรการกีดกันทางการค้า รวมถึงต้องเปิดตลาดให้กับประเทศสมาชิกอื่นๆ และจะต้องปฏิบัติตามต่อสินค้าและบริการที่มาจากประเทศสมาชิกเหมือนดังที่ปฏิบัติตามต่อสินค้าในประเทศ จึงต้องยกเลิกการให้สิทธิพิเศษต่างๆ ที่เคยเคยให้ไว้กับธุรกิจภายในประเทศ ซึ่งธุรกิจเหล่านี้จะต้องออกจากอุตสาหกรรมไปเนื่องจากไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ และระดับการแข่งขันในแต่ละอุตสาหกรรมจะเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่าการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจะมีผลดีในระยะยาว แต่ในระยะสั้นแล้ว จะสร้างปัญหาต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศจีน ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมที่เพิ่งเกิดขึ้นในระยะสั้นจำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองจากภาครัฐบาลจนกว่าจะมีความเข้มแข็งเพียงพอ จึงจะสามารถเติบโตต่อไปได้

ผลกระทบ ของประเทศจีนในการเข้าร่วม WTO การเพิ่มขึ้นของการแข่งขันจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละอุตสาหกรรม ตัวอย่างเช่นในกรณีของอุตสาหกรรมรถยนต์ จะต้องลดอัตราภาษีจากเดิมร้อยละ 80-100 เหลือร้อยละ 15 ภายในปี พ.ศ. 2548 จึงส่งผลกระทบต่อส่วนแบ่งทางตลาดของธุรกิจรถยนต์ภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม แต่เป็นที่คาดว่า ผลกระทบดังกล่าวอาจจะมีไม่มากในระยะแรกๆ ที่เริ่มเปิดเสรีและลดการคุ้มครองอุตสาหกรรม เนื่องจากประเทศจีนยังมีข้อกีดกันอื่นๆ ที่ไม่ต้องยกเลิกตามเงื่อนไขของ WTO ดังเช่น ระบบการทำงานที่ล่าช้าของราชการ หรือระบบการคมนาคมขนส่งและกระจายสินค้าที่ยังขาดประสิทธิภาพอยู่

สำหรับธุรกิจบริการนั้น ประเทศจีนจะต้องเปิดเสรีตลาดสำหรับภาคบริการตามข้อตกลงในการประชุม WTO รอบอุรุกวัย ซึ่งในที่นี้รวมถึงธุรกิจโทรคมนาคม ธนาคาร และบริษัทประกันภัย และจากการที่ภาคบริการของประเทศจีนนั้นมีความอ่อนแอกว่าภาคการผลิตมาก จึงอาจทำให้ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีที่รุนแรงกว่า โดยในปัจจุบัน ธนาคารและบริษัทประกันภัยของต่างชาติจะมีข้อจำกัดในเรื่องขอบเขตของการดำเนินธุรกรรม สถานที่ตั้ง และจำนวนสาขาอยู่ ซึ่งประเทศจีนจะต้องมีการลดข้อจำกัดเหล่านี้ลง ตัวอย่างเช่น ธนาคารต่างประเทศจะสามารถทำธุรกรรมธนาคารรายย่อย (retail banking) ได้ภายในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งการแข่งขันจากต่างประเทศนี้จะเกิดผลเสียต่อธนาคารและ

บริษัทประกันภายในประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากแนวคิดที่ทันสมัยในการดำเนินธุรกิจประเทศนี้ยังไม่เป็นที่คุ้นเคยภายในประเทศจีน รวมถึงการขาดแคลนความชำนาญและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ทำให้ธนาคารและบริษัทประกันภายในประเทศเสียเปรียบบริษัทจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ธนาคารภายในประเทศยังต้องรับภาระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL) ของรัฐวิสาหกิจด้วย

ประการสุดท้าย การเข้าร่วม WTO ของประเทศจีนทำให้จีนมีพันธะต้องลดอัตราภาษีลงเหลือร้อยละ 15 ภายในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นการตัดรายได้จากภาษีที่เดิมรัฐบาลประเทศจีนเคยได้รับและใช้ในการสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศ ข้อตกลงที่จีนมีกับองค์การการค้าโลกนั้นมีหมวดสำคัญแบ่งได้ 9 หมวดใหญ่ๆ ได้แก่ หมวดธุรกิจ สื่อสารคมนาคม การก่อสร้างและบริการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการก่อสร้าง การจัดจำหน่าย การศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม การเงิน การท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการขนส่ง โดยประเทศสมาชิกจะยกเลิกหรือค่อยๆ ยกเลิกการกีดกันทางการค้ากับจีนตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก หรือตามที่แต่ละประเทศได้ทำการตกลงกับจีนไว้ก่อนหน้าที่จะได้เข้าเป็นสมาชิก นอกจากนี้สิ่งที่จีนจะได้ยังรวมถึงการเปิดตลาดภายในให้แก่เงินทั้งในมาตรการภาษีและมิใช่ภาษี และการเปิดตลาดการค้าและบริการอีกด้วย ส่วนสิ่งที่จีนจะต้องปฏิบัติเพื่อแลกเปลี่ยนนั้นกล่าวโดยย่อได้ดังนี้

- 1) จีนจะไม่เลือกปฏิบัติต่อประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก และยินยอมที่จะปฏิบัติต่อประเทศสมาชิกด้วยกันอย่างเท่าเทียมกัน บริษัทต่างชาติที่เข้าไปทำธุรกิจในจีนจะได้รับสิทธิพิเศษเท่าเทียมกับบริษัทสัญชาติจีน
- 2) จีนยินยอมที่จะยกเลิกระบบ 2 ราคา (Dual Pricing) หรือการตั้งราคาที่ต่างกันของสินค้าซึ่งผลิตเพื่อขายในประเทศและเพื่อการส่งออก
- 3) การควบคุมราคาจะไม่นำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการปกป้องอุตสาหกรรมภายในหรือผู้ให้บริการในประเทศ
- 4) จีนจะแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบขององค์การการค้าโลก
- 5) จีนจะไม่อุดหนุนการส่งออกสินค้าเกษตร
- 6) จีนจะจำกัดการสนับสนุนสินค้าเกษตรให้เหลือร้อยละ 8.5 ของมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตร
- 7) จีนจะยังสามารถคงไว้ซึ่งการค้าสินค้าโดยรัฐสำหรับสินค้าบางประเภท เช่น เมล็ดธัญพืช (Cereals) ยาสูบ น้ำมัน และแร่ เป็นต้น อีกทั้งยังคงข้อจำกัดบางส่วนของกิจการขนส่งและการ

กระจายสินค้าภายในประเทศ (Transportation and Distribution of Goods) แต่ข้อจำกัดส่วนใหญ่ของบริษัทต่างชาติที่ทำธุรกิจในจีนจะต้องถูกยกเลิกทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดภายใน 3 ปี

8) จีนจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Right, TRIPS) ในทันทีที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก

9) จีนจะยกเลิกระบบการควบคุมโควต้าในอนาคต

10) ประเทศสมาชิกเดิมยังสามารถใช้มาตรการป้องกันการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard Measures) เป็นระยะเวลา 12 ปี ในกรณีที่สินค้านำเข้าของจีนอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ

อย่างไรก็ดี คาดว่าหลังจากจีนเป็นสมาชิก WTO แล้ว จะนำมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีมาใช้มากขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้ผลิตในประเทศ เท่าที่ผ่านมาในช่วงต้นปี พ.ศ. 2545 จีนได้ใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีควบคุมการนำเข้าเมล็ดธัญพืช ฝ้าย เครื่องสำอาง และสินค้าในกลุ่มอาหาร

3.7.2 การกีดกันและอุปสรรคในการค้าและการลงทุน

1) การกีดกัน

จีนมีความเข้มงวดในการนำเข้าสินค้าประเภทที่จีนผลิตได้เอง ตัวอย่างเช่น สินค้าอาหาร ธัญพืช เครื่องสำอาง สิ่งทอและเส้นใย โลหะ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อปกป้องผู้ผลิตภายในประเทศ

2) อุปสรรค

อุปสรรคทางภาษีลดลงไปอย่างมาก หลังจากที่จีนเป็นสมาชิก WTO ซึ่งต้องปฏิบัติตามกรอบของ WTO ในขณะที่เดียวกันอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีก็กลับปรากฏมากขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อปกป้องสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศ อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีปรากฏในรูปของกฎระเบียบและมาตรฐานการนำเข้าในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ มาตรฐานด้านสุขอนามัย การจำกัดปริมาณการนำเข้า การจดทะเบียนการนำเข้า การควบคุมการนำเข้า และการกำหนดเงื่อนไขการนำเข้า เป็นต้น ตัวอย่างที่สำคัญ เช่น

ก) ผลิตภัณฑ์อาหารมีการกำหนดมาตรฐานด้านสุขอนามัยในการนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารทั้งสดและแปรรูปทุกประเภท โดยหน่วยงานของจีนคือ The State Administration for Entry Exit Inspection and Quarantine และ ต้องผ่านการตรวจสอบโดย Commodity Inspection Authority

ข) ข้าว มีการกำหนดปริมาณนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ โดยระบุว่าจะนำเข้าจากแต่ละประเทศได้ไม่เกินปีละกี่ตัน นอกจากนี้ยังกำหนดว่าให้ Cer oil Foods ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลนำเข้าข้าวได้แต่เพียงผู้เดียว ซึ่งถือเป็นการกำหนดเงื่อนไขการนำเข้า

ค) สารเคมีทุกชนิดต้องขออนุญาตนำเข้า เนื่องจากถือเป็นสินค้าควบคุมการนำเข้า

ง) พลาสติกและเม็ดพลาสติก เป็นสินค้าที่ต้องจดทะเบียนการนำเข้าและมีการควบคุมการนำเข้า

จ) ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง เป็นสินค้าที่ถูกจำกัดปริมาณการนำเข้า และต้องขออนุญาตนำเข้า

ฉ) เส้นใยและสิ่งทอทุกชนิด เป็นสินค้าที่ถูกจำกัดปริมาณนำเข้าและต้องขออนุญาตนำเข้า

ช) ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบรวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นสินค้าควบคุมการนำเข้าต้องขออนุญาตนำเข้าและผ่านการตรวจสอบคุณภาพสินค้า

ซ) ของใช้แล้วทุกชนิด เช่น เครื่องจักรใช้แล้ว รถยนต์ใช้แล้ว เสื้อผ้าใช้แล้ว รวมไปถึงกากของเสียอุตสาหกรรม ห้ามนำเข้าเด็ดขาด

3.7.3 ภาวะเศรษฐกิจไทยปี พ.ศ. 2541-2546 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 1กรกฎาคม 2555)

ปี พ.ศ. 2541 เศรษฐกิจไทย เผชิญกับการปรับตัวที่รุนแรงส่งผลให้เศรษฐกิจหดตัวถึงร้อยละ -8 ปัจจัยสำคัญคือ การหดตัวอย่างรุนแรงของอุปสงค์อุปโภคบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2542 - 2544 ปี พ.ศ. 2542 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 4.2 ปี พ.ศ. 2543 ขยายเพิ่มขึ้นระหว่าง 4.0-4.5 สำหรับปี พ.ศ. 2544 ขยายตัวร้อยละ 1.5 จากปัจจัยแรงกระตุ้นการส่งออกและการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศซึ่งเป็นผลจากการใช้จ่ายภาครัฐเป็นสำคัญ เพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2545 -2546 เศรษฐกิจไทย คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 5 และ ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ แรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจมาจากการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของการบริโภคอุปโภค ภาคเอกชนและการส่งออก ขณะที่ เศรษฐกิจสหรัฐฯ ยังคงเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจโลก ความไม่แน่นอนของสถานการณ์สงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรักและความกังวลเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาคเอกชนบ้าง

การขาดดุลการค้า จากปัจจัยสินค้าสินค้าทุน - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มูลค่าสินค้านำเข้าสูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออก สินค้าอุตสาหกรรม – เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าเกษตร – ยางพารา ปี พ.ศ. 2541-2546

จากปัจจัยที่ไทยยังคงสั่งซื้อสินค้าเข้าจากจีนเป็น สินค้าทุน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ ซึ่งมีราคาสูงเป็นจำนวนมาก (ตารางที่ ข.43) มีสัดส่วนร้อยละ 36.4 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีน อันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ส่วนหนึ่งยังเป็นสินค้าเกษตร เช่นยางพารา มีสัดส่วนถึงร้อยละ 10.5 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด สินค้าเกษตรมีราคาต่ำสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อย (ตารางที่ ข.44) แม้ว่าช่วงปี พ.ศ. 2541-2546 มีการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบไปจีน ในปริมาณมากขึ้นเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.1 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด ก็ตาม การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ไทยเสียเปรียบการค้า ขาดดุลการค้าต่อจีน มูลค่า 4,450 ล้านบาท (ตารางที่ 3.3) อย่างไรก็ตามมูลค่าสินค้านำเข้าโดยรวม สูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออกโดยรวม ส่งผลให้ประเทศไทย ขาดดุลการค้าต่อจีนเพิ่มขึ้นจากช่วงก่อนหน้า (ตารางที่ ข.17)

ตารางที่ 3.3 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ

ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี	2539-2540	2541-2546	เพิ่มขึ้น – ลดลง
สินค้านำเข้า	6,629	29,001	22,372
สินค้าส่งออก	5,273	24,551	19,278
ขาดดุลการค้า (หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์)	1,356	ขาดดุล -4,450	3,094

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.41, ตารางที่ ข.42, ตารางที่ ข.43, ตารางที่ ข.44 ในภาคผนวก ข)

ตารางที่ 3.4 การเปรียบเทียบ การค้าสินค้ารวมไทย-จีน สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก ดุลการค้า

: ล้านบาท	เฉลี่ยต่อปี	2539 - 2540	2541 - 2546	เพิ่มขึ้น – ลดลง
การค้าสินค้ารวมไทย-จีน		110,916	284,248	173,332
สินค้านำเข้า		59,483	155,490	96,007
สินค้าส่งออก		51,433	128,758	77,325
ขาดดุลการค้า		8,050	26,732	เพิ่มขึ้น 18,682

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.17 ในภาคผนวก ข

ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มูลค่ารวม 160,392 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 26,732 ล้านบาท การค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวม 31,202,899 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 5,200,483 ช่วงปี พ.ศ. 2541-2546

การค้าสินค้านระหว่างไทย-จีน มีมูลค่ารวม 1,705,486 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 284, 248 ล้านบาท พบว่าภายหลังจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) ปริมาณการค้าไทย-จีนเพิ่มขึ้นมาก จากปัจจัยจีนต้องปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ ภายในประเทศให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก - WTO เปิดตลาดในประเทศแก่สินค้า บริการจากต่างประเทศมากขึ้นตามหลักการค้าเสรี (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) แบ่งเป็น

สินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2541 - 2546 มูลค่ารวม 932,939 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 155,490 ล้านบาท

สินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2541 - 2546 มูลค่ารวม 772,547 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 128,758 ล้านบาท (ตารางที่ ข.17)

ในปี พ.ศ. 2546 ลำดับความสำคัญตามมูลค่าการค้าสินค้ารวม มีมูลค่า 487,129 ล้านบาท อยู่ในอันดับที่ 3 สินค้านำเข้า มูลค่า 251,071 ล้านบาท อันดับที่ 3 สินค้าส่งออก มูลค่า 236,058 ล้านบาท อันดับที่ 4 (ตารางที่ ข.30)

3.7.4 โครงสร้างสินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2541-2546

สินค้านำเข้าในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.43) เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่า ประกอบด้วยอันดับ 1 สินค้าทุน - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่ารวม 174,004 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 18.7 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับ 2 สินค้าทุน - เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มูลค่ารวม 164,857 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 17.7 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด รวม 2 รายการ เป็นสัดส่วนร้อยละ 36.4 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด

3.7.5 โครงสร้างสินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2541-2546

สินค้าส่งออกในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.44) เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่าประกอบด้วย อันดับ 1 สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่ารวม 147,308 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 19.1 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับ 2 สินค้าเกษตร - ยางพารา มูลค่ารวม 81,483 สัดส่วนร้อยละ 10.5 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด พบว่าช่วงปี พ.ศ. 2541-2546 สินค้าอุตสาหกรรม - คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่าสูงขึ้นเป็นอันดับ 1 แทนที่สินค้าเกษตร - ยางพารา

การเปรียบเทียบสถิติที่มีนัยสำคัญ ของมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เป็นสัดส่วนร้อยละกับ ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการค้าชำระเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลกระทบ ช่วงปี พ.ศ. 2541-2546

เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละ พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนสูงเป็นร้อยละ 9.4 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีน เป็นสถิติอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อใดๆ จากมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 5.5 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้าทั้งหมดทุกประเทศของไทย (ตารางที่ ข.17) มูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีนยังมีน้อยส่งผลให้มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อยด้วย พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.5 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวม

ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงินของประเทศ มีน้อย ปี พ.ศ. 2541-2546

ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนต่ำเพียง ร้อยละ 0.05 - 1 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวม ทั้งหมดทุกประเทศของไทย ผลกระทบต่อ ดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงิน มีน้อย ปี พ.ศ. 2541-2546 (ตารางที่ ข.5)

เช่นปี พ.ศ. 2541 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 592,170 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2542 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 469,988 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2543 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 371,512 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2544 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 226,340 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2545 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 202,224 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2546 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 197,275 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ ข.8)

ขณะที่ปี พ.ศ. 2541 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุลด้วยมูลค่า 57,623 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2542 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 172,695 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2543 ดุลการชำระเงินของประเทศขาดดุล มูลค่า 58,440 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2544 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 57,566 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2545 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 180,821 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2546 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 2,179 ล้านบาท ตามลำดับ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงินจึงน้อย

นอกจากนี้พบว่า ปี พ.ศ. 2541 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.04 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 4,799,000 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2542 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,018,900 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2543 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,242,700 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2544 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,423,700 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2545 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,759,400 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2546 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 6,172,700 ล้านบาทตามลำดับ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของประเทศจึงน้อยเช่นกัน (ตารางที่ ข.9)

3.8 สรุปพัฒนาการ การขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ยุคโลกาภิวัตน์ พ.ศ. 2535 – 2546

การขาดดุลการค้าจากปัจจัยสินค้านำเข้า สินค้าทุน- คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มูลค่าสินค้านำเข้าสูงกว่าสินค้าส่งออก สินค้าอุตสาหกรรม - คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบสินค้าเกษตร - ยางพารา ปี พ.ศ. 2535-2546

จากปัจจัยที่ไทยสั่งซื้อสินค้าเข้าจากจีนเป็น สินค้าทุน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ ซึ่งมีราคาสูงและจำนวนมาก (ตารางที่ ข.12) รวม 2 รายการ มูลค่า 374,935 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 31.3 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด อันเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน สินค้านำเข้า เริ่มจากปี พ.ศ. 2535 มีมูลค่านำเข้าเพียง 30,979 ล้านบาทได้ขยายตัวสูงสุดถึงมูลค่า 251,071 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2546 (ตารางที่ ข.10) อันเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีน อันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรม- คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีสัดส่วนถึงร้อยละ 16.4 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด สินค้าเกษตร เช่นยางพารา มีสัดส่วนร้อยละ 12.8 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.14) ส่งผลในการลดการขาดดุลการค้าต่อจีนได้น้อย ในปี พ.ศ. 2535 มีมูลค่าส่งออกเพียง 9,801 (ตารางที่ ข.17) ล้านบาทได้ขยายตัวสูงสุดถึงมูลค่า 236,058 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2546 พบว่ามูลค่าการค้าสินค้าไทย - จีนในช่วงปีวิกฤตเศรษฐกิจเอเชีย พ.ศ. 2539-2541 ยังเพิ่มขึ้นตลอด (ตารางที่ 3.5) สินค้าอุตสาหกรรม - คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) ไทยเสียเปรียบการค้า ขาดดุลการค้าต่อจีน มูลค่า 31,943 ล้านบาท (ตารางที่ 3.6) อย่างไรก็ตามมูลค่าสินค้านำเข้าโดยรวมสูงกว่าสินค้าส่งออกโดยรวม ส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบ มูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย - จีน ช่วงปี พ.ศ. 2539 - 2543

: ล้านบาท	ก่อน วิกฤต	ปีวิกฤต	ช่วงหลังวิกฤต		
			2541	2542	2543
ปี	2539	2540	2541	2542	2543
การค้าสินค้านำเข้ารวมไทย - จีน	96,869	124,963	147,651	165,164	248,978
เพิ่มขึ้น - ลดลง	-	เพิ่มขึ้น 28,094	22,688	17,513	83,814

หมายเหตุ: สถิตินำมาจากตารางที่ ข.17 ในภาคผนวก ข

ตารางที่ 3.6 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออกหมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ
ส่วนประกอบ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade)

: ล้านบาท มูลค่ารวม	2535-2546
สินค้านำเข้า	189,795
สินค้าส่งออก	157,852
ขาดดุลการค้า (หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์)	ขาดดุล -31,943

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.12 , ตารางที่ ข.14 ในภาคผนวก ข

ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มูลค่ารวม 234,526 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 19,544 ล้านบาท การค้าสินค้านำเข้าทั้งหมดทุกประเภทของไทย มูลค่ารวม 47,824,069 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี มูลค่า 3,985,339 ล้านบาทปี พ.ศ. 2535-2546 (ตารางที่ ข.5)

การค้าสินค้านำเข้าไทย-จีน มีมูลค่ารวม 2,160,632 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 180,053 ล้านบาท แบ่งเป็น (ตารางที่ ข.10)

สินค้านำเข้ารวม 12 ปีมูลค่ารวม 1,197,579 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี มูลค่า 99,798 ล้านบาท

สินค้าส่งออกรวม 12 ปีมูลค่า 963,054 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี มูลค่า 80,255 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2535-2546

ปี พ.ศ. 2546 ลำดับความสำคัญตามมูลค่าการค้าสินค้านำเข้า มีมูลค่า 487,129 ล้านบาท อยู่ในอันดับที่ 3 สินค้านำเข้า มูลค่า 251,071 ล้านบาท อันดับที่ 3 สินค้าส่งออก มูลค่า 236,058 ล้านบาท อันดับที่ 4 (ตารางที่ ข.30)

3.8.1 โครงสร้างของสินค้านำเข้ารวม 12 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2546

จากการศึกษาโครงสร้างสินค้านำเข้าจากจีนระหว่างปี พ.ศ. 2535-2546 รวม 12 ปี สินค้านำเข้าเฉพาะหมวดสินค้าที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า อันดับที่ 1 สินค้าทุน - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบรวมมูลค่ารวม 189,795 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 15,816 ล้าน

บาท มีสัดส่วนร้อยละ 15.8 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับ 2 สินค้าทุน - เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบรวมมูลค่ารวม 185,140 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 15,428 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 15.5 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.12) รวม 2 รายการมีมูลค่ารวม 374,935 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี 31,244 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 31.3 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด

3.8.2 โครงสร้างของสินค้าส่งออกรวม 12 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2546

จากการศึกษาโครงสร้างสินค้าส่งออกไปจีนระหว่างปี พ.ศ. 2535-2546 รวม 12 ปี สินค้าส่งออกละเอียดหมวดสินค้าที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า อันดับ 1 สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ ส่วนประกอบ มูลค่ารวม 157,852 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 19,732 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 16.4 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด สินค้าหมวดคอมพิวเตอร์ เริ่มส่งออกเมื่อปี พ.ศ. 2539 อันดับ 2 คือ สินค้าเกษตร - ยางพารา มูลค่ารวม 123,429 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 10,286 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 12.8 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.14) รวม 2 รายการ มีมูลค่ารวม 281,281 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี 30,018 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 29.2 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด

การเปรียบเทียบสถิติที่มีนัยสำคัญ ของมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เป็นสัดส่วนร้อยละกับ คุบบัญญัติดินสะพัด คุลการชำระเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลกระทบ ช่วงปี พ.ศ. 2535-2546

ผลการศึกษา พบว่ามูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 10.9 (ตารางที่ ข. 5) ของมูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีน นับเป็นสถิติอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ส่งผลกระทบใดๆ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนยังมีมูลค่าน้อย จากมูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีนมีสัดส่วนต่ำเพียงร้อยละ 4.5 ของมูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีนยังมีมูลค่าน้อย และมีสัดส่วนร้อยละที่ต่ำอยู่ ส่งผลให้มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนน้อยตามไปด้วย พบว่ามูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มีสัดส่วนต่ำเพียงร้อยละ 0.5 ของมูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนหรือรายจ่ายสุทธิของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อคุบบัญญัติดินสะพัดและคุลการชำระเงินของประเทศ ปี พ.ศ. 2535-2546 จึงน้อย (ตารางที่ ข.5)

แต่ละปีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนต่ำเคลื่อนไหวยระหว่างร้อยละ 0.05-1.1 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเภทของไทย ช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 (ตารางที่ ข.5)

ดังเช่นพบว่าในปี พ.ศ. 2539 ไทยมีขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสูงสุด ในรอบ 12 ปี พ.ศ. 2535-2546 ดุลบัญชีเดินสะพัด ขาดดุลมูลค่า 372,159 ล้านบาท (ตารางที่ ข.8) (ในรอบ 12 ปี) แต่ดุลการค้าชำระเงินกลับมีขอดีเกินดุลมูลค่า 54,608 ล้านบาท หรือในปี พ.ศ. 2540 ปีวิกฤตเศรษฐกิจเอเชีย ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลมูลค่า 40,222 ล้านบาท ดุลการค้าชำระเงินของประเทศขาดดุลด้วยมูลค่าสูงถึง 299,210 ล้านบาท (ตารางที่ ข.8) ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการค้าชำระเงินของประเทศมีน้อย หรือในปี พ.ศ. 2545 ภายหลังจีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก - WTO ปีที่มีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมากที่สุด แต่ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลมูลค่า 202,224 ล้านบาท ดุลชำระเงินเกินดุลมูลค่า 180,821 ล้านบาท (ตารางที่ ข.8) ปี พ.ศ. 2546 ปีที่มีมูลค่าการค้าสินค้ารวมไทย - จีน มากที่สุด ของช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลมูลค่า 197,275 ล้านบาท ดุลชำระเงินเกินดุลมูลค่า 2,179 ล้านบาท ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการค้าชำระเงินของประเทศ จึงน้อย

นอกจากนี้จากการศึกษา มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน โดยเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2546 รวม 12 ปี ดังเช่นพบว่าในปี พ.ศ. 2539 ปีที่ไทยมีขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสูงสุดในรอบ 12 ปี แต่มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.04 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,344,000 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2540 ปีวิกฤตเศรษฐกิจเอเชีย มูลค่าขาดดุลการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,196,600 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2545 ภายหลังจีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก - WTO เป็นปีที่มีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมากที่สุด ในรอบ 12 ปี มูลค่าขาดดุลการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 5,759,400 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2546 ปีที่มีมูลค่าการค้าสินค้ารวมไทย - จีน มากที่สุด ของช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 มูลค่าขาดดุลการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 6,172,700 ล้านบาท มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย ยังมีน้อย ผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของประเทศจึงน้อยเช่นกัน (ตารางที่ ข.9)

บทที่ 4

การขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน

ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2554

4.1 เขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ปี พ.ศ. 2547-2554

การค้าสินค้ารวมภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ปี พ.ศ. 2547-2554 แบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรก ปี พ.ศ. 2547-2549 ระยะที่ 2 ปี พ.ศ. 2550-2553 และปีปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2554 รวม 8 ปี การเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน – จีน (Asean - China Free Trade Area : ACFTA) เริ่มบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) ส่งผลให้ราคาสินค้าภายในเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ถูกกดเมื่อเปรียบเทียบกับนอกเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13) จากภาษีศุลกากรนำเข้าลดลงเหลือ 0% ส่งผลต่อมูลค่าการค้าสินค้ารวมระหว่างไทยกับจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 5 กรกฎาคม 2555) ดังนั้นการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี จีน-อาเซียน (Asean China Free Trade Area : ACFTA) จึงมีเหตุผลสำคัญเพื่อประโยชน์ในการรักษาตลาดเดิมและการขยายการค้าไปตลาดใหม่ ลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน ลดการพึ่งพาสิทธิพิเศษทางภาษีและการดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ ให้ย้ายฐานการผลิตและการลงทุนมายังประเทศไทยมากขึ้น (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53)

4.1.1 กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน (Asean-China Free Trade Agreement : ACFTA) (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, www.thaifita.com, 2 กรกฎาคม 2555)

การปรับลดภาษีให้ต่ำลงจนเป็น 0% เพื่อการค้าอย่างเสรี (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149) รายการลดหย่อนภาษีนำร่องไปก่อนคือสินค้าที่นำมาเร่งลดภาษีทันที (Early Harvest Program) ตั้งแต่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ได้แก่รายการสินค้าพิกัด 07 – 08 (หมวดผัก - ผลไม้) ลดอัตราภาษีเป็น 0% ภายใต้เขตการค้าเสรีไทย-จีน (ส่วนหนึ่งของเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน) (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 149)

สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน เริ่มบังคับใช้ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 สินค้าที่นำมาเร่งลดภาษีทันที (Early Harvest Program) ได้แก่รายการสินค้าพิกัด 01-08 ได้แก่ สัตว์มีชีวิต เนื้อสัตว์ ปลา ลดอัตราภาษีเป็น 0 ภายใน 3 ปี สินค้าปกติ (Normal List) เริ่ม 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 แบ่งการลดเป็น 2 ชุด สินค้าปกติชุดที่ 1 (Normal Track I) ลดอัตราภาษีเป็น 0 ภายใน 5 ปี สินค้าปกติชุดที่ 2 (Normal Track II) ลดอัตราภาษีเป็น 0 ภายใน 7 ปีทั้งไทยและจีน ไม่เกินประเทศละ 150 และรายการสินค้าที่มีอัตราภาษี 0-5% จากจำนวนรายการร้อยละ 40 ในปี พ.ศ. 2548 ให้เพิ่มจำนวนรายการเป็นร้อยละ 60 ในปี พ.ศ. 2550 สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) คือสินค้าที่แต่ละประเทศยังไม่มีความพร้อมที่จะลดภาษีแบ่งการลดเป็น 2 ส่วน คือ สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List : SL) ลดอัตราภาษีเป็น 20% ในปี พ.ศ. 2555 และลดเหลือ 0 – 5% ในปี พ.ศ. 2558 จีนมี 161 รายการ ไทยมี 242 รายการ สินค้าอ่อนไหวสูง (High Sensitive List : HSL) ลดอัตราภาษีเป็น 50% ในปี พ.ศ. 2558 และไม่ลดภาษีอีก จีนมี 100 รายการ ไทยมี 100 รายการ

4.1.2 หลักเกณฑ์ว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Form E)

หลักเกณฑ์ว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Form E) แหล่งกำเนิดสินค้า แบ่งเป็น กฎทั่วไปใช้กับทุกสินค้าผลิตภัณฑ์ที่ได้มาหรือผลิตขึ้นโดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained Goods : WO) หรือสินค้าผลิตภัณฑ์ที่ได้มาหรือผลิตขึ้นโดยมิได้ใช้วัตถุดิบภายในประเทศทั้งหมด แต่มีสัดส่วนของวัตถุดิบที่มีถิ่นกำเนิดภายในกลุ่มของประเทศภาคีสมาชิก (จีน-อาเซียน) ไม่น้อยกว่า 40% ของราคา F.O.B. และกฎถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะที่ยกเว้นจากกฎทั่วไป กรณีการผลิตซึ่งใช้วัตถุดิบภายในประเทศน้อยกว่า 40% แต่เป็นสินค้าที่มีกฎแหล่งกำเนิดสินค้าเฉพาะของแต่ละสินค้า (Product Specific Rule : PSR) ชุดที่ 1 มี 472 รายการ ชุดที่ 2 มี 90 รายการ รวมทั้ง 2 ชุดมี 562 รายการ มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม พ.ศ. 2550 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, www.thaifita.com, 2 กรกฎาคม 2555) การขอใช้สิทธิลดหย่อนภาษีภายใต้ ACFTA จะต้องมีหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Form E) ไปแสดงต่อศุลกากรประเทศผู้นำเข้า

4.1.2 ผลกระทบจากข้อตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน-จีน

เมื่อเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน มีผลบังคับใช้แล้ว ผลกระทบต่อปริมาณการค้าสินค้านี้ระหว่างไทยกับจีนคือ (www.thaifita.com, 1 กรกฎาคม 2555)

1) ประเทศไทยคาดว่าจะการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน จะช่วยให้การส่งออกของไทยและอาเซียนไปจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 63.33 ขณะที่การส่งออกของจีนมาไทยและอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.01

2) การขยายตัวทางการค้า การลงทุน ระหว่างอาเซียน-จีน จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งต่อความร่วมมือภายใต้กรอบเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ระหว่างกันได้มากขึ้น และช่วยให้เกิดการพึ่งกันด้านการค้า การลงทุนภายในกลุ่มอาเซียน-จีนมากขึ้น (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) จนสามารถใช้เป็นจุดแข็งร่วมกันของกลุ่ม เพื่อลดการพึ่งพาการค้าและการลงทุนจากประเทศพัฒนาแล้วเหมือนในอดีต และจะช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองให้กับสมาชิกของกลุ่ม FTA อาเซียน-จีน ในการเจรจาการค้ากับประเทศพัฒนาแล้วด้วยเช่นกัน

4.2 สถานการณ์เศรษฐกิจ การค้า ไทย-จีน ปี พ.ศ. 2547-2549

4.2.1 ภาวะเศรษฐกิจจีน ปี พ.ศ. 2547-2549 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน, www.stats.gov.cn, 1 กรกฎาคม 2555)

ปี พ.ศ. 2547 เศรษฐกิจจีนยังคงใช้นโยบายแนวความคิดเติ้งเสี่ยวผิงและ 3 ตัวแทนเป็นตัวกำหนด นโยบายของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีน มีมูลค่า 136,515 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 663,149 ร้อยล้านบาท (1 เหวินหมินปี้ = 4.8577บาท) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.5 ปี พ.ศ. 2548 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมูลค่า 182,321 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 893,555 ร้อยล้านบาท (1 เหวินหมินปี้ = 4.901บาท) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.9 ปี พ.ศ. 2549 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมูลค่า 209,407 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 994,369 ร้อยล้านบาท (1 เหวินหมินปี้ = 4.7485บาท) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.7 (ตารางที่ ข.7)

4.2.2 ภาวะเศรษฐกิจไทยปี พ.ศ. 2547-2549 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 1 กรกฎาคม 2555)

การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2547 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1 จากปีก่อนมูลค่าการส่งออกสูงเป็นประวัติการณ์ จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกยังขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจสหรัฐฯ เป็นสำคัญ และการขยายตัวที่แข็งแกร่งของเศรษฐกิจจีน และจีนยังคงมีบทบาทที่สำคัญต่อเศรษฐกิจในภูมิภาค

เอเชียปี พ.ศ. 2548 ชะลอลงจากปี พ.ศ. 2547 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจคาดการณ์ไว้จะขยายตัวอยู่ในระดับประมาณ 4.5 ปีนี้ เศรษฐกิจไทยต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติใน 6 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้การระบาดของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกเศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2549 ขยายตัวได้ร้อยละ 5.0 ต่อปีจากปัจจัยการขยายตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และการเริ่มฟื้นตัวของกลุ่มประเทศยูโรและญี่ปุ่นรวมทั้งแรงสนับสนุนจากเศรษฐกิจเอเชียโดยเฉพาะจีน ส่งผลให้การส่งออกที่ขยายตัวในเกณฑ์ดี

การขาดดุลการค้า จากปัจจัย สินค้าสินค้านำเข้า - เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่าสินค้านำเข้าสูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออก - สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบสินค้าเกษตร - ยางพารา ภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ปี พ.ศ. 2547-2549

จากปัจจัยที่ไทยยังคงสั่งซื้อสินค้าเข้าจากจีนเป็นสินค้านำเข้า เช่น เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีสัดส่วนร้อยละ 33.8 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.45) ซึ่งมีราคาสูงเป็นจำนวนมาก อันเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีน อันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าเกษตร - ยางพารา จากปัจจัยสินค้าส่งออกส่วนหนึ่งเป็นสินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีสัดส่วนร้อยละ 23.1 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.46) และมีมูลค่านำเข้าอันดับ 1 สามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้น มูลค่า 106,040 ล้านบาท (ตารางที่ 4.1) เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนหน้า สินค้าส่งออกอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Indra-Industry) ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบการค้าต่อจีน เกินดุลการค้ามูลค่า 15,952 ล้านบาท (ตารางที่ 4.2) ส่งผลให้ประเทศไทย ลดการขาดดุลการค้าต่อจีน มูลค่า 15,952 ล้านบาทช่วงปี พ.ศ. 2547-2549

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบมูลค่าสินค้าส่งออกไปจีน หมวดคอมพิวเตอร์

ล้านบาท	2541 – 2546	2547 – 2549	เพิ่มขึ้น - ลดลง
สินค้าส่งออก มูลค่ารวม	147,308	253,348	เพิ่มขึ้น 106,040
สินค้าส่งออก เฉลี่ยต่อปี	24,551	84,449	59,898

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.44, ตารางที่ ข.46 ในภาคผนวก ข

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ
ส่วนประกอบการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) ปี พ.ศ. 2547-
2549

: ล้านบาท	นำเข้าจากจีน	ส่งออกไปจีน	เกินดุล - ขาดดุล
ผลของการค้าสินค้าไทย – จีน	237,396	253,348	เกินดุล 15,952

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.45, ตารางที่ ข.46 ในภาคผนวก ข

อย่างไรก็ตาม มูลค่ารวมสินค้านำเข้าสูงกว่า มูลค่ารวมสินค้าส่งออก ส่งผลให้ไทยเสียเปรียบ
การค้า ขาดดุลการค้าต่อจีน ช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมูลค่ารวม 201,004
ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 67,001 ล้านบาท การค้าสินค้านำเข้าทั้งหมดทุกประเทศของไทยมีมูลค่ารวม
26,747,766 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 8,915,922 ล้านบาท ช่วงปี พ.ศ. 2539-2540 (ตารางที่ ข.18)

การค้าสินค้านำเข้าระหว่างไทย-จีน ปี พ.ศ. 2539-2540 มีมูลค่ารวม 2,399,141 ล้านบาท เฉลี่ย
ต่อปีมูลค่า 799,714 ล้านบาท แบ่งเป็น

สินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2539-2540 มูลค่ารวม 1,300,073 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี มูลค่า 433,358
ล้านบาท

สินค้าส่งออก ปี พ.ศ. 2539-2540 มูลค่ารวม 1,099,069 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี มูลค่า 366,356
ล้านบาท

ในปี พ.ศ. 2549 ลำดับความสำคัญตามมูลค่าการค้าสินค้านำเข้า มีมูลค่า 967,502 ล้านบาท ใน
อันดับที่ 3 สินค้านำเข้า มูลค่า 521,524 ล้านบาท อันดับที่ 2 สินค้าส่งออก มูลค่า 445,978 ล้านบาท
อันดับที่ 3 (ตารางที่ ข.33)

4.2.3 โครงสร้างสินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2547-2549

สินค้านำเข้าในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้าง
สินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.45) เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่า ประกอบด้วยอันดับ 1 สินค้าทุน -
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มูลค่ารวม 237,395 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 18.3 ของสินค้านำ
เข้าทั้งหมด อันดับที่ 2 สินค้าทุน - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่ารวม 201,734

ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 15.5 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด พบว่าสินค้านำเข้ามีการเปลี่ยนแปลงจากเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็น เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ จากปัจจัยนำมาเร่งเพิ่มผลผลิต สนองต่ออุปสงค์ทั้งภายในและภายนอกจากต่างประเทศ

4.2.4 โครงสร้างสินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2547-2549

สินค้าส่งออกในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.46) เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่าประกอบด้วย อันดับ 1 สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่ารวม 253,348 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 23.1 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับ 2 สินค้าเกษตร - ยางพารา มูลค่ารวม 115,462 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 10.5 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด พบว่าปี พ.ศ. 2547-2549 สินค้าส่งออกอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่าสูงขึ้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนหน้า

การเปรียบเทียบสถิติที่มีนัยสำคัญ ของมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เป็นสัดส่วนร้อยละกับ ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการค้าเงิน ผลิตภัณ์ทั้งหมดรวมในประเทศ และผลกระทบ ช่วงปี พ.ศ. 2547-2549

เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละ พบว่า มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 8.4 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีน ไม่ส่งผลกระทบใดๆ มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย จากมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีน มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 9 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย เป็นสถิติอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ส่งผลกระทบใดๆ มูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีนยังมีน้อย พบว่า พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.8 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการค้าเงินของประเทศมีน้อย (ตารางที่ ข.18)

แต่ละปีขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนต่ำเคลื่อนไหวยระหว่างร้อยละ 0.6-0.9 ของมูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทยช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 (ตารางที่ ข.6)

ปี พ.ศ. 2547 คุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 110,129 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2548 คุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลมูลค่า 302,493 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2549 คุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 84,553 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ ข.8)

ขณะที่ปี พ.ศ. 2547 คุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 229,927 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2548 คุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 221,437 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2549 คุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 477,525 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ ข.8) มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อ คุลบัญชีเดินสะพัด คุลการชำระเงินของประเทศจึงน้อยเช่นกัน

นอกจากนี้พบว่า ปี พ.ศ. 2547 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 6,562,000 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2548 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 6,836,900 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2549 ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 7,174,500 ตามลำดับ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของประเทศจึงน้อยเช่นกัน (ตารางที่ ข.9)

4.3 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2550-2553

4.3.1 ภาวะเศรษฐกิจจีน ปี พ.ศ. 2550-2553 (สำนักงานสถิติแห่งชาติประชาชนจีน, www.stats.gov.cn, 1 กรกฎาคม 2555)

ปี พ.ศ. 2550 เศรษฐกิจจีนยังคงใช้นโยบายแนวความคิดเติ้งเสี่ยวผิงและ 3 ตัวแทนเป็นตัวกำหนด นโยบายของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีน มีมูลค่า 246,619 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 1,119,527 ร้อยล้านบาท (1 เหวินหมินปี้ = 4.5395 บาท) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.4 ปี พ.ศ. 2551 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมูลค่า 300,670 ร้อยล้านเหรินหมินปี้หรือประมาณ 1,443,216 ร้อยล้านบาท (1 เหวินหมินปี้ = 4.8บาท) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9 ปี พ.ศ. 2552 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมูลค่า 335,353 ร้อยล้านเหรินหมินปี้ หรือประมาณ 1,684,847 ร้อยล้านบาท (1 เหวินหมินปี้ = 5.0241บาท) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8.7 ปี พ.ศ. 2553 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีนมูลค่า 397,983 ร้อยล้าน

เหรินหมินปี้ หรือประมาณ 1,861,446 ร้อยล้านบาท (1 เเหรินหมินปี้ = 4.6772บาท) เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 10.3 ตามลำดับ (ตารางที่ ข.7)

4.3.2 ภาวะเศรษฐกิจไทย ปี พ.ศ. 2550-2553 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 1 กรกฎาคม 2555)

เศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2550 ขยายตัวดีที่ร้อยละ 4.8 โดยมีแรงขับเคลื่อนสำคัญมาจากภาคการส่งออกปัญหาสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้กู้ด้อยคุณภาพ (Subprime) ที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ ส่งผลกระทบต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกโดยรวม สำหรับภูมิภาคเอเชียขยายตัวในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจีนเศรษฐกิจโลกในปี พ.ศ. 2551 ชะลอตัวจากปีก่อนหน้าเนื่องจากปัญหาสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้กู้ด้อยคุณภาพ (Subprime) ที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ ได้ลุกลามกลายเป็นวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกเศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียโดยรวมขยายตัวดี เศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2551 ขยายตัวร้อยละ 2.6 จากปีก่อน การส่งออกและอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวในเกณฑ์ดี ปี พ.ศ. 2552 ภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยมีสาเหตุหลักมาจากวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในสหรัฐฯ เป็นสำคัญ เศรษฐกิจเอเชียยังขยายตัวดี เศรษฐกิจไทยขึ้นอยู่กับ การส่งออกเป็นอย่างมาก (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) เศรษฐกิจไทยขยายติดลบร้อยละ - 2.3 ปี พ.ศ. 2553 ประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ เช่น อินเดีย และจีน ซึ่งอุตสาหกรรมการผลิตขยายตัวเร็วที่สุด เศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียจึงเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจโลกการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในกลุ่ม G3 ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่นเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป เศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2553 จึงเติบโตได้สูงถึงร้อยละ 7.8 ส่งผลให้การส่งออกที่ขยายตัวในเกณฑ์ดี

การขาดดุลการค้า จากปัจจัย สินค้าสินค้านำเข้า - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มูลค่าสินค้านำเข้าสูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออก - สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบสินค้าเกษตร-ยางพารา ช่วงปี พ.ศ. 2550-2553

จากปัจจัยที่ไทยยังคงสั่งซื้อสินค้าเข้าจากจีนเป็นสินค้านำเข้า อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มีสัดส่วนร้อยละ 27.9 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด ซึ่งมีราคาสูงและเป็นจำนวนมาก (ตารางที่ ข.47) อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีน อันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าเกษตร - ยางพารา จากปัจจัยสินค้าส่งออก - สินค้าอุตสาหกรรม หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์

อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 26.5 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.48) และมีมูลค่านำเข้าเป็นอันดับ 1 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมดสามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้น มูลค่า 348,523 ล้านบาท (ตารางที่ 4.3) เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนหน้า จึงพบว่า การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Indra-Industry) ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบการค้าต่อจีน เกินดุลการค้า มูลค่า 218,864 ล้านบาท (ตารางที่ 4.4) ส่งผลให้ประเทศไทย ลดการขาดดุลการค้าต่อจีน ดุลการค้ามีแนวโน้มขาดดุลการค้าลดลง ช่วงปี พ.ศ. 2550-2553 (ตารางที่ 4.5) (กรมเจรจาการระหว่างประเทศ, 2552 : 14) (ตารางที่ ข.18) เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนหน้า

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบมูลค่าสินค้าส่งออก หมวดคอมพิวเตอร์

: ล้านบาท	2547 - 2549	2550-2553	เพิ่มขึ้น - ลดลง
สินค้าส่งออก มูลค่ารวม	253,348	601,871	เพิ่มขึ้น 348,523
สินค้าส่งออก เฉลี่ยต่อปี	84,449	150,468	66,019

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.46, ตารางที่ ข.48 ในภาคผนวก ข

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) ปี พ.ศ. 2550 – 2553

: ล้านบาท	นำเข้าจากจีน	ส่งออกไปจีน	เกินดุล - ขาดดุล
การค้าสินค้าไทย - จีน	383,007	601,871	เกินดุล 218,864

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.47, ตารางที่ ข.48 ในภาคผนวก ข

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน

: ล้านบาท	2541-2546	2547-2549	2550-2553	เพิ่มขึ้น - ลดลง
ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เฉลี่ยต่อปี	26,732	67,001	-	40,269
ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เฉลี่ยต่อปี	-	67,001	81,406	14,405

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.17, ตารางที่ ข.18 ในภาคผนวก ข.

อย่างไรก็ตาม มูลค่าสินค้านำเข้าโดยรวมสูงกว่า มูลค่าสินค้าส่งออกโดยรวมส่งผลให้ไทย เสียเปรียบการค้า ขาดดุลการค้าต่อจีน ช่วงปี พ.ศ. 2550-2553

การขาดดุลการค้ากับจีนก็เป็นไปตามแนวโน้มเศรษฐกิจโลก ซึ่งคล้ายกับหลายๆ ประเทศทั่วโลก ที่ขาดดุลการค้ากับจีน จากปัจจัย จีนเป็นฐานการผลิตของโลก สามารถผลิตสินค้าได้ในต้นทุนค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเปรียบเทียบ (สุรชัย จันทร์จรัส, 2554 : 13) จากมีปริมาณการผลิตสูง (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, www.thaifita.com, 2 กรกฎาคม 2555) การขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มูลค่ารวม 325,622 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 81,406 ล้านบาท การค้าสินค้านำเข้าทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวม 43,752,663 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 10,938,166 ล้านบาท ช่วงปี พ.ศ. 2550-2553 (ตารางที่ ข.18)

การค้าสินค้านำเข้าระหว่างไทย-จีน มีปริมาณการค้าสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้นมาก มูลค่ารวม 4,867,264 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 1,216,816 ล้านบาท แบ่งเป็น

สินค้านำเข้า ปี พ.ศ. 2550-2553 มูลค่ารวม 2,596,443 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 649,111 ล้านบาท

สินค้าส่งออก ปี พ.ศ. 2550-2553 มูลค่ารวม 2,270,821 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 567,705 ล้านบาท (ตารางที่ ข.18)

ในปี พ.ศ. 2553 ลำดับความสำคัญตามมูลค่าการค้าสินค้านำเข้า มีมูลค่า 1,454,023 ล้านบาท อยู่ในอันดับที่ 2 สินค้านำเข้า มูลค่า 775,391 ล้านบาท อันดับที่ 3 สินค้าส่งออก มูลค่า 678,632 ล้านบาท อันดับที่ 1 (ตารางที่ ข.37)

4.3.3 โครงสร้างสินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2550-2553

สินค้านำเข้าในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่า ประกอบด้วยอันดับ 1 สินค้าทุน - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่ารวม 383,007 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 14.8 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับที่ 2 สินค้าทุน - เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มูลค่ารวม 339,711 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 13.1 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด รวม 2 รายการ สัดส่วนร้อยละ 27.9 ของสินค้านำเข้า

ทั้งหมด พบว่าสินค้านำเข้ามีการเปลี่ยนแปลงจากเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (ตารางที่ ข.47)

4.3.4 โครงสร้างสินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2550-2553

สินค้าส่งออกในหมวดต่างๆ ที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่าประกอบด้วย อันดับ 1 สินค้าอุตสาหกรรม- เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบมูลค่ารวม 601,871 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 26.5 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับ 2 สินค้าเกษตร – ขางพารา มูลค่ารวม 248,391 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 10.9 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด พบว่าปี พ.ศ. 2550-2553 สินค้าส่งออกอุตสาหกรรม – เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่าสูงขึ้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับช่วง ปี พ.ศ. 2547-2549 (ตารางที่ ข.48)

การเปรียบเทียบสถิติที่มีนัยสำคัญ ของมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เป็นสัดส่วนร้อยละกับ ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลกระทบ ช่วงปี พ.ศ. 2550-2553

เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละ พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 6.7 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีน มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อยไม่ส่งผลกระทบต่อใดๆ จากมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีน มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 11.1 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย เป็นสถิติอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อใดๆ พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.7 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงินของประเทศมีน้อย (ตารางที่ ข.18)

แต่ละปีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนต่ำเคลื่อนไหวระหว่างร้อยละ 0.4-1.2 ของมูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทยช่วงปี พ.ศ. 2550-2553 (ตารางที่ ข.6)

ปี พ.ศ. 2550 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 539,704 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2551 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลมูลค่า 67,381 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2552 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 755,336 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2553 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 312,944 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ ข.8)

ขณะที่ปี พ.ศ. 2550 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 586,419 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2551 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 811,419 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2552 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 824,600 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2553 ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุล มูลค่า 986,626 ล้านบาทตามลำดับ (ตารางที่ ข.8) มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัดดุลการชำระเงินจึงน้อย

นอกจากนี้พบว่า ปี พ.ศ. 2550 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ- GDP มูลค่า 7,565,200 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2551 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 7,691,500 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2552 ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 7,621,700 ตามลำดับ ปี พ.ศ. 2553 ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 8,180,700 ตามลำดับ มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของประเทศจึงน้อยเช่นกัน (ตารางที่ ข.9)

4.4 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การค้าไทย-จีน ปี พ.ศ. 2554

4.4.1 ภาวะเศรษฐกิจจีนปี พ.ศ. 2554 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน, www.stats.gov.cn, 1 กรกฎาคม 2555)

ปี พ.ศ. 2554 จีน ยังยืนยันนโยบายแนวความคิดเติ้งเสี่ยวผิงและ 3 ตัวแทนเป็นตัวชี้นำการดำเนินนโยบายของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP ของจีน มูลค่า 471,564 ร้อยล้านเหรินหมินปี้ หรือประมาณ 2,229,083 ร้อยล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.2 (1 เหวินหมินปี้ = 4.727 บาท 1 US\$ = 30.4917 ตารางที่ ข.7)

4.4.2 ภาวะเศรษฐกิจของไทยปี พ.ศ. 2554 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 1 กรกฎาคม 2555)

เศรษฐกิจไทยขยายตัวเพียงร้อยละ 0.1 จากเศรษฐกิจประเทศอุตสาหกรรมหลัก G3 (สหรัฐอเมริกา, สหภาพยุโรป, ญี่ปุ่น) สหรัฐฯ ชะลอลงจากวิกฤตสินเชื่อ ปัญหานี้สาธารณะในกลุ่มประเทศยุโรปนอกจากนี้เศรษฐกิจญี่ปุ่นหดตัวจากเหตุการณ์ภัยพิบัติอุทกภัย "สึนามิ" ผลอุทกภัยเกิดขึ้นภายในประเทศส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ขณะที่เศรษฐกิจภูมิภาคเอเชีย จีนและอินเดีย ยังเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจโลก ยังอยู่ในเกณฑ์ดี

การขาดดุลการค้า จากปัจจัย สินค้าสินค้านำเข้า - เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ สินค้าอุปโภคบริโภค - เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน มูลค่าสินค้านำเข้าสูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออกสินค้าเกษตร - ยางพารา สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเคมีภัณฑ์เม็ดพลาสติกปี พ.ศ. 2554

จากปัจจัยที่ไทยยังคงสั่งซื้อสินค้าเข้าจากจีนเป็น สินค้าทุน เช่น เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ สินค้าอุปโภคบริโภค เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งมีราคาสูงและเป็นจำนวนมาก (ตารางที่ ข.49) อันเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน เฉพาะสินค้านำเข้ามีสัดส่วนร้อยละ 35 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีน อันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ได้แก่สินค้าเกษตร เช่น ยางพารา มีสัดส่วนถึงร้อยละ 17.6 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด และมีมูลค่าขึ้นนำเป็นอันดับ 1 ในปี พ.ศ. 2554 สินค้าอุตสาหกรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เคมีภัณฑ์เม็ดพลาสติกมีสัดส่วนร้อยละ 35.8 ของสินค้าส่งออกทั้งหมดจากปัจจัยส่วนหนึ่งยังเป็นสินค้าเกษตร - ยางพารา ซึ่งมีราคาต่ำ สร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อย (ตารางที่ ข.50) และจากปัจจัย สินค้าส่งออกอุตสาหกรรมหมวดเครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ ซึ่งเป็นการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) มีมูลค่าการส่งออกลดลงลง มูลค่า 21,184 ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเวลาก่อนหน้า (ตารางที่ 4.6) กระนั้นก็ดี สินค้าส่งออกหมวดคอมพิวเตอร์ ก็ยังมีมูลค่าสูงกว่า สินค้านำเข้า ไทยจึงได้เปรียบการค้า เกินดุลการค้าต่อจีน มูลค่า 12,625 ล้านบาท (ตารางที่ 4.7) ส่งผลให้การลดการขาดดุลการค้าต่อจีนปี พ.ศ. 2554 น้อยกว่าเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้า มูลค่าการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีมูลค่าเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.8) ในปี พ.ศ. 2554

อย่างไรก็ตาม มูลค่าการนำเข้าโดยรวมมีปริมาณสูงกว่ามูลค่าการส่งออก ส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบมูลค่าสินค้าส่งออก หมวดคอมพิวเตอร์

: ล้านบาทเฉลี่ยต่อปี	2550-2553	2554	เพิ่มขึ้น -ลดลง
สินค้าส่งออก หมวดคอมพิวเตอร์	150,468	129,284	ลดลง -21,184

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.48, ตารางที่ ข.50 ในภาคผนวก ข

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ
ส่วนประกอบ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade)

ปี พ.ศ. 2554 : ล้านบาท	นำเข้าจากจีน	ส่งออกไปจีน	เกินดุล -ขาดดุล
การค้าสินค้าไทย - จีน	116,659	129,284	เกินดุล 12,625

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.13, ตารางที่ ข.15 คูในภาคผนวก ข

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน (เฉลี่ยต่อปี)

: ล้านบาท	2541-2546	2547-2549	2550-2553	2554	เพิ่มขึ้น- ลดลง
ขาดดุลการค้าของไทย ต่อจีนเฉลี่ยต่อปี	26,732	67,001	-	-	40,269
ขาดดุลการค้าของไทย ต่อจีน เฉลี่ยต่อปี	-	67,001	81,406	-	14,405
ขาดดุลการค้าของไทย ต่อจีน เฉลี่ยต่อปี	-	-	81,406	139,614	เพิ่มขึ้น 58,208

หมายเหตุ : สถิตินำมาจากตารางที่ ข.17, ตารางที่ ข.18 คูในภาคผนวก ข

มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มูลค่า 139,614 ล้านบาท การค้าสินค้านำเข้าทั้งหมดทุก
ประเทศของไทยมูลค่า 13,690,718 ล้านบาท (ตารางที่ ข.18)

การค้าสินค้านำเข้าไทย-จีน ยังคงมีปริมาณการค้าสินค้าเพิ่มขึ้น ปี พ.ศ. 2554 มูลค่า 1,722,039
ล้านบาท (ตารางที่ ข.18) จากปัจจัยเศรษฐกิจประเทศอุตสาหกรรมหลัก G3 (สหรัฐอเมริกา, สหภาพ

ยุโรป, ญี่ปุ่น) สหรัฐฯ ยังมีความเปราะบางจากวิกฤตสินเชื่อ ปัญหานี้สาธารณะในกลุ่มประเทศยุโรปที่ยังไม่คลี่คลายและทวีความรุนแรง นอกจากนี้เศรษฐกิจญี่ปุ่นหดตัวจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ "สึนามิ" ส่งผลให้ไทยเบี่ยงเบนการค้ามายังจีนมากขึ้น หันมาค้าขายกันเองภายในเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนมากขึ้น (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) แบ่งเป็นสินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2554 มูลค่า 930,826 ล้านบาท สินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2554 มูลค่า 791,212 ล้านบาท (ตารางที่ ข.18)

ในปี พ.ศ. 2554 ลำดับความสำคัญตามมูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวม มีมูลค่า 1,722,039 ล้านบาท อยู่ในอันดับที่ 2 สินค้านำเข้า มูลค่า 930,826 ล้านบาท อันดับที่ 2 สินค้าส่งออก มูลค่า 791,212 ล้านบาท อันดับที่ 1 (ตารางที่ ข.38)

4.4.3 โครงสร้างสินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2554

สินค้านำเข้าในหมวดที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญต่างๆ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่า ประกอบด้วยอันดับ 1 สินค้าทุน - เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบมูลค่า 121,693 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 13.1 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับที่ 2 สินค้าทุน - เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่า 116,659 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 12.5 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับที่ 3 สินค้าอุปโภคบริโภค - เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน มูลค่า 88,150 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 9.5 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับที่ 4 สินค้าทุน - เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ มูลค่า 87,069 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 9.4 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.49)

4.4.4 โครงสร้างสินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2554

สินค้าส่งออกในหมวดที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญต่างๆ เป็นสัดส่วนร้อยละของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด เรียงลำดับตามจำนวนมูลค่าประกอบด้วยอันดับ 1 สินค้าเกษตร - ยางพารา มูลค่า 139,096 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 17.6 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับที่ 2 สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ ส่วนประกอบ มูลค่า 129,284 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 16.3 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับที่ 3 สินค้าอุตสาหกรรม - เคมีภัณฑ์มูลค่า 80,945 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 10.2 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับที่ 4 สินค้าอุตสาหกรรม - เม็ดพลาสติก มูลค่า 73,639 ล้าน

บาท สัดส่วนร้อยละ 9.3 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด พบว่าสินค้าส่งออก มูลค่าเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมทั้งปริมาณและประเภทของสินค้า (ตารางที่ ข.50)

การเปรียบเทียบสถิติที่มีนัยสำคัญ ของมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เป็นสัดส่วนร้อยละ กับ ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลกระทบ ปี พ.ศ. 2554

ปี พ.ศ. 2554 เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละ พบว่ามูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมี สัดส่วนเป็นร้อยละ 8.1 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมไทย-จีน มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย และมูลค่าการค้าสินค้ารวมไทย-จีนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 12.6 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุก ประเทศของไทย เป็นสถิติอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ส่งผลกระทบใดๆ มูลค่าการค้าสินค้ารวมไทย-จีนยังมีน้อย ส่งผลให้มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อยตามไปด้วย พบว่ามูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย (ตารางที่ ข. 18) มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงิน ของประเทศ จึงน้อย ปี พ.ศ. 2554 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลมูลค่า 180,637 ล้านบาท ดุลการชำระเงิน ของประเทศเกินดุลมูลค่า 35,070 ล้านบาท (ตารางที่ ข.8)

นอกจากนี้พบว่ามูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.7 ของผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ (gross domestic product: GDP) มูลค่า 8,208,700 ล้านบาท มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อยผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศจึงน้อยเช่นกัน (ตารางที่ ข.9)

4.5 สรุปการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2554

การขาดดุลการค้าจากปัจจัยสินค้านำเข้า สินค้าทุน- คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มูลค่าสินค้านำเข้าสูงกว่าสินค้าส่งออก สินค้าอุตสาหกรรม - คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าเกษตร - ยางพารา ปี พ.ศ. 2547-2554 รวม 8 ปี

จากปัจจัยที่ไทยสั่งซื้อสินค้าเข้าจากจีนเป็น สินค้าทุน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มีสัดส่วนร้อยละ 29 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด ซึ่งมี ราคาสูงและเป็นจำนวนมาก (ตารางที่ ข.13) อันเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน

มูลค่าสินค้านำเข้าจากจีนเพิ่มปริมาณมาตลอด เริ่มจากปี พ.ศ. 2547 มีมูลค่านำเข้าเพียง 329,632 ล้านบาทได้ขยายตัวสูงถึงมูลค่า 930,826 ล้านบาท (ตารางที่ ข.11) ในปี พ.ศ. 2554 สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีน อันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ได้แก่สินค้าอุตสาหกรรม คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าเกษตร ยางพารา สินค้าเกษตรมีราคาต่อหน่วยต่ำเพิ่มมูลค่าด้านราคาได้น้อย แม้ไทยจะส่งออกไปจีนในปริมาณมากก็ตาม จากปัจจัยสินค้าส่งออก สินค้าอุตสาหกรรมหมวดคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (ตารางที่ ข.15) เป็นการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) (อักษรศรีพานิชศาสตร์, www.nesdb.go.th, 1 กรกฎาคม 2555) ไทยได้เปรียบการค้าต่อจีน ดุลการค้าเกินดุล มูลค่า 282,593 ล้านบาท (ตารางที่ 4.9) ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 ส่งผลในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน อย่างไรก็ตาม มูลค่าสินค้านำเข้าโดยรวมสูงกว่าสินค้าส่งออก ช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 จึงส่งผลให้ประเทศไทย ขาดดุลการค้าต่อจีน

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า สินค้าส่งออกหมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) ปี พ.ศ. 2547 - 2554

: ล้านบาท	นำเข้าจากจีน	ส่งออกไปจีน	เกินดุล - ขาดดุล
การค้าสินค้าไทย - จีน มูลค่ารวม	701,910	984,503	282,593
การค้าสินค้าไทย - จีน เฉลี่ยต่อปี	87,739	123,063	35,324

หมายเหตุ : สถิตินี้มาจากตารางที่ ข.13, ตารางที่ ข.15 คู่มือในภาคผนวก ข

ขาดดุลการค้ามูลค่ารวม 666,241 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 83,280 ล้านบาท การค้าสินค้านำเข้าทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวม 84,191,147 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 10,523,893 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2547-2554 (ตารางที่ ข.6)

การค้าสินค้านำเข้าระหว่างไทย-จีน ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน มูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวม 8,988,444 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี มูลค่า 1,123,555 ล้านบาทแบ่งเป็น (ตารางที่ ข.11)

สินค้านำเข้าปี พ.ศ. 2547-2554 มูลค่ารวม 4,827,342 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 603,418 ล้านบาท

สินค้าส่งออกปี พ.ศ. 2547-2554 มูลค่ารวม 4,161,102 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 520,138 ล้านบาท

4.5.1 โครงสร้างสินค้านำเข้า ปี พ.ศ. 2547-2554 รวม 8 ปี

โครงสร้างสินค้านำเข้าจากจีนระหว่างปี พ.ศ. 2547-2554 รวม 8 ปี สินค้านำเข้าเฉพาะหมวดสินค้าที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า อันดับ 1 สินค้าทุน - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบรวมมูลค่ารวม 701,910 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 87,739 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 14.5 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับ 2 สินค้าทุน - เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบรวมมูลค่ารวม 698,814 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 87,352 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 14.5 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด รวม 2 รายการมูลค่ารวม 1,400,727 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี 175,091 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 29 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.13)

4.5.2 โครงสร้างสินค้าส่งออกรวม 8 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2554

สินค้าส่งออกไปจีนระหว่างปี พ.ศ. 2547-2554 รวม 8 ปี สินค้าส่งออกเฉพาะหมวดสินค้าที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า อันดับ 1 สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ ส่วนประกอบ มูลค่ารวม 984,503 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 123,063 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 23.7 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับ 2 คือ สินค้าเกษตร - ยางพารา มูลค่ารวม 502,949 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 62,869 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 12.1 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด รวม 2 รายการ มูลค่ารวม 1,487,452 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี 185,932 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 35.8 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.15)

การเปรียบเทียบสถิติที่มีนัยสำคัญ ของมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เป็นสัดส่วนร้อยละกับ ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการค้าชำระเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลกระทบ ช่วงปี พ.ศ. 2547-2554

ผลการศึกษา พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 7.4 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีน ไม่ส่งผลกระทบใดๆ มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนยังมีมูลค่าน้อย จากมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 10.7 ของมูลค่ารวมการค้าสินค้านำเข้าทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนหรือรายจ่ายสุทธิของไทยต่อจีนมีน้อย พบว่ามูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มีสัดส่วนต่ำเพียงร้อยละ 0.8 ของมูลค่า

รวมการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่ารวมขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงินของประเทศจึงน้อย (ตารางที่ ข.6)

แต่ละปีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนต่ำเคลื่อนไหวระหว่างร้อยละ 0.4-1.2 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 (ตารางที่ ข.6)

ปี พ.ศ. 2547 ปีแรกภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน – จีน เกินดุลบัญชีเดินสะพัดด้วยมูลค่า 110,129 ล้านบาท ดุลการชำระเงินเกินดุลมูลค่า 229,927 ล้านบาท หรือในปี พ.ศ. 2550 ปีวิกฤตเศรษฐกิจในสหรัฐฯ ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลมูลค่า 539,704 ล้านบาท ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุลมูลค่า 586,419 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2554 ปีที่ประเทศไทยประสบอุทกภัย ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลมูลค่า 180,637 ล้านบาท ดุลชำระเงินเกินดุลมูลค่า 35,070 ล้านบาท มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนยังมีสัดส่วนต่ำ มีผลกระทบ ต่อดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงินของประเทศ เพียงเล็กน้อย (ตารางที่ ข.8)

นอกจากนี้จากการศึกษา มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนโดยเปรียบเทียบเป็นสัดส่วน ร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2554 รวม 8 ปี ดังเช่น ปี พ.ศ. 2547 มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 6,562,000 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2550 มูลค่าขาดดุลการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 7,565,200 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2554 ปีที่ประเทศไทยประสบอุทกภัย มูลค่าขาดดุลการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ - GDP มูลค่า 8,208,700 ล้านบาท มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย ยังมีน้อย ผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของประเทศจึงน้อยเช่นกัน (ตารางที่ ข.9)

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน” เป็นการศึกษาถึงมูลค่าการค้าสินค้ารวมระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงระยะเวลาคือ ช่วงแรก ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2546 และช่วงภายใต้กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน Asean China Free Trade Area : ACFTA พ.ศ. 2547-2554 เพื่อศึกษาพัฒนาการ การค้าสินค้ารวมระหว่างไทยกับจีน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน และศึกษาสู่ทางความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน โดยเริ่มจากการสำรวจ ค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลพื้นฐานจากหนังสือ วารสาร เอกสาร บทความวิชาการและงานวิจัย (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ การค้าสินค้ารวมระหว่างไทยกับจีน ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และนำมาตีความหมาย หลังจากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยการบรรยาย (Descriptive Research) ครอบคลุมการค้าสินค้ารวม การนำเข้า การส่งออก โครงสร้างของสินค้า ส่วนประกอบของโครงสร้างสินค้า จากรายงานข้อมูลทางสถิติและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อการอธิบายผลของ การค้าสินค้ารวมระหว่างไทยกับจีน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน และสู่ทางความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน ผลกระทบที่มีต่อดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงิน และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย โดยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ตั้งแต่ ภายหลังจากเปิดความสัมพันธ์ทางทูตปี พ.ศ. 2518-2534 ระยะเวลา 20 ปี (โดยเน้นช่วง พ.ศ. 2535-2546 และ พ.ศ. 2547-2554 เป็นสำคัญ) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวมทั้งรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้มีการสรุปผลการศึกษา โดยนำเสนอประเด็นสำคัญที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

5.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการค้าสินค้าไทย-จีน ตั้งแต่ภายหลังการเปิดความสัมพันธ์ทางทูตปี พ.ศ. 2518-2534 และระยะก่อนและภายหลังการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน จนถึงปัจจุบันปี พ.ศ. 2535-2554 รวม 20 ปี โดยเน้นช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 และ พ.ศ. 2547-2554 เป็นสำคัญ ประกอบด้วย มูลค่าการค้าสินค้ารวม แบ่งเป็นมูลค่าสินค้านำเข้า มูลค่าสินค้าส่งออก ผลของการค้า คือมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน

5.1.2 โครงสร้างสินค้านำเข้า และส่วนประกอบของสินค้านำเข้า โครงสร้างสินค้าส่งออก และส่วนประกอบของสินค้าส่งออก ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน

5.1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้า ลู่ทางความเป็นไปได้เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน

5.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการค้าสินค้าไทย-จีน ตั้งแต่ภายหลังการเปิดความสัมพันธ์ทางทูตปี พ.ศ. 2518-2534 และระยะก่อนและภายหลังการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน จนถึงปัจจุบันปี พ.ศ. 2535-2554 รวม 20 ปี

สรุป สถิติการค้าสินค้ารวมระหว่างไทยกับจีน รวม 20 ปี ช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 การขาดดุลการค้า จากปัจจัย สินค้าสินค้านำเข้า - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ มูลค่าสินค้านำเข้าสูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออก - สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าเกษตร - ยางพารา ปี พ.ศ. 2535-2554

จากปัจจัยที่ไทยสั่งซื้อสินค้านำเข้าจากจีนเป็น สินค้าทุน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มีสัดส่วนร้อยละ 29.5 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด ซึ่งมีราคาสูงและเป็นจำนวนมาก (ตารางที่ ข.13) อันเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน เริ่มจากปี พ.ศ. 2535 มีมูลค่านำเข้าเพียง 30,979 (ตารางที่ ข.10) ล้านบาท ได้ขยายตัวสูงถึงมูลค่า 930,826 ล้านบาท (ตารางที่ ข.11) ในปี พ.ศ. 2554 ช่วงปี พ.ศ. 2535-2538 สินค้านำเข้าเป็นสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป ครั้นช่วงปี พ.ศ. 2539-2554 สินค้านำเข้าเป็นสินค้าทุน มีมูลค่านำเข้าเป็นอันดับ 1 ช่วงปี พ.ศ. 2550-2554 จากปัจจัยปัญหาเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก G3 (สหรัฐอเมริกา, สหภาพยุโรป, ญี่ปุ่น) ขณะที่เศรษฐกิจภูมิภาคเอเชีย จีนและอินเดีย ยังเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจโลก อยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้ไทยเบียดเบียนการค้ามายังจีนมากขึ้น หันมา

ค้าขายกันเองภายในเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนมากขึ้น (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553 : 53) สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปขายจีน อันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน สินค้าส่งออก ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรม - เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีสัดส่วนร้อยละ 22.3 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด และสินค้าเกษตร - ยางพารามีสัดส่วนร้อยละ 12.2 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด จากปัจจัยสินค้าส่งออก ประเภทสินค้าอุตสาหกรรม หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นการค้าในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-Industry) ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบการค้าต่อจีนเกินดุลการค้า มูลค่า 250,650 ล้านบาท (ตารางที่ 5.1) ส่งผลในการลดการขาดดุลการค้าต่อจีน อย่างไรก็ตาม มูลค่าสินค้านำเข้าโดยรวมสูงกว่ามูลค่าสินค้าส่งออกโดยรวม ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 จึงส่งผลให้ประเทศไทย ขาดดุลการค้าต่อจีน (ตารางที่ ข.5, ตารางที่ ข.6)

ตารางที่ 5.1 แสดงการเปรียบเทียบ สินค้านำเข้า / สินค้าส่งออกหมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) ปี พ.ศ. 2535 - 2554

: ล้านบาท	นำเข้าจากจีน	ส่งออกไปจีน	เกินดุล – ขาดดุล
การค้าสินค้าไทย - จีน มูลค่ารวม	891,705	1,142,355	เกินดุล 250,650
การค้าสินค้าไทย - จีน เฉลี่ยต่อปี	44,585	57,118	26,812

หมายเหตุ: สถิตินำมาจากตารางที่ ข.13, ตารางที่ ข.15 ในภาคผนวก ข.

ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มูลค่ารวม 900,767 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 45,038 ล้านบาท การค้าสินค้านำเข้ารวมทุกประเทศของไทยปี พ.ศ. 2535-2554 มูลค่ารวม 132,015,216 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี 6,600,761 ล้านบาท ช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 (ตารางที่ ข.6)

การค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีน มูลค่ารวม 11,149,076 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยต่อปีมูลค่า 557,454 ล้านบาท

สินค้านำเข้าจากจีนรวมมูลค่า 6,024,921 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี 301,246 ล้านบาท

สินค้าส่งออกไปจีนรวมมูลค่า 5,124,155 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปี 256,208 ล้านบาท ช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 (ตารางที่ ข.11)

5.1.2 โครงสร้างสินค้านำเข้า และส่วนประกอบของสินค้านำเข้า โครงสร้างสินค้าส่งออก และส่วนประกอบของสินค้าส่งออก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าดุลการค้าของไทยกับจีน

1) โครงสร้างสินค้านำเข้าจากจีนรวม 20 ปี ระหว่าง ปี พ.ศ. 2535-2554

สินค้านำเข้าเฉพาะหมวดสินค้าที่มีสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า อันดับ 1 สินค้าทุน เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบรวมมูลค่า 891,705 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 44,585 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 14.8 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด อันดับ 2 สินค้าทุน เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบมูลค่า 883,953 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 44,198 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 14.7 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด รวม 2 รายการ มีมูลค่ารวม 1,775,658 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 88,783 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 29.5 ของโครงสร้างสินค้านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ ข.13)

2) โครงสร้างสินค้าส่งออกไปจีนรวม 20 ปี ระหว่าง ปี พ.ศ. 2535-2554

สินค้าส่งออกเฉพาะหมวดสินค้าที่มีสถิติมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า อันดับ 1 สินค้าอุตสาหกรรม เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบรวมมูลค่า 1,142,355 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยต่อปีมูลค่า 57,118 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 22.3 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด อันดับ 2 สินค้าเกษตร ยางพารา มูลค่า 626,378 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยต่อปีมูลค่า 31,319 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 12.2 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด รวมทั้ง 2 รายการมีมูลค่ารวม 1,768,733 ล้านบาท เฉลี่ยต่อปีมูลค่า 88,437 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 34.5 ของโครงสร้างสินค้าส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ ข.15)

การเปรียบเทียบสถิติที่มีนัยสำคัญ ของมูลค่าการค้าดุลการค้าของไทยต่อจีน เป็นสัดส่วนร้อยละกับ ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลกระทบ ช่วงปี พ.ศ. 2535-2554

เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละ พบว่ามูลค่าการค้าดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 8.1 ของมูลค่าการค้าสินค้านำเข้ารวมไทย-จีน มูลค่าการค้าดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย

ไม่ส่งผลกระทบต่อใดๆ จากมูลค่าการค้าสินค้ารวมไทย-จีนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 8.4 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย มูลค่าการค้าสินค้ารวมไทย-จีนยังมีน้อย พบว่ามูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.7 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย (ตารางที่ ข.6) มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงินของประเทศจึงน้อย แต่แต่ละปีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีสัดส่วนต่ำเคลื่อนไหวระหว่างร้อยละ 0.05-1.2 ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 (ตารางที่ ข.5, ตารางที่ ข.6)

จากการศึกษาพบว่า ปี พ.ศ. 2545 ก่อนการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ปีที่มีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มีมูลค่ามากที่สุด ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลมูลค่า 202,224 ล้านบาท ดุลการชำระเงินเกินดุลมูลค่า 180,821 ล้านบาท (ตารางที่ ข.8) หรือปี พ.ศ. 2554 ภายใต้อัตนงเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ปีที่มีมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมูลค่ามากที่สุด ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล มูลค่า 180,637 ล้านบาท ดุลชำระเงินเกินดุล มูลค่า 35,070 ล้านบาท (ตารางที่ ข.8) มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีน้อย ผลกระทบต่อ ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงินของประเทศจึงน้อย

นอกจากนี้จากการศึกษา มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน เปรียบเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (gross domestic product: GDP) ของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 รวม 20 ปี พบว่า ปี พ.ศ. 2545 ก่อนการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ปีที่มี มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มูลค่ามากที่สุด มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ : GDP มูลค่า 5,759,400 ล้านบาท (ตารางที่ ข.9) และปี พ.ศ. 2554 ภายใต้อัตนงเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ปีที่มี มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมูลค่ามากที่สุด มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ : GDP มูลค่า 8,208,700 ล้านบาท (ตารางที่ ข.9) ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนยังมีมูลค่าน้อย ผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศจึงน้อย ดังนั้นการเสียเปรียบขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน จึงเป็นเรื่องที่ไม่ต้องวิตกกังวลกันมากมาย แม้ว่าไทยเราจะขาดดุลการค้ากับจีนติดต่อกันมาเป็นเวลา 20 ปี และด้วยมูลค่ามหาศาลก็ตาม

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน

ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน จากปัจจัยไทยนำเข้าสินค้าทุน จากสินค้าจีนมีราคาที่ถูกกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ที่ไทยเคยนำเข้ามา ก่อนเป็นส่วนใหญ่ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ฯลฯ เพื่อนำมาผลิตตามอุปสงค์ภายในประเทศและส่งออกเป็นสำคัญ พบว่าสินค้าทุนเป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูงและนำเข้าในปริมาณมาก และเป็นสินค้าที่ประเทศไทยไม่สามารถผลิตขึ้นมาเองได้ จึงส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าต่อจีน ช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 (20 ปี) โดยมีสินค้าหมวดคอมพิวเตอร์นำเข้าเป็นอันดับ 1 หมวดเครื่องจักรไฟฟ้าอันดับ 2 (ตารางที่ ข.13)

ผลการศึกษา พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 (12 ปี) ช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 (8 ปี) และแม้ช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 (20 ปี) สินค้าหมวดคอมพิวเตอร์ มีมูลค่านำเข้าเป็นอันดับ 1 หมวดยางพารา อันดับ 2 เหมือนกันในทุกช่วงปี (ตารางที่ ข.14, ตารางที่ ข.15) จากปัจจัยส่วนหนึ่งของสินค้าส่งออกเป็นสินค้าเกษตร ซึ่งมีราคาต่ำและสร้างมูลค่าเพิ่มด้านราคาได้น้อย ไทยจึงขาดดุลการค้าต่อจีนมาตลอดระยะเวลา 20 ปี พบว่าสาเหตุทางความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน มีทั้งสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร โดยเฉพาะสินค้าส่งออกหมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นการค้าในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Indra-Industry) ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบการค้าต่อจีนเกินดุลการค้า มูลค่า 250,650 ล้านบาท (ตารางที่ 5.1) ช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 ส่งผลในการลดการขาดดุลการค้าต่อจีน อย่างไรก็ตาม มูลค่าสินค้านำเข้าโดยรวมสูงกว่าสินค้าส่งออก ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 จึงส่งผลให้ประเทศไทย ขาดดุลการค้าต่อจีน (ตารางที่ ข.6)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไทยขาดดุลการค้ากับจีนมาตลอดจากปัจจัยหลักที่ส่งผลทำให้ไทยต้องขาดดุลการค้ากับจีนตามโครงสร้างสินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าทุน และสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป ปัจจัยการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์เหล็ก เหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ เป็นต้น จากเศรษฐกิจไทยได้เติบโตมากขึ้น ทำให้มีความต้องการสินค้าดังกล่าวในปริมาณสูง โดยเฉพาะสินค้าจากจีนที่มีราคาที่ถูกกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในขณะที่โครงสร้างสินค้าส่งออกของไทยเป็นสินค้าในหมวดอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา มีราคาไม่สูง ประกอบกับการค้าสินค้าหมวดคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบระหว่างไทย-จีน เป็นการค้าในลักษณะที่เรียกว่า การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-industry Trade) (อักษรศรี พาณิชศาสตร์, www.nesdb.go.th, 1 กรกฎาคม 2555) เนื่องจากไทยเองได้ส่งออกสินค้าในหมวดนี้เป็นหลักไปขายให้จีนมากขึ้น อย่างไรก็ตามหากมองในแง่ดีการนำเข้าสินค้าทุนจากจีนเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้กับ

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไทยซึ่งได้ประโยชน์อย่างมากที่สามารถนำเข้าวัตถุดิบราคาถูกลงจากจีน ภายใต้งบการนำเข้าเสรีอาเซียน-จีน มาผลิตเพื่อส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม เพื่อสามารถเข้าถึงตลาดกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกัน หลีกหนีจากตลาดการค้าที่มีการแข่งขันสูงและมี Margin ต่ำอย่างตลาด Red Ocean ไปสู่ Blue Ocean หรือตลาดที่กลุ่มผู้ซื้อที่กำลังซื้อสูงและมีมูลค่าการตลาดสูง (จอมขวัญ อุทัยรักษ์, www.utcc2.utcc.ac.th, 1 กรกฎาคม 2555) ทำให้สรุปได้ว่า ยอดขาดดุลการค้าจีนที่เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นการโอนย้ายหรือทดแทนด้วยการขาดดุลการค้ากับประเทศอื่นที่ลดลง ดังนั้น การนำเข้าสินค้าจากจีนที่เพิ่มขึ้นจึงอาจจะไม่ส่งผลกระทบต่อดุลการค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย เนื่องจากการนำเข้าสินค้าเหล่านั้นจากจีนได้ทดแทน การนำเข้าสินค้าประเภทเดียวกันจากแหล่งนำเข้าที่อื่นๆ นั้นเอง และภายหลังจากทำความเข้าใจกับเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนพบว่า การขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน มีอัตราร้อยละเพิ่มขึ้นที่มีแนวโน้มลดลง ประเทศไทยส่งออกสินค้าเป็นสินค้าอุตสาหกรรมมากขึ้น สูงกว่าสินค้าเกษตร จึงส่งผลให้การขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในปริมาณที่ลดลง ดังช่วงปี พ.ศ. 2541-2546 ก่อนเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ค่าเฉลี่ยต่อปี ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมูลค่า 26,732 ล้านบาท ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 ภายใต้งบการนำเข้าเสรีอาเซียน-จีน ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนเพิ่มเป็น 67,001 ล้านบาท ขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้นจากช่วงก่อน มูลค่า 40,269 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2550-2553 ขาดดุลการค้าเพิ่มเป็น 81,406 ล้านบาท ขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้น จากช่วงก่อน มูลค่า 14,405 ล้านบาท มูลค่าดุลการค้ามีแนวโน้มขาดดุลลดลง (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2552 : 14) ครั้นปี พ.ศ. 2554 ปีที่มีปริมาณการค้าสูงสุด มูลค่าการค้าไทย-จีนเพิ่มปริมาณมากขึ้นกว่าช่วงปี พ.ศ. 2550-2553 ส่งผลให้ขาดดุลการค้าต่อจีนเพิ่มเป็น 139,614 ล้านบาท มูลค่าขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้น 58,208 ล้านบาทจากช่วงก่อน (ตารางที่ ข.18)

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญด้านการค้าไทย-จีน จากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ระหว่างวันที่ 6-16 ตุลาคม 2556 สรุปได้ว่า ด้านการค้าไทย-จีนผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับจีนมาโดยตลอด สาเหตุหลักที่ไทยขาดดุลการค้ากับจีน เนื่องจากประเทศไทยนำเข้าสินค้าในกลุ่มทุนค่อนข้างมาก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เป็นต้น ในขณะที่สินค้าที่ไทยส่งออกไปจีนเป็นสินค้ากลุ่มอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา ผลิตภัณฑ์ยาง ซึ่งสินค้ากลุ่มทุนย่อมมีมูลค่าสูงกว่าสินค้าเกษตรกรรม ทำให้ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับจีนตลอดมา

อย่างไรก็ตาม การที่ไทยขาดดุลการค้ากับจีนผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ไม่ได้เป็นข้อเสียเสมอไป ดังนี้

“เพราะสินค้าที่ไทยนำเข้านั้นเป็นสินค้าทุนที่ไทยนำเข้ามาเพื่อการลงทุน นำเข้ามาเพื่อผลิตสินค้า และส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังประเทศอื่นๆ ซึ่งปริมาณการส่งออกอาจจะมากกว่าปริมาณที่ประเทศไทยต้องเสียดุลการค้าให้กับจีน ดังนั้นการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนจึงไม่ใช่เรื่องที่น่าวิตก เพราะประเทศไทยก็มีการขาดดุลการค้ากับหลายประเทศ เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น เป็นต้น และประเทศส่วนใหญ่ในโลกนี้ก็ขาดดุลการค้ากับจีน เพราะจีนมีความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตที่ต่ำ ในขณะที่เดียวกันแม้ไทยขาดดุลการค้ากับจีนแต่ไทยก็ได้ดุลการค้ากับประเทศอื่นๆ ด้วยซึ่งจากสถิติการค้าสินค้านำเข้าทั้งหมดทุกประเทศของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2554 พบว่า ประเทศคู่ค้าที่ไทยได้เปรียบดุลการค้า อาทิ สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ฮองกง ออสเตรเลีย เวียดนาม เป็นต้น” (ผู้แทนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ก, สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2556)

ในขณะที่ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนมีดังนี้

“เป็นเรื่องยาก จากสินค้าทุนที่ประเทศไทยนำเข้า เป็นสินค้าที่ไม่อาจผลิตขึ้นมาใช้เองได้ภายในประเทศ จึงต้องนำเข้าสินค้าทุนจากจีนซึ่งมีราคาถูกกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น เป็นเหตุผลจูงใจอันสำคัญ เพื่อนำมาผลิตตามอุปสงค์ภายในประเทศและส่งออกสินค้านำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ สำหรับสินค้าส่งออกของไทยไปจีนจากส่วนหนึ่งเป็นสินค้าเกษตรจึงลดการเสียเปรียบดุลการค้าได้น้อย อย่างไรก็ตาม หากประเทศไทยยังคงนำเข้าสินค้าทุนจากญี่ปุ่นซึ่งไทยเคยนำเข้ามากที่สุดประเทศหนึ่ง หรือ เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง เยอรมัน สหรัฐอเมริกา อังกฤษ หรือออสเตรเลีย ฯลฯ ประเทศไทยก็จะพบกับการเสียเปรียบขาดดุลการค้าด้วยมูลค่าที่มากกว่านี้ ดังนั้นการนำเข้าสินค้าจากจีน จึงเท่ากับขาดดุลการค้าน้อยกว่า ขณะเดียวกันก็สงวนเงินตราต่างประเทศได้มากขึ้นด้วย” (ผู้แทนบริษัทศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ข, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2556)

“สาเหตุหลักที่ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับจีน ไทยนำเข้าสินค้าจำพวกอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องจักรจากจีนมาก ซึ่งคือสินค้าทุน เป็นสินค้าเพื่อการลงทุน สามารถนำส่งออกให้กับประเทศอื่นๆ ได้” (ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ค, สัมภาษณ์, 8 ตุลาคม 2556) อีกหนึ่งความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน

ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะ “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน”

การเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน โดยการลดภาษีนำเข้า สินค้าส่วนใหญ่คือรายการสินค้าปกติ (Normal Products) ร้อยละ 90 ของสินค้าทั้งหมดหรือประมาณ 5,140 รายการ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, www.thaifita.com, 2 กรกฎาคม 2555) จะมีอัตราภาษีศุลกากรเหลือร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป ส่งผลให้มูลค่าการค้าไทย-จีนขยายตัวเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จากโครงสร้างระบบการปกครองแบบกระจายอำนาจของจีน (Decentralization) รัฐบาลท้องถิ่นจึงยังคงมีการเรียกเก็บภาษีภายในประเทศและภาษีท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 13 สำหรับสินค้าเกษตรไม่แปรรูป และร้อยละ 17 สำหรับสินค้าสินค้าเกษตรแปรรูปและสินค้าอุตสาหกรรม หรือค่าธรรมเนียมต่างๆ ส่งผลให้ต้นทุนส่งออกสินค้าของไทยสูงขึ้น นอกจากนี้ทางการจีนยังคงนำมาตรการและเครื่องมือเชิงนโยบายในรูปแบบต่างๆ หรือที่เรียกว่า มาตรการที่ไม่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers : NTBs) มาเป็นอุปสรรคในการนำเข้า ปัญหาการที่จีนนำมาตรการที่มีใช้ภาษีมาใช้มากขึ้น เช่น สินค้าอุตสาหกรรม มีการกำหนดมาตรฐาน CCC Mark การกำหนดมาตรฐานสุขอนามัย การกำหนดมาตรการโควตาภาษี การกำหนดให้ผู้นำเข้าต้องขอใบอนุญาตและโควตาการนำเข้า

การแก้ไข ฝ่ายไทยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ม.อ.ก.) ด้านสุขอนามัยมีสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) การนำมาตรการตรวจสอบอย่างเข้มงวดมาใช้คงเป็นเรื่องที่ทั้ง 2 ฝ่ายต้องดำเนินการโดยไม่มีทางเลือกเลย หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องของไทยจึงจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพดูแลด้านการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและสุขอนามัยตามข้อกำหนดที่ผู้ซื้อต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยของการเปิดเขตการค้าเสรี

นอกจากนี้ ภาครัฐได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาโดยตลอดและได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจร่วมกันว่าด้วยความร่วมมือด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชระหว่างกัน เพื่อให้การตรวจปล่อยสินค้าเกษตรเป็นไปอย่างรวดเร็ว ตลอดจนเราอาจให้มีช่องทางพิเศษ (Express Lane) ณ จุดนำเข้าเพื่อให้สินค้าเกษตรจากไทยผ่านพิธีการได้รวดเร็วขึ้นที่นครเทียนจิน ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ และกวางโจว นอกจากนี้ ล่าสุดยังได้มีการลงนามระหว่างไทย-จีน ในพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดการตรวจสอบและกักกันโรค สำหรับการขนส่งผลไม้ไทยผ่านประเทศที่สามสู่ประเทศจีนที่เมืองผิงเสียง เขตปกครองตนเองกวางสีเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552

ปัญหาสินค้าเกษตรกรรมหรือกิ่งสำเร็จรูปทางการเกษตรที่ไทยส่งออกไปจีน ในช่วงหลังจีนได้พยายามพึ่งตนเองในด้านเกษตรจนสามารถผลิตสินค้าเกษตรเพียงพอสำหรับภายในประเทศ และจีนกลายเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญรายหนึ่งทำให้สินค้าบางชนิดของไทยต้องแข่งขันกับ

จีนในประเทศที่สาม สินค้าที่ส่งออกของไทยไปยังจีนมีความสามารถการแข่งขันลดลงเพราะราคาสูงกว่าคู่แข่งเนื่องจากต้นทุนแรงงานที่เพิ่มขึ้น

การแก้ไข การลงทุนในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า การแปรรูปสินค้าเกษตรเป็นสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร โดยให้การผลิตสอดคล้องกับการส่งออกเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ รัฐบาลควรให้ความสะดวกแก่ผู้ผลิตและผู้ส่งออกในด้านต่างๆ เช่น ข้อมูล วัตถุประสงค์ เทคนิควิทยา ความคล่องตัวทางการเงิน และภาษีศุลกากร ขั้นตอนการส่งออก ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดต่างประเทศ การเจรจาทางการค้ากับบางประเทศที่มีข้อกีดกันทางการค้า

5.1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลดการขาดดุลการค้า ด้วทางความเป็นไปได้เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าของไทยกับจีน

- 1) ในด้านเงินทุนรัฐบาลอาจขยายการให้สินเชื่อโดยเพิ่มวงเงินให้มากขึ้นหรือขยายระยะเวลาการให้สินเชื่อ
- 2) การเสริมสร้างศักยภาพให้กับสินค้าไทยที่มีศักยภาพในการส่งออกไปยังประเทศจีน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ สินค้าอาหาร/เครื่องดื่มน้ำผลไม้ (องุ่น) ผลไม้กระป๋อง (เชอร์รี่ พีช) ไวน์ ไอศกรีม ของใช้เช่น กระเป๋า เครื่องหนัง เสื้อผ้า สิ่งทออัญมณี/เครื่องประดับ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องสำอาง และน้ำหอม ส่วนภาคการผลิตได้แก่ เกษตรแปรรูป/อาหาร เครื่องดื่ม ยานยนต์ พลังงานทางเลือก ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง และผลิตภัณฑ์ยางเป็นต้น สำหรับสินค้าภาคเกษตร ส่งเสริมสินค้าที่จีนนำเข้าจากไทย เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา สินค้าประมง น้ำตาล ฯลฯ เป็นสินค้าซึ่งจีนไม่ได้แข่งขันกับไทย
- 3) การส่งเสริมในเรื่องการศึกษาค้นคว้าทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสินค้าที่ส่งออก เพื่อช่วยลดต้นทุนของสินค้าจะได้เป็นที่ยอมรับและสามารถขายแข่งขันในตลาดโลกได้
- 4) รัฐบาลควรปรับปรุงระเบียบปฏิบัติ ขั้นตอนพิธีการศุลกากรในการส่งออกให้มีความกระชับง่าย และสะดวกต่อการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการส่งออกให้ต่ำที่สุดจะช่วยให้สินค้าถึงมือผู้ซื้อเร็วขึ้น และผู้ส่งออกจะได้รับค่าสินค้าเร็วขึ้น
- 5) การปรับปรุงการขนส่งทางบก น้ำและทางอากาศ
- 6) การปรับปรุงการปฏิบัติงานของรัฐบาลในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ผู้ส่งออกได้ทราบทันเหตุการณ์

7) ผู้แทนการค้าของไทยที่ประจำในต่างประเทศควรคัดเลือกจากผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง เพื่อที่จะสามารถขยายตลาดส่งออกให้แก่ประเทศได้

8) การให้ความรู้กับผู้ส่งออกถึงข้อกำหนดในการใช้สิทธิ FTA ในการลดภาษีส่งออก และนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งติดตามการเปลี่ยนแปลงมาตรการทางการค้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน ประชาสัมพันธ์การเปลี่ยนแปลงข้อตกลงหรือมาตรการทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อสามารถปรับตัวหรือแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์ และทำให้ประเทศไทยเกิดความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศมากที่สุด

9) การใช้สินค้าในประเทศมากขึ้นจะช่วยลดดุลการค้าขาดดุลได้กรณีนี้จะเป็นจริงได้ ต้องสร้างความสำนึกในการรักษาดีให้มากขึ้น เป็นจุดสำคัญอย่างยิ่งที่จะแก้ไขปัญหาได้

10) การควบคุมการนำเข้าได้แก่ การเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ (Surcharge) การลดการนำเข้าชั่วคราว (Temporary Import Restriction) การควบคุมการนำเข้าสินค้าบางอย่าง (Import Selecting Control) ควรมีนโยบายจำกัดสินค้านำเข้าจากจีน โดยกำหนดมาตรฐานสินค้านำเข้าให้สูงขึ้น

นอกจากนี้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความเห็นถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้ากับจีน ดังนี้

“การติดต่อภาครัฐทั้ง 2 ประเทศ ต้องเน้นผลักดันการส่งออกให้มากขึ้น นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพเหนือกว่าสินค้าของจีนเป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิต หรือมีการต่อยอดสินค้าจากจีนโดยซื้อสินค้าจีนนำมาปรับปรุงในการผลิต และส่งขายไปยังประเทศอื่น หรือเปลี่ยนรูปแบบเป็นผู้กระจายสินค้าแทน” (ผู้แทนบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ข, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2556)

“ควรมีการส่งเสริมการลงทุนแก่อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออกโดยการให้สิทธิพิเศษทางภาษีแก่กิจการที่ดำเนินธุรกิจเพื่อการส่งออก เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้ การคืนและชดเชยภาษีจากการนำเข้าวัตถุดิบเครื่องมือเครื่องจักร หรือสินค้านำเข้าประเภทต่างๆ ที่นำมาใช้ผลิตสินค้าส่งออกเพื่อช่วยลดต้นทุนการส่งออกให้ต่ำลงจะได้สามารถส่งสินค้าออกไปขายแข่งขันกับต่างประเทศในตลาดโลกได้” (ผู้แทนบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ข, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2556)

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 การเพิ่มมูลค่าทางการค้าของไทยกับจีน รัฐบาลควรมีส่วนช่วยส่งเสริมการส่งออกของไทยโดยให้การสนับสนุนทางการฝึกอบรมแรงงานให้มีศักยภาพให้มากขึ้น การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อที่สินค้าจากประเทศไทยจะมีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดได้มากขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตมีมากขึ้นต้นทุนของสินค้าก็จะถูกลงโอกาสการเพิ่มปริมาณการค้าก็จะมากตามไปด้วย รัฐบาลควรกำหนดนโยบายการส่งออกแห่งชาติขึ้น และปรับปรุงนโยบายย่อยอื่นๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายการส่งออกแห่งชาติตั้งนั้น แนวทางหลักในการแก้ไขปัญหาทางการค้าระหว่างประเทศ คือ การส่งเสริมการส่งออก

5.2.2 การให้ความรู้เกี่ยวกับ พื้นความรู้ข้อมูลตลาดเป้าหมายในจีน ต้องอาศัยนักกฎหมายที่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายท้องถิ่นเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ในการลงนามสัญญาต่างๆ กับฝ่ายจีนควร จะเชิญ “ผู้ใหญ่อายจีน” ที่อ้างอิงได้มาเป็นสักขีพยานร่วมรับรู้ข้อตกลงหรือสัญญาดังกล่าวด้วย และเมื่อเกิดการซื้อขายระหว่างกันแล้ว การส่งมอบสินค้าต้องตรงตามเวลาและคุณภาพตรงตามที่ได้ตกลงไว้

5.2.3 การให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของตลาดจีน ว่าจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ แบ่งออกเป็นหลายมณฑล แต่ละมณฑลมีขนาดใหญ่และมีประชากรเป็นจำนวนมาก มีความแตกต่างของระดับรายได้ วัฒนธรรม รูปแบบการใช้จ่ายใช้สอย เป็นต้น ตลาดจีนในแต่ละภูมิภาคจึงมีลักษณะแตกต่างหลากหลาย (Fragmented Market) นอกจากนี้รัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละมณฑลมีอำนาจการบริหารค่อนข้างมาก จึงมีความจำเป็นจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมและลักษณะสำคัญทางเศรษฐกิจของจีนในระดับมณฑล เพื่อแสวงหาตลาดและช่องทางการค้า ผู้ส่งออกต้องเลือกช่องทางขนส่งหรือกระจายสินค้าที่เหมาะสมกับลักษณะของสินค้าที่จะส่งไปขายที่จีน รวมทั้งต้องชัดเจนว่าตลาดเป้าหมายของสินค้าเราจะอยู่ที่มณฑลไหนหรือเมืองใดของจีน การแบ่งกลุ่มตามความต้องการออกเป็นระดับต่างๆ ตามระดับรายได้ และรสนิยมของผู้บริโภค เป็นต้น

5.2.4 พื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี นอกจากนี้ยังมี วัฒนธรรมทางธุรกิจที่มีลักษณะเฉพาะ จะทำให้การติดต่อค้าขายกับฝ่ายจีนง่ายขึ้น การเข้าใจ วัฒนธรรมในการทำธุรกิจของคนจีน เช่น การสร้างความสัมพันธ์โดยการ “ชนแก้ว” และการรับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น เครื่องข่ายในจีนหรือสายสัมพันธ์ (กวานซี = Guanxi) เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ในการติดต่อกับฝ่ายจีน จะช่วยเอื้อให้การเจรจาต่างๆ ประสบผลสำเร็จ

ได้ การออกแบบบรรจุภัณฑ์และหีบห่อให้สอดคล้องกับรสนิยมของชาวจีน เช่น การใช้สีแดง หรือสีทอง และการใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถมองเห็นตัวสินค้าได้เป็นต้น การแสดงข้อความบนผลิตภัณฑ์ วิธีการใช้รายละเอียด คำอธิบายต้องชัดเจนและถูกต้องตามกฎระเบียบของจีน เช่น การใช้ภาษาจีน ระบุจำนวนน้ำหนัก และขนาดของสินค้า เป็นต้น

5.2.5 แนวโน้มสินค้าของประเทศคู่แข่งในอนาคตจะมีเพิ่มมากขึ้น จึงควรศึกษาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศคู่แข่ง เพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดสินค้าของไทยไว้ ตามข้อเท็จจริงในการที่จะมีอุปทานการขาย การส่งออกสินค้า และอุปสงค์การนำเข้าของสินค้าแทบจะทุกชนิด มักจะอาศัยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศคู่ค้า เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศคู่ค้า และกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องการค้าระหว่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาเพื่อการวิเคราะห์ ดังนั้นการลดขาดดุลการค้าของไทยต่อจีนโดยการส่งเสริมการส่งออกเพื่อช่วยลดการขาดดุลการค้า แม้จะลดได้ไม่มาก แต่ก็ดีกว่าไม่สามารถลดการขาดดุลฯ ได้เลย

5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ควรมีการศึกษา การเจรจา ความเป็นไปได้ ในการขจัด อุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non Tariff Barrier : NTB) ระหว่างกัน ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน วัตถุประสงค์ นำไปสู่การเพิ่มปริมาณการค้าต่อกันให้มากขึ้น

5.3.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเทศคู่ค้าคือจีน อาเซียนที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทย ประเทศอื่นๆ ในบริบทคุณภาพของสินค้า วัตถุประสงค์ให้สินค้าของไทยมีศักยภาพสามารถแข่งขันกับคุณภาพสินค้าของจีน อาเซียน ประเทศอื่นๆ ในตลาดการค้าจีน อีกทั้งเพื่อรับมือกับการแข่งขันจากสินค้านำเข้าของจีน อาเซียน และประเทศอื่นๆ ที่จะเข้ามาแข่งขันกับสินค้าของไทยเองภายในประเทศ.

บรรณานุกรม

- กรมการค้าต่างประเทศ. "ความเป็นมาของเขตการค้าเสรี." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.dft.moc.go.th/eximcentre/technical/fta_th_cn.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. "เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.thaifita.com/thaifita/Portals/0/factbook_cn.pdf, 2 กรกฎาคม 2555.
- _____. "โครงการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน." [ออนไลน์] เข้าถึง
ได้จาก : http://www.dtn.go.th/vtl_upload.../chapter1%20Market%20Asian-China.doc,
30 สิงหาคม 2555.
- กรมอาเซียน, กองอาเซียน 2. "ความสัมพันธ์อาเซียน-จีน." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.oic.ddc.moph.go.th/file/Asean_China.pdf, 30 สิงหาคม 2555.
- กระทรวงการต่างประเทศ. 30 ปีความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีนความร่วมมือระหว่างกัลยาณมิตร
2518-2548. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2548.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร.
"ผลกระทบต่อภาคการเกษตรไทยจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน." [ออนไลน์]
เข้าถึงได้จาก : www.oae.go.th/aeoc/sub/reseach/Report%20AEC.pdf, 1 กรกฎาคม 2555.
- "การวิเคราะห์กระแสโลกาภิวัตน์และผลกระทบต่อสังคมไทย." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=318929>, 1 กรกฎาคม 2555.
- จอมขวัญ อุทัยรักษ์. "Blue Ocean Strategy VS Red Ocean Strategic." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.utcc2.utcc.ac.th/.../Blue%20Ocean%20Strategy%20VS%20Red%20Ocea...>,
1 กรกฎาคม 2555.
- จุฑาทิพ คล้ายทับทิม. *หลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. "อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานครอัตรา
กลาง ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ." [ออนไลน์]
เข้าถึงได้จาก : <http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>,
1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "ความสัมพันธ์และยุทธศาสตร์ไทย-จีน." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.bot.or.th/Thai/.../Rep.../StrategyThai_China_20120327_A5_3.pdf,
5 กรกฎาคม 2555.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน 2551.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2535.” ม.ป.ท., 2536.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2536.” ม.ป.ท., 2537.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2537.” ม.ป.ท., 2538.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2538.” ม.ป.ท., 2539.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2539.” ม.ป.ท., 2540.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2540.” ม.ป.ท., 2541.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2541.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2542.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2543.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2544.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2545.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2546.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2547.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2548.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2549.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2550.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2552.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2553.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2554.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th/THAI/STATISTICS/Pages/index1.aspx>, 1 กรกฎาคม 2555.
- นฤมิตร สอดสุข. *ช้างกับมังกร การเมือง การต่างประเทศและเศรษฐกิจสาธารณสุขประชาชนจีนกับผลกระทบต่อไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น, 2524.
- “บทที่ 3 ผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.thaifita.com/thaifita/Portals/0/file/ascn_3.doc, 1 กรกฎาคม 2555.
- “บทที่ 4 การจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.thaifita.com/thaifita/Portals/0/file/ascn_4.doc, 1 กรกฎาคม 2555.
- ประภัสสร เทพชาตรี. “เขตการค้าเสรี : ไทยจะได้อะไร เสียอะไร ?.” *มติชนสุดสัปดาห์*. 15-22 กรกฎาคม 2545, หน้า 8. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.nidambe11.net/ekonomiz/news/article2002jul15.htm>, 1 กรกฎาคม 2555.
- ผู้แทนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ก. สมมติว่า ชื่อ ก. สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2556.
- ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ค. สมมติว่า ชื่อ ค. สัมภาษณ์, 8 ตุลาคม 2556.
- ผู้แทนบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ข. สมมติว่า ชื่อ ข. สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2556.
- พัชรินทร์ ทูลธรรม. “ผลการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนต่อมูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 2554.
- “รายงานสถานภาพล่าสุดของอุตสาหกรรมยางพาราในจีน.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.chineseinfo.boi.go.th/.../รายงานสถานภาพล่าสุดของอุตสาหกรรมยางพาราในจีน...>,
 1 กรกฎาคม 2555.
- วัลย์ลดา วิวัฒน์พนชาติ. *การค้าต่างประเทศของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.

บรรณานุกรม (ต่อ)

“เศรษฐกิจกับการดำรงชีวิต.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

<http://www.elearning.msu.ac.th/opencourse/0001065/admin/learn9.html>, 1 กรกฎาคม 2555.

“เศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทย.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

<http://www.dnfe5.nfe.go.th/ilp/soc3/so31-3-3.htm>, 1 กรกฎาคม 2555.

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. "สถิติมูลค่าการค้าสินค้ารวมทุกประเทศของไทย การค้าสินค้ารวมไทย-จีน สินค้านำเข้า สินค้าส่งออก การค้าไทย-จีน." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://www2.ops3.moc.go.th>, 10 กรกฎาคม 2555.

สำนักงานสถิติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังกม ปี 2535."

[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20020331_15387.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

..... "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังกม ปี 2536." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20020331_15388.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

..... "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังกม ปี 2537." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20020331_15389.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

..... "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังกม ปี 2538." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20020331_15390.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

..... "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังกม ปี 2539." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20020331_15391.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

..... "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังกม ปี 2540." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.stats.gov.cn/tigb/guojia_gb/1997.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

..... "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังกม ปี 2541." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20020331_15393.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

..... "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังกม ปี 2542." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20020331_15394.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

..... "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังกม ปี 2543." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20020331_15395.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2544." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20020331_15396.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2545." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20030228_69102.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2546." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20040226_402131958.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2547." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20050228_402231854.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2548." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20060227_402307796.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2549." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20070228_402387821.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2550." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20080228_402464933.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2551." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20090226_402540710.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2552." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20100225_402622945.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2553." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20110228_402705692.htm, 1 กรกฎาคม 2555.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. "รายงานสถิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ปี 2554." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
http://www.stats.gov.cn/tigb/ndtjgb/qgndtjgb/t20120222_402786440.htm, 1 กรกฎาคม 2555.
- สุรัชย์ จันทร์จรัส. *ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ*. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- สุรัชย์ สิริไกร. "จีนในฐานะประเทศมหาอำนาจในศตวรรษที่ 21." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.asia.tu.ac.th/china/paper070850.doc>, 1 กรกฎาคม 2555.
- อักษรศรี พานิชสาส์น. "ข้อเท็จจริง ปัญหา และ โอกาสในการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจไทย-จีน : กรณีศึกษาการค้าไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน." [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.nesdb.go.th/econSocial/macro/TNCE/Download/1/Aksornsri.pdf>, 1 กรกฎาคม 2555.
- Balassa, Bela. *Trade Liberlization and Revealed Comparative Advantage* Manchester School of Economics and Social Studies, 33 (7) (1965), 255

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำถามในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

แบบคำถามในการสัมภาษณ์

1. ประเด็น - การค้าไทย-จีน

1.1 การเปรียบเทียบระหว่าง มูลค่าการค้าไทย-จีน ช่วงก่อนการจัดตั้งเขตการเสรีอาเซียน-จีน พ.ศ. 2535-2546 กับ ภายหลังการจัดตั้งเขตการเสรีอาเซียน-จีน พ.ศ. 2547-2554 ช่วงใดที่มีมูลค่าการค้าที่มากกว่ามีปัจจัยจากอะไร

1.2 การเปรียบเทียบระหว่าง มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยกับจีน ช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 กับ ช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 ช่วงใดที่มีมูลค่าขาดดุลการค้าที่มากกว่า และขาดดุลการค้ามีปัจจัยจากอะไร

1.3 การค้าไทย-จีน มีอุปสรรคอะไรบ้าง

1.3.1 อุปสรรคที่เกิดจากฝ่ายจีน

1.3.2 อุปสรรคที่เกิดจากฝ่ายไทย

1.4 โอกาสของสินค้าไทยตามข้อตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน-จีน มีสินค้าอะไรบ้าง

1.5 ผลกระทบต่อสินค้าไทย ภายหลังข้อตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน-จีน มีสินค้าอะไรบ้าง

2. ประเด็น - สินค้านำเข้าจากจีน

2.1 มีปัจจัยอะไรบ้างที่ใช้พิจารณา ซื้อสินค้าจีน

2.2 รัฐบาลมีนโยบายต่อสินค้านำเข้าจากจีนที่ส่งผลกระทบต่อสินค้าที่ผลิตได้เองภายในประเทศ อย่างไร (ถ้าซื้อสินค้าของไทยเอง ก็เท่ากับช่วยลดขาดดุลการค้ากับจีน)

3. ประเด็น – สินค้าส่งออกไปจีน

3.1 สินค้าส่งออกของไทยที่มีศักยภาพ ไปจีนมีอะไรบ้าง และรัฐบาลมีนโยบายต่อสินค้าดังกล่าวอย่างไร เพื่อช่วยลดการขาดดุลการค้า

3.2 นโยบายของรัฐบาล ในการลดขาดดุลการค้าของไทยกับจีน ควรเป็นอย่างไร

3.3 ท่านมีข้อเสนอแนะต่อภาครัฐบาล ในการแก้ปัญหาขาดดุลการค้ากับจีน อย่างไร

3.4 ท่านมีข้อเสนอแนะต่อภาคเอกชน ในการแก้ปัญหาขาดดุลการค้ากับจีน อย่างไร

4. มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ในแต่ละปี มีผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงินของประเทศหรือไม่ อย่างไร

5. สัดส่วนมูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ร้อยละเท่าไร ของมูลค่าการค้าสินค้ารวมของประเทศทั้งหมด จึงส่งผลกระทบต่อ คุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงินของประเทศ
6. มูลค่าขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน ซึ่งติดต่อกันเป็นระยะเวลา 20 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2554 มีสาเหตุจากอะไร
7. ขอข้อเสนอแนะจากท่าน ในการนำเสนอต่อภาครัฐ ภาครัฐกิจเพื่อลดการขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ภาคผนวก ข

ตารางการค้าสินค้ารวมทั้งหมดทุกประเทศของไทย การค้าสินค้าไทย - จีน สินค้านำเข้า
สินค้าส่งออก ดุลการค้าสินค้าไทย-จีน

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ตารางที่ ข.1 สัดส่วน โครงสร้างสินค้านำเข้า 10 อันดับแรกจากจีน : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า				เพิ่ม-ลด จากปีก่อน		ร้อยละของ การค้า ทั้งหมด	
		2552	2553	2554	2553	2554	2553	2554
1	สินค้าทุนเครื่องจักรไฟฟ้าและ ส่วนประกอบ	84,164	102,997	121,693	22.4	18.2	13.3	13.1
2	สินค้าทุนเครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	94,447	108,057	116,659	14.4	8	13.9	12.5
3	สินค้าอุปโภคบริโภคเครื่องใช้ไฟฟ้า ในบ้าน	56,683	68,443	88,150	20.7	28.8	8.8	9
4	สินค้าทุนเครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบ	47,804	68,394	87,069	43.1	27.3	8.8	9.4
5	เคมีภัณฑ์	39,380	53,850	65,628	36.7	21.9	6.9	7.1
6	เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	15,621	33,546	50,815	114.7	51.5	4.3	5.5
7	เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	19,159	25,341	29,056	32.3	14.7	3.3	3.1
8	ผ้าฝ้าย	18,329	24,995	26,661	36.4	6.7	3.2	2.9
9	ผลิตภัณฑ์โลหะ	16,337	20,479	26,245	25.4	28.2	2.6	2.8
10	สินแร่โลหะอื่นๆเศษโลหะและ ผลิตภัณฑ์	12,574	19,263	24,241	53.2	25.8	2.5	2.6
	รวม 10 รายการ	404,497	525,366	636,218	29.9	21.1	67.8	68.3
	อื่นๆ	181,647	250,025	294,609	37.6	17.8	32.2	31.7
	รวมทั้งหมด	586,143	775,391	930,826	32.3	20	100	100

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.2 สัดส่วน โครงสร้างสินค้าส่งออก 10 อันดับแรกจากจีน : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า				เพิ่ม-ลดจากปี ก่อน		ร้อยละของ การค้าทั้งหมด	
		2552	2553	2554	2553	2554	2553	2554
1	สินค้าเกษตรยางพารา	52,729	77,039	139,096	46.1	80.6	11.4	17.6
2	สินค้าอุตสาหกรรมเครื่อง คอมพิวเตอร์	147,429	159,944	129,284	8.5	-19.2	23.6	16.3
3	สินค้าอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	46,270	56,450	80,945	22.0	43.4	8.3	10.2
4	สินค้าอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติก	36,940	51,362	73,639	39.0	43.4	7.6	9.3
5	ผลิตภัณฑ์ยาง	26,656	44,615	54,135	67.4	21.3	6.6	6.8
6	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	26,775	36,706	41,045	37.1	11.8	5.4	5.2
7	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	13,672	20,310	27,560	48.6	35.7	3.0	3.5
8	แผงวงจรไฟฟ้า	25,124	25,590	20,628	1.9	20.4	3.8	2.6
9	เครื่องใช้ไฟฟ้า	11,421	14,970	18,020	31.1	116.7	2.2	2.3
10	ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง	6,822	6,438	13,952	-5.6	116.7	0.9	1.8
	รวม 10 รายการ	393,837	493,424	598,303	25.3	21.3	72.7	75.6
	อื่นๆ	154,923	185,208	192,909	19.5	4.2	27.3	24.4
	รวมทั้งหมด	548,760	678,632	791,212	23.7	16.6	100	100

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.3 สัดส่วนการค้า นำเข้า ส่งออก คุณการค่าไทย - จีน ปี พ.ศ. 2550 – 2554 : ล้านบาท

ปี	การค้ารวมไทย - จีน	เพิ่ม-ลด	นำเข้า	เพิ่ม-ลด	ส่งออก	เพิ่ม-ลด	ขาดดุลการค้า	เพิ่ม-ลด
2549	967,502		521,524		445,978		75,546	
2550	1,075,676	11.2	564,566	8.3	511,110	14.6	53,457	-29.2
2551	1,202,662	11.8	670,343	18.7	532,319	4.1	138,024	158.2
2552	1,134,903	-5.6	586,143	-12.6	548,760	3.1	37,383	-72.9
2553	1,454,023	28.1	775,391	32.3	678,632	23.7	96,759	158.8
2554	1,722,039	18.1	930,826	20.0	791,212	16.6	139,614	44.3
รวม	6,589,303		3,527,269		3,062,033		465,237	
เฉลี่ย	1,317,861		705,454		612,407		93,047	

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.4 สัดส่วนการค้า นำเข้า ส่งออก คุณการค่าไทย - จีน ปี พ.ศ. 2550 - 2554 ล้านเหรียญ USs

ปี	การค้ารวมไทย - จีน	เพิ่ม-ลด	นำเข้า	เพิ่ม-ลด	ส่งออก	เพิ่ม-ลด	ขาดดุลการค้า	เพิ่ม-ลด
2549	25,332		13,604		11,728		1,876	
2550	31,072	22.7	16,225	19.3	14,847	26.6	1,378	-26.5
2551	36,347	17.0	20,156	24.2	16,191	9.1	3,966	187.8
2552	33,149	-8.8	17,029	-15.5	16,119	-0.4	910	-77.7
2553	45,711	37.9	24,238	42.3	21,473	33.2	2,764	203.8
2554	56,752	24.2	30,501	25.8	26,251	22.2	4,250	53.7
รวม	203,031		108,149		94,881		13,268	
เฉลี่ย	40,606		21,630		18,976		2,654	

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.5 สัดส่วนมูลการค้าสินค้าไทย-จีนดุลการค้าไทย-จีน

การค้ารวมทุกประเทศของไทยช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 : ล้านบาท

ปี	การค้ารวมทุกประเทศ	การค้าไทย-จีน	ดุลการค้าไทย-จีน	สัดส่วน การค้า	สัดส่วน	สัดส่วน
				ไทย-จีน : การค้ารวมทุกประเทศ	ดุลการค้าไทย-จีน : การค้าไทย-จีน	ดุลการค้าไทย-จีน : การค้ารวมทุกประเทศ
				ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
2535	1,857,888	40,780	- 21,178	2.2	-51.9	-1.1
2536	2,111,709	41,246	- 13,974	2.0	-33.9	-0.7
2537	2,506,862	58,233	- 11,561	2.3	-19.9	-0.5
2538	3,169,901	93,055	- 11,320	2.9	-12.2	-0.4
2539	3,243,865	96,869	- 2,129	3.0	-2.2	-0.1
2540	3,730,945	124,963	- 13,971	3.3	-11.2	-0.4
2541	4,022,156	147,651	- 1,962	3.7	-1.3	-0.05
2542	4,121,639	165,165	- 24,024	4.0	-14.5	-0.6
2543	5,262,198	248,978	- 22,422	4.7	-9	-0.4
2544	5,633,666	292,266	- 37,856	5.2	-13.0	-0.7
2545	5,698,834	364,298	- 59,115	6.4	-16.2	-1.0
2546	6,464,406	487,129	- 15,014	7.5	-3.1	-0.2
รวม 12 ปี	47,824,069	2,160,632	- 234,526	4.5	-10.9	-0.5
เฉลี่ย	3,985,339	180,053	- 19,544	4.5	10.9	-0.5

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.6 สัดส่วนมูลค่าการค้าสินค้าไทย-จีนดุลการค้าไทย-จีน

การค้ารวมทุกประเทศของไทยช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 : ล้านบาท

ปี	การค้ารวม ทุกประเทศ	การค้าไทย- จีน	ดุลการค้า ไทย-จีน	สัดส่วน การค้า	สัดส่วน	สัดส่วน
				ไทย-จีน : การค้ารวมทุก ประเทศ	ดุลการค้าไทย- จีน :การค้า ไทย-จีน	ดุลการค้าไทย- จีน : การค้ารวม ทุกประเทศ
				ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
2547	7,674,756	615,317	-43,946	8.0	-7.1	-0.6
2548	9,192,715	816,322	-81,512	8.9	-10.0	-0.9
2549	9,880,295	967,502	-75,546	9.8	-7.8	-0.8
2550	10,172,306	1,075,676	-53,457	10.6	-5.0	-0.5
2551	11,813,853	1,202,662	-138,024	10.2	-11.5	-1.2
2552	9,796,578	1,134,903	-37,383	11.6	-3.3	-0.4
2553	11,969,926	1,454,023	-96,759	12.1	-6.7	-0.8
2554	13,690,718	1,722,039	-139,614	12.6	-8.1	-1.0
รวม 8 ปี	84,191,147	8,988,444	-666,241	10.7	-7.4	-0.8
เฉลี่ย	10,523,893	1,123,555	-83,280	10.7	-7.4	-0.8
2535-2546	3,985,339	180,053	-19,544	4.5	-10.9	-0.5
2547-2554	10,523,893	1,123,555	-83,280	10.7	-7.4	-0.8
เพิ่ม-ลด	164.1	524.0	326.1	136.3	-31.7	61.4
2535-2554	132,015,216	11,149,076	-900,767	8.4	-8.1	-0.7
เฉลี่ย	6,600,761	557,454	45,038	8.4	-8.1	-0.7

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.7 อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร ระหว่างปี
พ.ศ. 2535-2554 อัตรากลาง

		บาท		บาท
2535	1 USD เท่ากับ	25.3827	1 CNY เท่ากับ	4.691
2536		25.2947		4.4289
2537		25.1248		2.8898
2538		24.8901		2.9421
2539		25.3189		2.9962
2540		31.3179		3.7485
2541		41.3063		4.9754
2542		37.7895		4.5492
2543		40.1114		4.713
2544		44.4319		5.228
2545		42.9601		5.1897
2546		41.4847		5.0104
2547		40.2225		4.8577
2548		40.2202		4.901
2549		37.882		4.7485
2550		34.5182		4.5395
2551		33.3133		4.8
2552		34.2858		5.0241
2553		31.6898		4.6772
2554		30.4917		4.727

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 1 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.8 ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงินประเทศไทย

ช่วงปี พ.ศ. 2535-2554 : ล้านบาท

ปี	ดุลบัญชีเดินสะพัด	ดุลการชำระเงิน
2535	-160,074	77,113
2536	-161,129	98,791
2537	-203,153	104,827
2538	-338,341	179,530
2539	-372,159	54,608
2540	-40,222	-299,210
2541	592,170	57,623
2542	469,988	172,695
2543	371,512	-58,440
2544	226,340	57,566
2545	202,224	180,821
2546	197,275	2,179
2547	110,129	229,927
2548	-302,493	221,437
2549	84,553	477,525
2550	539,704	586,419
2551	67,381	811,419
2552	755,336	824,600
2553	312,944	986,626
2554	180,637	35,070

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 1 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.9 สัดส่วนขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน

ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ :GDP ช่วงปี พ.ศ. 2535-2554

ปี	:ล้านบาท		ร้อยละ
	ขาดดุลการค้าของไทยต่อจีน	GDPไทย	
2535	-21,178	3,983,000	0.5
2536	-13,974	4,329,900	0.3
2537	-11,561	4,677,000	0.2
2538	-11,320	5,057,600	0.2
2539	-2,129	5,344,000	0.04
2540	-13,971	5,196,600	0.3
2541	-1,962	4,799,000	0.04
2542	-24,024	5,018,900	0.5
2543	-22,422	5,242,900	0.4
2544	-37,856	5,423,700	0.7
2545	-59,115	5,759,400	1.0
2546	-15,014	6,172,700	0.2
รวม12ปี	-234,526	61,004,700	0.4
เฉลี่ย	-19,544	5,083,725	0.4
2547	-43,946	6,562,000	0.7
2548	-81,512	6,836,900	1.2
2549	-75,546	7,174,500	1.1
2550	-53,457	7,565,200	0.7
2551	-138,024	7,691,500	1.8
2552	-37,383	7,621,700	0.5
2553	-96,759	8,180,700	1.2
2554	-139,614	8,208,700	1.7
รวม8ปี	-666,240	59,841,200	1.1
เฉลี่ย	-83,280	7,480,150	1.1
รวม20ปี	-900,766	120,845,900	0.7
เฉลี่ย	-45,038	6,042,295	0.7

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555 และ ธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th, 1

กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.10 สัดส่วนมูลค่าการค้าสินค้าไทย-จีน นำเข้า

ส่งออกดุลการค้าระหว่างไทย-จีนช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 : ล้านบาท

ปี	การค้าไทย-จีน	ร้อยละ เพิ่ม-ลด	นำเข้า	ร้อยละ เพิ่ม-ลด	ส่งออก	ร้อยละ เพิ่ม-ลด	ดุลการค้าไทย-จีน	ร้อยละ เพิ่ม-ลด
2535	40,780		30,979		9,801		-21,178	
2536	41,246	1.1	27,610	-10.9	13,636	39.1	-13,974	-34
2537	58,233	41.2	34,897	26.4	23,336	71.1	-11,561	-17.60
2538	93,055	59.8	52,187	49.5	40,868	75.1	-11,320	-2.1
2539	96,869	4.1	49,499	-5.2	47,370	15.9	-2,129	-81.2
2540	124,963	29	69,467	40.3	55,496	17.2	-13,971	556.1
2541	147,651	18.2	74,806	7.7	72,844	31.3	-1,962	-86
2542	165,164	11.9	94,594	26.5	70,570	-3.1	-24,024	1,124.20
2543	248,978	50.7	135,700	43.5	113,278	60.5	-22,422	-6.7
2544	292,266	17.4	165,061	21.6	127,205	12.3	-37,856	68.8
2545	364,298	24.6	211,707	28.3	152,592	20	-59,115	56.2
2546	487,129	33.7	251,071	18.6	236,058	54.7	-15,014	-74.6
รวม	2,160,632		1,197,579		963,054		-234,525	
เฉลี่ย	180,053		99,798		80,255		-19,544	

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.11 สัดส่วนมูลค่าการค้าสินค้าไทย-จีน นำเข้า

ส่งออกดุลการค้าระหว่างไทย-จีนช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 :ล้านบาท

ปี	การค้า ไทย-จีน	ร้อยละ เพิ่ม- ลด	นำเข้า	ร้อยละ เพิ่ม- ลด	ส่งออก	ร้อยละ เพิ่ม- ลด	ดุลการค้า ไทย-จีน	ร้อยละ เพิ่ม- ลด
2547	615,317	26.3	329,632	31.3	285,686	21	-43,946	192.7
2548	816,322	32.7	448,917	36.2	367,405	28.6	-81,512	85.5
2549	967,502	18.5	521,524	16.2	445,978	21.4	-75,546	-7.3
2550	1,075,676	11.2	564,566	8.3	511,110	14.6	-53,457	-29.2
2551	1,202,662	11.8	670,343	18.7	532,319	4.1	-138,024	158.2
2552	1,134,903	-5.6	586,143	-12.6	548,760	3.1	-37,383	-72.9
2553	1,454,023	28.1	775,391	32.3	678,632	23.7	-96,759	158.8
2554	1,722,039	18.4	930,826	20	791,212	16.6	-139,614	44.3
รวม	8,988,444		4,827,342		4,161,102		-666,241	
เฉลี่ย	1,123,555		603,418		520,138		-83,280	
เฉลี่ยต่อปี 2535- 2546	180,053		99,798		80,255		-19,544	
เฉลี่ยต่อปี 2547- 2554	1,123,555		603,418		520,138		-83,280	
เพิ่ม-ลด	524.01		504.64		548.11		326.12	
รวม20ปี 2535- 2554	11,149,076		6,024,921		5,124,156		-900,766	
เฉลี่ย	557,454		301,246		256,208		-45,038	

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.12 สัดส่วน โครงสร้างสินค้านำเข้าจากจีนของไทยเฉพาะหมวดนัยสำคัญ
ช่วงปี พ.ศ.2535-2546 : ล้านบาท

ปี	มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	สินค้าทุน	สินค้าทุน	สินค้าอุปโภคบริโภค	สินค้าทุน
		เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	คอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ
2535	30,979	1,054	126	1,078	1,757
2536	27,610	1,260	268	1,239	2,108
2537	34,897	1,860	500	1,560	3,220
2538	52,187	3,644	1,638	2,196	4,186
2539	49,499	5,154	3,369	2,320	4,659
2540	69,467	7,311	9,889	2,449	4,928
2541	74,806	10,077	13,451	2,160	4,823
2542	94,594	12,283	16,753	4,129	3,764
2543	135,700	19,476	22,133	6,441	5,916
2544	165,061	31,462	29,824	7,393	6,554
2545	211,707	44,153	43,590	8,486	10,844
2546	251,071	47,407	48,254	9,902	14,969
รวม 12 ปี	1,191,578	185,140	189,795	49,354	67,726
เฉลี่ย	99,798	15,428	15,816	4,113	5,644
2535-2546	สัดส่วนร้อยละลำดับที่	15.5 2	15.8 1	4.1 4	5.7 3

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.13 สัดส่วน โครงสร้างสินค้านำเข้าจากจีนของไทยเฉพาะหมวดนัยสำคัญ
ช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 : ล้านบาท

		สินค้าทุน	สินค้าทุน	สินค้าอุปโภค บริโภค	สินค้าทุน
ปี	มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	เครื่องจักรไฟฟ้า และ ส่วนประกอบ	คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	เครื่องใช้ไฟฟ้า ในบ้าน	เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบ
2547	329,632	56,395	49,587	13,905	22,104
2548	448,917	81,107	70,771	20,594	31,653
2549	521,524	99,894	81,376	25,425	39,644
2550	564,566	73,482	87,830	47,062	42,850
2551	670,343	79,068	92,673	60,143	53,869
2552	586,143	84,177	94,957	56,771	48,015
2553	775,391	102,997	108,058	68,443	68,394
2554	930,826	121,694	116,659	88,150	87,069
รวม 8 ปี	4,827,342	698,814	707,910	380,493	393,599
เฉลี่ย 8 ปี	603,418	87,352	87,739	47,562	49,200
2547-2554	สัดส่วนร้อยละลำดับที่	14.5 2	14.5 1	7.9 4	8.2 3
รวม 20 ปี	6,024,920	883,953	891,705	429,846	461,325
เฉลี่ย 20 ปี	301,246	44,198	44,585	21,492	23,066
2535-2554	สัดส่วนร้อยละลำดับที่	14.7 2	14.8 1	7.1 4	7.7 3

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.14 สัดส่วน โครงสร้างสินค้าส่งออกไปจีนของไทยเฉพาะหมวดนี้สำคัญ
ช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 : ล้านบาท

ปี	มูลค่าสินค้า ส่งออกรวม	สินค้า	สินค้าอุตสาหกรรม	สินค้า	สินค้า
		เกษตร	คอมพิวเตอร์อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	อุตสาหกรรม	อุตสาหกรรม
2535	9,801	4,783	-	105	273
2536	13,636	4,624	-	165	165
2537	23,336	6,092	-	243	503
2538	40,868	5,419	-	1,444	1,004
2539	47,370	12,533	3,387	2,035	773
2540	55,496	8,496	7,158	2,433	2,315
2541	72,844	6,928	21,712	2,383	3,289
2542	70,570	5,329	13,009	3,808	3,961
2543	113,278	12,028	17,301	3,955	8,039
2544	127,205	12,041	22,484	4,591	9,713
2545	152,592	15,382	25,342	8,612	12,416
2546	236,058	29,775	47,460	12,967	16,081
รวม 12 ปี	963,054	123,429	157,852	42,740	58,532
เฉลี่ย	80,255	10,286	19,732	3,562	4,878
2535- 2546	สัดส่วนร้อยละลำดับที่	12.8 2	16.4 1	4.4 4	6.1 3

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.15 สัดส่วน โครงสร้างสินค้าส่งออกไปเงินของไทยเฉพาะหมวดนี้สำคัญ
ช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 : ล้านบาท

ปี	มูลค่าสินค้าส่งออกรวม	สินค้า	สินค้าอุตสาหกรรม	สินค้า	สินค้า
		เกษตร	คอมพิวเตอร์อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	อุตสาหกรรม	อุตสาหกรรม
2547	285,686	31,416	61,004	14,557	22,760
2548	367,405	32,693	98,240	20,932	30,624
2549	445,978	51,353	94,105	44,678	34,617
2550	511,110	54,684	135,916	44,643	34,257
2551	532,319	63,938	158,582	26,883	35,199
2552	548,760	52,729	147,429	46,270	36,940
2553	678,632	77,039	159,944	56,450	51,362
2554	791,212	139,096	129,284	80,945	73,639
รวม 8 ปี	4,161,102	502,949	984,503	335,357	319,398
เฉลี่ย 8 ปี	520,138	62,869	123,063	41,920	39,925
2535-2546	สัดส่วนร้อยละ	12.1	23.7	8.1	7.7
	ลำดับที่	2	1	3	4
รวม 20 ปี	5,124,156	626,378	1,142,355	378,097	377,930
เฉลี่ย 20 ปี	256,208	31,319	57,118	18,905	18,896
2535-2554	สัดส่วนร้อยละ	12.2	22.3	7.4	7.4
	ลำดับที่	2	1	3	4

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.16 สัดส่วนมูลค่าการค้าสินค้าไทย-จีน นำเข้า ส่งออก

ดุลการค้าระหว่างไทย-จีน ช่วงปี พ.ศ. 2518-2534 : ล้านบาท

ปี	การค้าไทย-จีน	ร้อยละ เพิ่ม-ลด	สินค้านำเข้า	ร้อยละ เพิ่ม-ลด	สินค้าส่งออก	ร้อยละ เพิ่ม-ลด	ดุลการค้าไทย-จีน
2518	735	-	344	-	391	-	47
2519	2,728	271.2	1,462	325.0	1,266	223.8	-196
2520	3,452	26.5	1,371	-6.2	2,082	15.0	711
2521	3,201	-7.3	1,704	24.3	1,498	-28.0	-206
2522	6,511	103.4	4,939	189.8	1,572	4.9	-3,368
2523	11,066	70.0	8,535	72.8	2,531	61.0	-6,004
2524	11,047	-0.2	6,983	-18.2	4,064	60.6	-2,219
2525	12,427	12.5	5,374	-23.0	7,053	73.5	1,678
2526	8,567	-31.1	6,099	13.5	2,467	-65.0	-3,632
2527	11,744	37.1	7,449	22.1	4,295	74.1	-3,154
2528	13,440	14.4	6,073	-18.5	7,267	69.2	1,294
2529	14,170	5.4	6,917	13.9	7,253	-0.2	336
2530	22,943	61.9	12,968	87.5	9,975	37.5	-2,993
2531	29,200	27.3	17,191	32.6	12,008	20.4	-5,183
2532	33,074	13.3	19,175	11.5	13,899	15.7	-5,276
2533	35,098	6.1	28,283	47.5	6,815	-51.0	-21,468
2534	37,882	7.9	29,327	3.7	8,555	25.5	-20,772
รวม	257,285		164,194		92,991		-70,405
เฉลี่ย	15,134		9,658		5,470		-4,141

ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ, 2548 : 88

ตารางที่ ข.17 มูลค่าการค้ารวมทุกประเทศของไทย การสินค้าไทย-จีน
ดุลการค้าไทย-จีน ช่วงปี พ.ศ. 2535-2546 : ล้านบาท

ปี	การค้ารวม ทุก ประเทศ	การค้า ไทย-จีน	การค้า ไทย- จีนต่อ การค้า รวมทุก ประเทศ	สินค้า นำเข้า จากจีน	สินค้า ส่งออก ไปจีน	ดุลการค้า ไทย-จีน	ดุลการค้า ไทย-จีนต่อ การค้า ไทย-จีน	ดุลการค้า ไทย-จีน ต่อการค้า รวมทุก ประเทศ
2535	1,857,888	40,780		30,979	9,801	-21,178		
2536	2,111,709	41,246		27,610	13,636	-13,974		
2537	2,506,862	58,233		34,897	23,336	-11,561		
2538	3,169,901	93,055		52,187	40,868	-11,319		
รวม 4 ปีเฉลี่ย	9,646,360 2,411,590	233,314 58,329	2.4	145,673 36,418	87,641 21,910	-58,032 -14,508	24.9	0.6
2539	3,243,865	96,869		49,499	47,370	-2,129		
2540	3,730,945	124,963		69,467	55,496	-13,971		
รวม 2 ปี เฉลี่ย	6,974,810 3,487,405	221,832 110,916		3.2	118,966 59,483	102,866 51,433		
2541	4,022,156	147,651		74,806	72,844	-1,962		
2542	4,121,639	165,164		94,594	70,570	-24,024		
2543	5,262,198	248,978		135,700	113,278	-22,422		
2544	5,633,666	292,266		165,061	127,205	-37,856		
2545	5,698,834	364,298		211,707	152,592	-59,115		
2546	6,464,406	487,129		251,071	236,058	-15,013		
รวม 6 ปี เฉลี่ย	31,202,899 5,200,483	1,705,486 284,248	5.5	932,939 155,490	772,547 128,758	160,392 -26,732	9.4	0.5

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.18 มูลค่าการค้ารวมทุกประเทศของไทย การค้าสินค้าไทย-จีน
 ดุลการค้าไทย-จีน ช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 : ล้านบาท

ปี	การค้ารวม ทุก ประเทศ	การค้า ไทย-จีน	การค้า ไทย-จีน ต่อ การค้า รวมทุก ประเทศ	สินค้า นำเข้าจาก จีน	สินค้า ส่งออก ไปจีน	ดุลการค้า ไทย-จีน	ดุลการค้า ไทย-จีน ต่อการค้า ไทย-จีน	ดุลการค้า ไทย-จีน ต่อการค้า รวมทุก ประเทศ
2547	7,674,756	615,317		329,632	285,686	-43,946		
2548	9,192,715	816,322		448,917	367,405	-81,512		
2549	9,880,295	967,502		521,524	445,978	-75,546		
รวม 3 ปี เฉลี่ย	26,747,766 8,915,922	2,399,141 799,714	9.0	1,300,073 433,358	1,099,069 366,356	-201,004 -67,001	8.4	0.8
2550	10,172,306	1,075,676		564,566	511,110	-53,456		
2551	11,813,853	1,202,662		670,343	532,319	-138,024		
2552	9,796,578	1,134,903		586,143	548,760	-37,383		
2553	11,969,926	1,454,023		775,391	678,632	-96,759		
รวม 4 ปี เฉลี่ย	43,752,663 10,938,166	4,867,264 1,216,816	11.1	2,596,443 649,111	2,270,821 567,705	-325,622 -81,406	6.7	0.7
2554	13,690,718	1,722,039	12.6	930,826	791,212	-139,614	8.1	1.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.19 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน นำเข้า ส่งออก ปี พ.ศ. 2535 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	446,764	1	ญี่ปุ่น	302,373	1	สหรัฐอเมริกา	185,006
2	สหรัฐอเมริกา	306,224	2	สหรัฐอเมริกา	121,218	2	ญี่ปุ่น	144,391
3	สิงคโปร์	147,123	3	สิงคโปร์	75,438	3	สิงคโปร์	71,685
4	เยอรมันนี	91,216	4	ไต้หวัน	57,085	4	ฮ่องกง	38,271
5	ไต้หวัน	72,794	5	เยอรมันนี	54,961	5	เยอรมันนี	36,255
6	มาเลเซีย	61,602	6	เกาหลีใต้	45,353	6	เนเธอร์แลนด์	35,662
7	ฮ่องกง	50,790	7	มาเลเซีย	40,527	7	สหราชอาณาจักร	29,725
8	เกาหลีใต้	58,896	8	จีน	30,979	8	มาเลเซีย	21,375
9	สหราชอาณาจักร	53,741	9	สหราชอาณาจักร	23,984	9	ฝรั่งเศส	18,770
10	เนเธอร์แลนด์	46,525	10	ฝรั่งเศส	23,962	10	ไต้หวัน	15,705
11	ฝรั่งเศส	42,732	11	ออสเตรเลีย	23,166	12	เกาหลีใต้	13,543
12	จีน	40,780	12	อิตาลี	15,816	13	ออสเตรเลีย	13,334
13	ออสเตรเลีย	36,500	13	สวีเดน	13,937	16	จีน	9,801
14	อิตาลี	29,630	14	อินโดนีเซีย	7,393	22	อินโดนีเซีย	7,191
15	เบลเยียม	29,630	15	โอมาน	5,910			
รวม15ประเทศ		1,506,507	รวม15ประเทศ		842,100	รวม14ประเทศ		640,746
อื่นๆ		351,381	อื่นๆ		191,145	อื่นๆ		183,897
รวมทั้งสิ้น		1,857,888	รวมทั้งสิ้น		1,033,245	รวมทั้งสิ้น		824,643

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.20 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน นำเข้า ส่งออก ปี พ.ศ. 2536 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	512,984	1	ญี่ปุ่น	353,505	1	สหรัฐอเมริกา	202,228
2	สหรัฐอเมริกา	338,275	2	สหรัฐอเมริกา	136,188	2	ญี่ปุ่น	159,480
3	สิงคโปร์	188,033	3	สิงคโปร์	75,188	3	สิงคโปร์	112,845
4	เยอรมันนี	100,306	4	เยอรมันนี	62,848	4	ฮ่องกง	49,584
5	ไต้หวัน	77,820	5	ไต้หวัน	59,129	5	เยอรมันนี	37,458
6	มาเลเซีย	68,708	6	เกาหลีใต้	49,316	6	สหราชอาณาจักร	30,083
7	ฮ่องกง	63,162	7	มาเลเซีย	42,385	7	เนเธอร์แลนด์	29,286
8	เกาหลีใต้	60,999	8	จีน	27,610	8	มาเลเซีย	26,323
9	สหราชอาณาจักร	56,908	9	สหราชอาณาจักร	26,825	9	ฝรั่งเศส	19,553
10	ฝรั่งเศส	42,774	10	ออสเตรเลีย	24,088	10	ไต้หวัน	18,693
11	จีน	41,246	11	ฝรั่งเศส	23,221	12	จีน	13,636
12	เนเธอร์แลนด์	39,490	12	อิตาลี	22,962	14	ออสเตรเลีย	12,958
13	ออสเตรเลีย	37,046	14	สวีเดน	14,552	18	เกาหลีใต้	11,683
14	อิตาลี	34,698	18	อินโดนีเซีย	12,968	24	อินโดนีเซีย	5,120
15	เบลเยียม	27,956	26	โอมาน	7,608			
รวม15ประเทศ		1,690,408	รวม15ประเทศ		938,250	รวม14ประเทศ		728,932
อื่นๆ		421,301	อื่นๆ		232,597	อื่นๆ		211,931
รวมทั้งสิ้น		2,111,709	รวมทั้งสิ้น		1,170,846	รวมทั้งสิ้น		940,863

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.21 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน นำเข้า ส่งออก ปี พ.ศ. 2537 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	607,597	1	ญี่ปุ่น	413,321	1	สหรัฐอเมริกา	239,100
2	สหรัฐอเมริกา	401,163	2	สหรัฐอเมริกา	162,063	2	ญี่ปุ่น	194,276
3	สิงคโปร์	241,495	3	สิงคโปร์	86,445	3	สิงคโปร์	155,050
4	เยอรมันนี	120,058	4	เยอรมันนี	80,026	4	ฮ่องกง	59,990
5	ไต้หวัน	94,222	5	ไต้หวัน	69,364	5	เยอรมันนี	40,032
6	มาเลเซีย	94,055	6	มาเลเซีย	66,591	6	สหราชอาณาจักร	33,818
7	ฮ่องกง	77,352	7	เกาหลีใต้	49,745	7	เนเธอร์แลนด์	31,628
8	เกาหลีใต้	64,117	8	จีน	34,897	8	มาเลเซีย	27,691
9	สหราชอาณาจักร	62,794	9	สหราชอาณาจักร	28,976	9	ไต้หวัน	24,691
10	จีน	58,233	10	ออสเตรเลีย	87,106	10	จีน	23,336
11	เนเธอร์แลนด์	44,236	12	อิตาลี	21,114	11	ฝรั่งเศส	20,356
12	ออสเตรเลีย	43,255	13	สวีเดน	18,983	13	ออสเตรเลีย	16,149
13	ฝรั่งเศส	39,222	14	ฝรั่งเศส	18,686	16	เกาหลีใต้	14,372
14	สหรัฐอเมริกา	28,877	24	อินโดนีเซีย	11,355	19	อินโดนีเซีย	11,069
15	รัสเซีย	31,038	25	โอมาน	9,959			
รวม15ประเทศ		2,007,714	รวม15ประเทศ		1,098,813	รวม14ประเทศ		891,496
อื่นๆ		499,148	อื่นๆ		270,447	อื่นๆ		246,105
รวมทั้งสิ้น		2,506,862	รวมทั้งสิ้น		1,369,260	รวมทั้งสิ้น		1,137,602

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.22 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน นำเข้า ส่งออก ปี พ.ศ. 2538 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	774,811	1	ญี่ปุ่น	538,711	1	สหรัฐอเมริกา	250,685
2	สหรัฐอเมริกา	462,633	2	สหรัฐอเมริกา	211,948	2	ญี่ปุ่น	236,099
3	สิงคโปร์	301,005	3	สิงคโปร์	103,684	3	สิงคโปร์	197,321
4	เยอรมันนี	134,223	4	เยอรมันนี	93,407	4	ฮ่องกง	72,777
5	มาเลเซีย	119,306	6	มาเลเซีย	80,582	5	เนเธอร์แลนด์	44,881
6	ไต้หวัน	118,935	5	ไต้หวัน	85,220	6	จีน	40,868
7	จีน	93,055	7	เกาหลีใต้	61,642	7	เยอรมันนี	40,816
8	ฮ่องกง	91,358	8	จีน	52,187	8	สหราชอาณาจักร	40,338
9	เกาหลีใต้	81,279	9	ฝรั่งเศส	48,479	9	มาเลเซีย	38,724
10	สหราชอาณาจักร	76,701	10	สหราชอาณาจักร	36,369	10	ไต้หวัน	33,715
11	ฝรั่งเศส	72,824	11	ออสเตรเลีย	32,911	11	ฝรั่งเศส	24,346
12	เนเธอร์แลนด์	62,276	13	อิตาลี	27,077	12	อินโดนีเซีย	20,216
13	ออสเตรเลีย	52,286	14	สวีเดน	24,396	13	เกาหลีใต้	19,937
14	สหรัฐอเมริกา	42,286	17	โอมาน	17,008	14	ออสเตรเลีย	19,375
15	รัสเซีย	41,556	19	อินโดนีเซีย	16,761			
	รวม15ประเทศ	2,524,580		รวม15ประเทศ	1,430,375		รวม14ประเทศ	1,080,097
	อื่นๆ	645,321		อื่นๆ	333,216		อื่นๆ	326,213
	รวมทั้งสิ้น	3,169,901		รวมทั้งสิ้น	1,763,591		รวมทั้งสิ้น	1,406,310

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.23 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน นำเข้า ส่งออก ปี พ.ศ. 2539 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	755,630	1	ญี่ปุ่น	518,106	1	สหรัฐอเมริกา	253,800
2	สหรัฐอเมริกา	482,774	2	สหรัฐอเมริกา	228,974	2	ญี่ปุ่น	237,524
3	สิงคโปร์	272,451	3	สิงคโปร์	101,410	3	สิงคโปร์	171,041
4	มาเลเซีย	142,452	4	เยอรมันนี	92,608	4	ฮ่องกง	82,121
5	เยอรมันนี	133,433	5	มาเลเซีย	91,381	5	มาเลเซีย	51,070
6	ไต้หวัน	115,707	6	ไต้หวัน	79,684	6	จีน	47,370
7	ฮ่องกง	103,762	7	เกาหลีใต้	67,991	7	สหราชอาณาจักร	45,490
8	จีน	96,869	8	จีน	49,499	8	เนเธอร์แลนด์	45,383
9	เกาหลีใต้	93,652	9	สหราชอาณาจักร	40,340	9	เยอรมันนี	40,825
10	สหราชอาณาจักร	85,830	10	ออสเตรเลีย	35,499	10	ไต้หวัน	36,024
11	เนเธอร์แลนด์	60,480	11	อิตาลี	33,055	11	เกาหลีใต้	25,662
12	ออสเตรเลีย	56,810	12	ฝรั่งเศส	28,932	12	ฝรั่งเศส	25,141
13	ฝรั่งเศส	54,073	13	โอมาน	26,681	13	อินโดนีเซีย	24,411
14	อินโดนีเซีย	48,221	14	สวีเดน	24,183	14	ออสเตรเลีย	21,311
15	ประเทศอื่น	35,112	15	อินโดนีเซีย	23,809			
รวม15ประเทศ		2,534,256	รวม15ประเทศ		1,442,153	รวม14ประเทศ		1,107,173
อื่นๆ		706,609	อื่นๆ		390,672	อื่นๆ		303,866
รวมทั้งสิ้น		3,243,865	รวมทั้งสิ้น		1,832,825	รวมทั้งสิ้น		1,411,039

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.24 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน นำเข้า ส่งออก ปี พ.ศ. 2540 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	762,846	1	ญี่ปุ่น	492,080	1	สหรัฐอเมริกา	354,539
2	สหรัฐอเมริกา	621,841	2	สหรัฐอเมริกา	267,302	2	ญี่ปุ่น	270,766
3	สิงคโปร์	296,362	3	สิงคโปร์	96,916	3	สิงคโปร์	199,445
4	มาเลเซีย	169,261	4	มาเลเซีย	91,581	4	ฮ่องกง	107,538
5	ไต้หวัน	137,497	5	เยอรมันนี	91,069	5	มาเลเซีย	77,680
6	เยอรมันนี	135,708	6	ไต้หวัน	88,127	6	สหราชอาณาจักร	66,440
7	ฮ่องกง	132,943	7	จีน	69,467	7	เนเธอร์แลนด์	58,148
8	จีน	124,963	8	เกาหลีใต้	68,718	8	จีน	55,496
9	สหราชอาณาจักร	106,118	9	โอมาน	43,374	9	ไต้หวัน	49,370
10	เกาหลีใต้	99,525	11	ออสเตรเลีย	39,354	10	เยอรมันนี	44,639
11	เนเธอร์แลนด์	78,501	12	อินโดนีเซีย	27,249	11	อินโดนีเซีย	38,520
12	ออสเตรเลีย	69,058	14	สหรัฐอเมริกา	26,318	12	เกาหลีใต้	30,808
13	อินโดนีเซีย	65,769	15	ซาอุดีอาระเบีย	26,086	13	ออสเตรเลีย	29,704
14	ฝรั่งเศส	54,898	21	ไทย	20,281	16	เบลเยียม	26,963
15	ประเทศอื่น	48,395	24	ฟิลิปปินส์	17,050			
รวม15ประเทศ		2,903,685	รวม15ประเทศ		1,464,972	รวม14ประเทศ		1,410,055
อื่นๆ		827,260	อื่นๆ		459,291	อื่นๆ		396,627
รวมทั้งสิ้น		3,730,945	รวมทั้งสิ้น		1,924,263	รวมทั้งสิ้น		1,806,682

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.25 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน นำเข้า ส่งออก ปี พ.ศ. 2541 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	สหรัฐอเมริกา	750,468	1	ญี่ปุ่น	420,297	1	สหรัฐอเมริกา	500,723
2	ญี่ปุ่น	728,691	2	สหรัฐอเมริกา	249,745	2	ญี่ปุ่น	308,394
3	สิงคโปร์	293,208	3	สิงคโปร์	98,781	3	สิงคโปร์	194,427
4	ไต้หวัน	163,638	4	ไต้หวัน	92,277	4	ฮ่องกง	115,186
5	มาเลเซีย	163,541	5	มาเลเซีย	90,297	5	เนเธอร์แลนด์	89,607
6	จีน	147,650	6	เยอรมันนี	76,168	6	สหราชอาณาจักร	88,454
7	ฮ่องกง	146,798	7	จีน	74,806	7	มาเลเซีย	73,244
8	เยอรมันนี	140,159	8	เกาหลีใต้	61,920	8	จีน	72,844
9	สหราชอาณาจักร	118,079	9	โอมาน	45,595	9	ไต้หวัน	71,361
10	เนเธอร์แลนด์	108,028	10	อเมริกาใต้	36,849	10	เยอรมันนี	63,991
11	เกาหลีใต้	87,662	11	อินโดนีเซีย	36,444	11	อินโดนีเซีย	41,800
12	อินโดนีเซีย	78,244	15	สหรัฐอเมริกา	29,584	12	ออสเตรเลีย	40,198
13	ออสเตรเลีย	77,046	16	ฟิลิปปินส์	25,527	15	เบลเยียม	31,925
14	ฝรั่งเศส	70,700	19	ซาอุดีอาระเบีย	22,171	18	เกาหลีใต้	25,742
15	ฟิลิปปินส์	56,745	20	ไทย	19,556			
รวม15ประเทศ		3,130,657	รวม15ประเทศ		1,380,016	รวม14ประเทศ		1,717,895
อื่นๆ		891,498	อื่นๆ		394,051	อื่นๆ		530,194
รวมทั้งสิ้น		4,022,155	รวมทั้งสิ้น		1,774,066	รวมทั้งสิ้น		2,248,089

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.26 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2542 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	777,410	1	ญี่ปุ่น	464,579	1	สหรัฐอเมริกา	479,356
2	สหรัฐอเมริกา	722,820	2	สหรัฐอเมริกา	243,464	2	ญี่ปุ่น	312,837
3	สิงคโปร์	305,216	3	สิงคโปร์	113,039	3	สิงคโปร์	192,177
4	มาเลเซีย	175,677	4	มาเลเซีย	95,219	4	ฮ่องกง	112,789
5	ไต้หวัน	166,756	5	จีน	94,594	5	เนเธอร์แลนด์	83,146
6	จีน	165,164	6	ไต้หวัน	89,409	6	มาเลเซีย	80,458
7	ฮ่องกง	139,510	7	เกาหลีใต้	66,964	7	สหราชอาณาจักร	79,194
8	เยอรมันนี	115,365	8	เยอรมันนี	60,166	8	ไต้หวัน	77,347
9	สหราชอาณาจักร	106,859	10	อินโดนีเซีย	41,876	9	จีน	70,570
10	เนเธอร์แลนด์	103,050	11	โอมาน	40,375	10	เยอรมันนี	55,199
11	เกาหลีใต้	101,461	12	ออสเตรเลีย	37,018	11	ออสเตรเลีย	49,883
12	ฝรั่งเศส	80,911	13	สหรัฐอเมริกา	33,112	12	อินโดนีเซีย	36,748
13	ออสเตรเลีย	86,901	14	ฟิลิปปินส์	30,934	14	เกาหลีใต้	34,497
14	อินโดนีเซีย	78,624	17	ซาอุดีอาระเบีย	25,387	15	เบลเยียม	33,541
15	ฟิลิปปินส์	66,021	19	ไทย	28,009			
รวม15ประเทศ		3,191,745	รวม15ประเทศ		1,457,139	รวม14ประเทศ		1,697,742
อื่นๆ		929,894	อื่นๆ		450,251	อื่นๆ		516,507
รวมทั้งสิ้น		4,121,639	รวมทั้งสิ้น		1,907,391	รวมทั้งสิ้น		2,214,249

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.27 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2543 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้า รวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,022,101	1	ญี่ปุ่น	615,656	1	สหรัฐอเมริกา	591,676
2	สหรัฐอเมริกา	885,256	2	สหรัฐอเมริกา	293,580	2	ญี่ปุ่น	406,442
3	สิงคโปร์	378,920	3	สิงคโปร์	137,050	3	สิงคโปร์	241,870
4	จีน	248,978	4	จีน	135,700	4	ฮ่องกง	139,781
5	มาเลเซีย	247,425	5	มาเลเซีย	134,617	5	จีน	113,278
6	ไต้หวัน	212,522	6	ไต้หวัน	116,410	6	มาเลเซีย	112,808
7	ฮ่องกง	175,358	7	เกาหลีใต้	87,171	7	ไต้หวัน	96,112
8	เยอรมันนี	144,365	8	เยอรมันนี	78,441	8	สหราชอาณาจักร	95,061
9	เกาหลีใต้	138,006	9	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	71,733	9	เนเธอร์แลนด์	90,534
10	สหราชอาณาจักร	133,270	10	อินโดนีเซีย	51,970	10	เยอรมันนี	65,924
11	อินโดนีเซีย	105,739	11	ซาอุดีอาระเบีย	47,036	11	ออสเตรเลีย	65,089
12	ออสเตรเลีย	111,865	12	ออสเตรเลีย	46,776	12	อินโดนีเซีย	53,089
13	เนเธอร์แลนด์	111,846	13	ฟิลิปปินส์	44,715	13	เกาหลีใต้	50,835
14	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	95,112	14	โอมาน	39,012	14	เบลเยียม	45,503
15	ฟิลิปปินส์	88,167	19	ไทย	29,760			
รวม15ประเทศ		4,098,930	รวม15ประเทศ		1,929,628	รวม14ประเทศ		2,168,683
อื่นๆ		1,163,268	อื่นๆ		564,505	อื่นๆ		599,382
รวมทั้งสิ้น		5,262,198	รวมทั้งสิ้น		2,494,133	รวมทั้งสิ้น		2,768,065

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.28 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2544 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,053,334	1	ญี่ปุ่น	613,503	1	สหรัฐอเมริกา	584,497
2	สหรัฐอเมริกา	903,260	2	สหรัฐอเมริกา	318,764	2	ญี่ปุ่น	439,830
3	สิงคโปร์	359,707	3	จีน	165,061	3	สิงคโปร์	233,071
4	จีน	292,266	4	มาเลเซีย	137,313	4	ฮ่องกง	146,392
5	มาเลเซีย	258,296	5	สิงคโปร์	126,636	5	จีน	127,205
6	ไต้หวัน	200,689	6	ไต้หวัน	115,559	6	มาเลเซีย	120,983
7	เยอรมันนี	183,402	7	เยอรมันนี	113,830	7	สหราชอาณาจักร	103,414
8	ฮ่องกง	183,032	8	เกาหลีใต้	94,340	8	เนเธอร์แลนด์	89,964
9	เกาหลีใต้	148,942	9	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	66,636	9	ไต้หวัน	85,130
10	สหราชอาณาจักร	147,073	10	อินโดนีเซีย	60,516	10	เยอรมันนี	69,572
11	อินโดนีเซีย	121,045	11	ออสเตรเลีย	60,083	11	เบลเยียม	62,991
12	ออสเตรเลีย	120,452	12	ซาอุดีอาระเบีย	59,859	12	อินโดนีเซีย	60,529
13	เนเธอร์แลนด์	113,222	13	โอมาน	55,428	13	ออสเตรเลีย	60,369
14	ฟิลิปปินส์	101,441	14	ฟิลิปปินส์	50,085	14	เกาหลีใต้	54,601
15	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	94,926	15	ไทย	45,177			
	รวม15ประเทศ	4,281,087		รวม15ประเทศ	2,082,790		รวม14ประเทศ	2,238,551
	อื่นๆ	1,352,579		อื่นๆ	666,172		อื่นๆ	646,153
	รวมทั้งสิ้น	5,633,666		รวมทั้งสิ้น	2,748,962		รวมทั้งสิ้น	2,884,704

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.29 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2545 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,066,153	1	ญี่ปุ่น	639,130	1	สหรัฐอเมริกา	579,072
2	สหรัฐอเมริกา	844,880	2	สหรัฐอเมริกา	265,808	2	ญี่ปุ่น	427,023
3	จีน	364,299	3	จีน	211,707	3	สิงคโปร์	238,241
4	สิงคโปร์	362,922	4	มาเลเซีย	156,348	4	ฮ่องกง	158,165
5	มาเลเซีย	277,976	5	ไต้หวัน	124,751	5	จีน	152,592
6	ไต้หวัน	209,350	6	สิงคโปร์	124,681	6	มาเลเซีย	121
7	ฮ่องกง	197,211	7	เกาหลีใต้	108,517	7	สหราชอาณาจักร	628
8	เยอรมันนี	171,308	8	เยอรมันนี	105,413	8	ไต้หวัน	84,598
9	เกาหลีใต้	168,534	9	อินโดนีเซีย	66,857	9	เนเธอร์แลนด์	81,197
10	สหราชอาณาจักร	139,272	10	ออสเตรเลีย	64,496	10	อินโดนีเซีย	72,056
11	อินโดนีเซีย	138,913	11	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	61,417	11	ออสเตรเลีย	70,420
12	ออสเตรเลีย	134,916	12	ซาอุดีอาระเบีย	52,648	13	เกาหลีใต้	60,017
13	เนเธอร์แลนด์	102,460	13	โอมาน	51,177	15	ฟิลิปปินส์	54,697
14	ฟิลิปปินส์	100,927	14	ฟิลิปปินส์	46,230	16	เวียดนาม	40,630
15	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	92,173	17	พม่า	38,924			
รวม15ประเทศ		4,371,294	รวม15ประเทศ		2,118,103	รวม14ประเทศ		2,242,972
อื่นๆ		1,327,541	อื่นๆ		656,789	อื่นๆ		680,970
รวมทั้งสิ้น		5,698,835	รวมทั้งสิ้น		2,774,892	รวมทั้งสิ้น		2,923,941

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.30 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2546 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,227,852	1	ญี่ปุ่น	755,896	1	สหรัฐอเมริกา	565,095
2	สหรัฐอเมริกา	861,426	2	สหรัฐอเมริกา	296,331	2	ญี่ปุ่น	471,956
3	จีน	487,129	3	จีน	251,071	3	สิงคโปร์	243,108
4	สิงคโปร์	378,436	4	มาเลเซีย	187,802	4	จีน	236,058
5	มาเลเซีย	348,310	5	สิงคโปร์	135,327	5	ฮ่องกง	179,137
6	ไต้หวัน	240,911	6	ไต้หวัน	133,719	6	มาเลเซีย	160,508
7	ฮ่องกง	233,594	7	เกาหลีใต้	120,674	7	ไต้หวัน	107,192
8	เกาหลีใต้	186,490	8	เยอรมันนี	105,080	8	สหราชอาณาจักร	107,109
9	เยอรมันนี	179,498	9	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	84,586	9	เนเธอร์แลนด์	98,241
10	อินโดนีเซีย	167,774	10	อินโดนีเซีย	73,570	10	อินโดนีเซีย	94,204
11	ออสเตรเลีย	155,291	11	ซาอุดีอาระเบีย	71,017	11	ออสเตรเลีย	89,717
12	สหราชอาณาจักร	145,633	12	ออสเตรเลีย	65,574	13	ฟิลิปปินส์	67,197
13	เนเธอร์แลนด์	123,758	13	โอมาน	58,030	14	เกาหลีใต้	65,816
14	ฟิลิปปินส์	123,210	14	ฟิลิปปินส์	56,014	15	เวียดนาม	52,399
15	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	116,044	20	พม่า	37,213			
รวม15ประเทศ		4,965,356	รวม15ประเทศ		2,431,905	รวม14ประเทศ		2,537,737
อื่นๆ		1,499,050	อื่นๆ		706,871	อื่นๆ		787,893
รวมทั้งสิ้น		6,464,406	รวมทั้งสิ้น		3,138,776	รวมทั้งสิ้น		3,325,630

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.31 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2547 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,442,607	1	ญี่ปุ่น	901,119	1	สหรัฐอเมริกา	622,497
2	สหรัฐอเมริกา	913,680	2	จีน	329,632	2	ญี่ปุ่น	541,488
3	จีน	615,318	3	สหรัฐอเมริกา	291,183	3	จีน	285,686
4	สิงคโปร์	499,365	4	มาเลเซีย	223,479	4	สิงคโปร์	281,997
5	มาเลเซีย	436,710	5	สิงคโปร์	167,368	5	มาเลเซีย	213,232
6	ไต้หวัน	265,668	6	ไต้หวัน	160,129	6	ฮ่องกง	198,254
7	ฮ่องกง	251,484	7	สหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์	149,544	7	อินโดนีเซีย	129,739
8	อินโดนีเซีย	222,778	8	เกาหลีใต้	144,368	8	สหราชอาณาจักร	121,739
9	เกาหลีใต้	218,896	9	เยอรมันนี	144,373	9	ไต้หวัน	104,539
10	สหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์	188,389	10	อินโดนีเซีย	93,568	10	เนเธอร์แลนด์	104,063
11	ออสเตรเลีย	187,900	11	ซาอุดีอาระเบีย	93,258	11	ออสเตรเลีย	99,083
12	เยอรมันนี	186,694	12	ออสเตรเลีย	88,818	12	เวียดนาม	75,373
13	สหราชอาณาจักร	172,943	13	ฟิลิปปินส์	62,335	13	เกาหลีใต้	74,527
14	ฟิลิปปินส์	135,938	14	โอมาน	58,802	14	ฟิลิปปินส์	73,603
15	ซาอุดีอาระเบีย	118,096	16	พม่า	54,519			
รวม15ประเทศ		5,805,830	รวม15ประเทศ		2,932,494	รวม14ประเทศ		2,925,290
อื่นๆ		1,868,927	อื่นๆ		868,573	อื่นๆ		948,399
รวมทั้งสิ้น		7,674,757	รวมทั้งสิ้น		3,801,067	รวมทั้งสิ้น		3,873,690

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.32 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2548 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,649,775	1	ญี่ปุ่น	1,046,875	1	สหรัฐอเมริกา	680,322
2	สหรัฐอเมริกา	1,029,727	2	จีน	448,917	2	ญี่ปุ่น	602,900
3	จีน	816,322	3	สหรัฐอเมริกา	349,405	3	จีน	367,405
4	มาเลเซีย	558,225	4	มาเลเซีย	325,314	4	สิงคโปร์	308,042
5	สิงคโปร์	524,494	5	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	229,452	5	ฮ่องกง	247,036
6	ฮ่องกง	307,465	6	สิงคโปร์	216,452	6	มาเลเซีย	232,911
7	ไต้หวัน	290,010	7	ไต้หวัน	181,136	7	อินโดนีเซีย	158,936
8	อินโดนีเซีย	284,652	8	ซาอุดีอาระเบีย	163,535	8	ออสเตรเลีย	127,101
9	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	276,290	9	เกาหลีใต้	156,358	9	สหราชอาณาจักร	112,087
10	ออสเตรเลีย	257,678	10	ออสเตรเลีย	130,744	10	เนเธอร์แลนด์	111,011
11	เกาหลีใต้	246,938	11	เยอรมันนี	128,744	11	ไต้หวัน	108,874
12	เยอรมันนี	209,040	12	อินโดนีเซีย	125,716	12	เวียดนาม	94,781
13	ซาอุดีอาระเบีย	204,181	13	โอมาน	97,096	13	เกาหลีใต้	90,580
14	สหราชอาณาจักร	163,513	14	ฟิลิปปินส์	75,718	14	ฟิลิปปินส์	82,303
15	ฟิลิปปินส์	158,021	16	พม่า	71,913			
	รวม15ประเทศ	6,976,331		รวม15ประเทศ	3,746,962		รวม14ประเทศ	3,324,287
	อื่นๆ	2,216,384		อื่นๆ	1,007,063		อื่นๆ	1,114,404
	รวมทั้งสิ้น	9,192,715		รวมทั้งสิ้น	4,754,025		รวมทั้งสิ้น	4,438,691

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.33 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2549 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,609,686	1	ญี่ปุ่น	985,755	1	สหรัฐอเมริกา	740,696
2	สหรัฐอเมริกา	1,107,759	2	จีน	521,524	2	ญี่ปุ่น	623,931
3	จีน	967,502	3	สหรัฐอเมริกา	367,063	3	จีน	445,978
4	มาเลเซีย	577,288	4	มาเลเซีย	325,327	4	สิงคโปร์	318,597
5	สิงคโปร์	536,667	5	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	272,397	5	ฮ่องกง	272,839
6	ฮ่องกง	332,067	6	สิงคโปร์	218,070	6	มาเลเซีย	251,961
7	ออสเตรเลีย	295,956	7	เกาหลีใต้	196,003	7	ออสเตรเลีย	165,247
8	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	328,455	8	ไต้หวัน	196,003	8	สหราชอาณาจักร	129,409
9	ไต้หวัน	324,455	9	ซาอุดีอาระเบีย	161,030	9	ไต้หวัน	128,114
10	เกาหลีใต้	324,117	10	อินโดนีเซีย	131,939	10	อินโดนีเซีย	126,197
11	อินโดนีเซีย	258,136	11	ออสเตรเลีย	130,709	11	เนเธอร์แลนด์	123,149
12	เยอรมันนี	214,470	12	เยอรมันนี	125,854	12	เวียดนาม	116,907
13	ซาอุดีอาระเบีย	208,498	13	โอมาน	105,564	13	เกาหลีใต้	101,598
14	สหราชอาณาจักร	179,918	14	พม่า	88,708	14	ฟิลิปปินส์	97,800
15	ฟิลิปปินส์	179,060	15	ฟิลิปปินส์	81,260			
รวม15ประเทศ		7,417,916	รวม15ประเทศ		3,907,940	รวม14ประเทศ		3,642,423
อื่นๆ		2,462,379	อื่นๆ		1,034,982	อื่นๆ		1,294,949
รวมทั้งสิ้น		9,880,295	รวมทั้งสิ้น		4,942,923	รวมทั้งสิ้น		4,937,372

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.34 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2550 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,612,928	1	ญี่ปุ่น	987,891	1	สหรัฐอเมริกา	669,511
2	จีน	1,075,676	2	จีน	564,566	2	ญี่ปุ่น	625,037
3	สหรัฐอเมริกา	999,752	3	สหรัฐอเมริกา	330,240	3	จีน	511,110
4	มาเลเซีย	569,467	4	มาเลเซีย	299,885	4	สิงคโปร์	330,738
5	สิงคโปร์	549,417	5	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	237,789	5	ฮ่องกง	299,270
6	ฮ่องกง	349,416	6	สิงคโปร์	218,680	6	มาเลเซีย	269,582
7	ออสเตรเลีย	336,901	7	ไต้หวัน	199,750	7	ออสเตรเลีย	204,711
8	ไต้หวัน	314,947	8	เกาหลีใต้	184,223	8	อินโดนีเซีย	165,971
9	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	313,845	9	ซาอุดีอาระเบีย	158,906	9	เนเธอร์แลนด์	133,057
10	อินโดนีเซีย	304,521	10	อินโดนีเซีย	138,550	10	เวียดนาม	130,871
11	เกาหลีใต้	287,051	11	เยอรมันนี	136,349	13	ฟิลิปปินส์	103,784
12	เยอรมันนี	237,030	12	ออสเตรเลีย	132,190	15	เกาหลีใต้	102,828
13	ซาอุดีอาระเบีย	206,515	14	พม่า	80,031	16	อินเดีย	91,727
14	ฟิลิปปินส์	178,345	16	รัสเซีย	53,600	21	สวีเดน	49,071
15	สหราชอาณาจักร	177,633	21	สวีเดน	51,858			
รวม15ประเทศ		7,513,444	รวม15ประเทศ		3,774,508	รวม14ประเทศ		3,687,267
อื่นๆ		2,658,862	อื่นๆ		1,095,678	อื่นๆ		1,614,853
รวมทั้งสิ้น		10,172,306	รวมทั้งสิ้น		4,870,186	รวมทั้งสิ้น		5,302,119

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.35 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2551 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,778,025	1	ญี่ปุ่น	1,116,459	1	สหรัฐอเมริกา	667,747
2	จีน	1,202,662	2	จีน	670,343	2	ญี่ปุ่น	661,566
3	สหรัฐอเมริกา	1,048,422	3	สหรัฐอเมริกา	380,675	3	จีน	532,319
4	มาเลเซีย	648,275	4	สหรัฐอเมริกา	371,630	4	สิงคโปร์	332,444
5	สิงคโปร์	568,576	5	มาเลเซีย	322,995	5	ฮ่องกง	330,444
6	สหรัฐอเมริกา	463,838	6	ซาอุดีอาระเบีย	241,364	6	มาเลเซีย	325,280
7	ออสเตรเลีย	434,925	7	สิงคโปร์	236,132	7	ออสเตรเลีย	263,181
8	ฮ่องกง	395,931	8	เกาหลีใต้	228,216	8	อินโดนีเซีย	208,018
9	อินโดนีเซีย	388,289	9	ไต้หวัน	206,926	9	เนเธอร์แลนด์	137,360
10	เกาหลีใต้	349,318	10	ออสเตรเลีย	171,744	10	เวียดนาม	165,101
11	ซาอุดีอาระเบีย	305,496	11	อินโดนีเซีย	180,271	12	เกาหลีใต้	121,103
12	ไต้หวัน	295,724	12	เยอรมนี	150,045	13	ฟิลิปปินส์	115,197
13	เยอรมนี	255,295	13	สวีเดน	131,699	14	อินเดีย	110,194
14	เวียดนาม	213,212	14	พม่า	112,426	19	สวีเดน	65,986
15	สวีเดน	197,685	15	รัสเซีย	95,589			
รวม15ประเทศ		8,545,673	รวม15ประเทศ		4,616,515	รวม14ประเทศ		4,036,249
อื่นๆ		3,268,180	อื่นๆ		1,345,968	อื่นๆ		1,815,122
รวมทั้งสิ้น		11,813,853	รวมทั้งสิ้น		5,962,482	รวมทั้งสิ้น		5,851,371

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.36 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2552 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,396,005	1	ญี่ปุ่น	860,125	1	สหรัฐอเมริกา	567,699
2	จีน	1,134,903	2	จีน	586,143	2	จีน	548,760
3	สหรัฐอเมริกา	856,264	3	มาเลเซีย	295,287	3	ญี่ปุ่น	535,880
4	มาเลเซีย	556,264	4	สหรัฐอเมริกา	288,566	4	ฮ่องกง	323,220
5	สิงคโปร์	455,320	5	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	229,238	5	ออสเตรเลีย	291,956
6	ออสเตรเลีย	423,724	6	สิงคโปร์	197,352	6	มาเลเซีย	260,837
7	ฮ่องกง	382,872	7	เกาหลีใต้	186,770	7	สิงคโปร์	257,968
8	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	313,108	8	ไต้หวัน	165,050	8	เวียดนาม	159,224
9	อินโดนีเซีย	289,827	9	ซาอุดีอาระเบีย	137,092	9	อินโดนีเซีย	158,918
10	เกาหลีใต้	282,881	10	ออสเตรเลีย	131,769	11	อินเดีย	109,863
11	ไต้หวัน	241,728	11	อินโดนีเซีย	130,909	12	สวีเดน แลนด์	107,821
12	เยอรมันนี	207,848	12	เยอรมันนี	118,344	13	เนเธอร์แลนด์	106,823
13	เวียดนาม	206,973	13	พม่า	95,976	14	ฟิลิปปินส์	102,928
14	ซาอุดีอาระเบีย	199,189	14	สวีเดน แลนด์	85,474	15	เกาหลีใต้	96,110
15	สวีเดน แลนด์	193,295	22	รัสเซีย	57,996			
รวม15ประเทศ		7,140,061	รวม15ประเทศ		3,566,090	รวม14ประเทศ		3,627,709
อื่นๆ		2,656,517	อื่นๆ		1,035,892	อื่นๆ		1,566,888
รวมทั้งสิ้น		9,796,578	รวมทั้งสิ้น		4,601,982	รวมทั้งสิ้น		5,194,597

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.37 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2553 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	1,853,387	1	ญี่ปุ่น	1,211,476	1	จีน	678,632
2	จีน	1,454,023	2	จีน	775,391	2	ญี่ปุ่น	652,910
3	สหรัฐอเมริกา	980,940	3	มาเลเซีย	343,889	3	สหรัฐอเมริกา	638,820
4	มาเลเซีย	678,488	4	สหรัฐอเมริกา	342,120	4	ฮ่องกง	354,821
5	สิงคโปร์	486,591	5	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	280,245	5	มาเลเซีย	334,599
6	ออสเตรเลีย	486,185	6	เกาหลีใต้	258,537	6	ออสเตรเลีย	297,099
7	อินโดนีเซีย	415,071	7	ไต้หวัน	218,158	7	สิงคโปร์	284,694
8	ฮ่องกง	413,052	8	สิงคโปร์	201,897	8	อินโดนีเซีย	232,856
9	เกาหลีใต้	372,805	9	ออสเตรเลีย	189,087	9	เวียดนาม	184,463
10	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	370,303	10	อินโดนีเซีย	182,215	10	ฟิลิปปินส์	154,915
11	ไต้หวัน	319,928	11	ซาอุดีอาระเบีย	186,337	11	อินเดีย	139,178
12	สวีตเซอร์แลนด์	295,776	12	สวีตเซอร์แลนด์	166,506	12	สวีตเซอร์ แลนด์	129,270
13	ซาอุดีอาระเบีย	253,532	13	เยอรมนี	148,278	14	เนเธอร์แลนด์	115,283
14	เยอรมันนี	252,652	14	รัสเซีย	102,665	15	เกาหลีใต้	114,268
15	เวียดนาม	229,177	15	พม่า	90,000			
รวม15ประเทศ		8,861,910	รวม15ประเทศ		4,696,802	รวม14ประเทศ		4,300,807
อื่นๆ		3,108,016	อื่นๆ		1,159,789	อื่นๆ		1,812,529
รวมทั้งสิ้น		11,969,926	รวมทั้งสิ้น		5,856,591	รวมทั้งสิ้น		6,113,336

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.38 อันดับที่ การค้ารวมไทย-จีน ส่งออก ปี พ.ศ. 2554 : ล้านบาท

อันดับ	ประเทศ	การค้ารวม	อันดับ	ประเทศ	นำเข้า	อันดับ	ประเทศ	ส่งออก
1	ญี่ปุ่น	2,007,537	1	ญี่ปุ่น	1,288,155	1	จีน	791,212
2	จีน	1,722,039	2	จีน	930,826	2	ญี่ปุ่น	719,382
3	สหรัฐอเมริกา	1,065,243	3	สหรัฐอเมริกา	442,470	3	สหรัฐอเมริกา	656,592
4	มาเลเซีย	749,798	4	สหรัฐอเมริกา	408,651	4	มาเลเซีย	373,615
5	สิงคโปร์	581,645	5	มาเลเซีย	376,183	5	ฮ่องกง	360,080
6	อินโดนีเซีย	529,213	6	เกาหลีใต้	280,992	6	สิงคโปร์	343,976
7	สหรัฐอเมริกา	525,684	7	สวีเดน	270,898	7	อินโดนีเซีย	303,877
8	ออสเตรเลีย	483,164	8	ออสเตรเลีย	242,117	8	ออสเตรเลีย	241,047
9	ฮ่องกง	431,377	9	สิงคโปร์	237,668	9	เวียดนาม	212,704
10	เกาหลีใต้	418,922	10	ไต้หวัน	229,012	10	อินเดีย	156,289
11	สวีเดน	414,034	11	อินโดนีเซีย	225,335	11	สวีเดน	143,141
12	ไต้หวัน	345,385	12	ซาอุดีอาระเบีย	225,243	12	ฟิลิปปินส์	139,843
13	ซาอุดีอาระเบีย	293,205	13	เยอรมนี	165,161	13	เกาหลีใต้	137,929
14	เยอรมนี	278,588	14	รัสเซีย	137,713	14	เนเธอร์แลนด์	137,435
15	เวียดนาม	274,687	15	พม่า	106,511			
	รวม15ประเทศ	10,120,521		รวม15ประเทศ	5,566,932		รวม14ประเทศ	4,717,123
	อื่นๆ	3,570,197		อื่นๆ	1,415,796		อื่นๆ	1,990,867
	รวมทั้งสิ้น	13,690,718		รวมทั้งสิ้น	6,982,728		รวมทั้งสิ้น	6,707,989

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.39 สัดส่วนโครงสร้างสินค้านำเข้า 10 อันดับแรกจากจีน
ช่วงปี พ.ศ. 2535-2538 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2535	2536	2537	2538	รวม	เฉลี่ย ต่อปี	ร้อยละของ การค้า ทั้งหมด
1	สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป ผ้าฝ้าย	3,253	5,005	4,776	6,149	19,183	4,796	13.2
2	สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	5,090	897	2,695	10,403	19,085	4,771	13.1
3	สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป เคมีภัณฑ์	2,766	3,279	3,747	5,549	15,341	3,835	10.5
4	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	1,757	2,108	3,220	4,186	11,271	2,818	7.7
5	เครื่องจักรไฟฟ้าและ ส่วนประกอบ	1,054	1,260	1,860	3,644	7,818	1,955	5.4
6	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	966	995	1,545	2,836	6,342	1,586	4.4
7	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	1,078	1,239	1,560	2,196	6,072	1,518	4.2
8	เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	126	268	500	1,638	2,533	633	1.7
9	สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	1,915	1,933	2,130	1,628	7,605	1,901	5.2
10	ผ้าและเส้นใย	2,351	1,720	1,762	1,210	7,043	1,761	4.8
	รวม 10 รายการ	20,356	18,703	23,794	39,439	102,292	25,573	70.2
	อื่นๆ	10,623	8,907	11,103	12,748	43,381	10,845	29.8
	รวมทั้งหมด	30,979	27,610	34,897	52,187	145,673	36,418	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.40 สัดส่วนโครงสร้างสินค้าส่งออก 10 อันดับแรกไปจีน

ช่วงปี พ.ศ. 2535-2538 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2535	2536	2537	2538	รวม	เฉลี่ย ต่อปี	ร้อยละ ของ การค้า ทั้งหมด
1	สินค้าเกษตร ขางพารา	4,783	4,624	6,092	5,419	20,918	5,230	23.9
2	สินค้าเกษตร ข้าว	813	1,146	4,677	9,250	15,885	3,971	18.1
3	สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร น้ำตาล ทราย	394	221	3,052	9,632	13,298	3,324	15.2
4	เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ							
	เคมีภัณฑ์	105	165	243	1,444	1,956	489	2.2
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว							
	เม็ดพลาสติก	273	808	503	1,004	2,588	647	3.0
	กึ่งสด แช่เย็นแช่แข็ง		55	827	1,810	2,693	673	3.1
5	เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์							
	ผลิตภัณฑ์ยาง							
6	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	257	156	144	1,012	1,570	393	1.8
	กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ							
	พลาสติก แช่เย็นแช่แข็ง	354	741	1,457	1,810	4,363	1,091	5.0
	เส้นใยประดิษฐ์	841	453	880	1,245	3,420	855	3.9
7	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้							
8	แผงวงจร ไฟฟ้า							
9	น้ำมันสำเร็จรูป น้ำมันดิบ เครื่องใช้ไฟฟ้า และส่วนประกอบอื่น ๆ							
10	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของ เครื่องจักรกล	168	477	652	763	2,061	515	2.4
	รวม 10 รายการ	7,988	8,846	18,527	33,390	68,750	17,188	78.4
	อื่นๆ	1,813	4,790	4,809	7,478	18,890	4,722	21.6
	รวมทั้งหมด	9,801	13,636	23,336	40,868	87,641	21,910	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555)

ตารางที่ ข.41 สัดส่วนโครงสร้างสินค้านำเข้า 10 อันดับแรกจากจีน

ช่วงปี พ.ศ. 2539-2540 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2539	2540	รวม	เฉลี่ย ต่อปี	ร้อยละ ของ การค้า ทั้งหมด
1	สินค้านำเข้า เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ	3,369	9,889	13,258	6,629	11.1
2	สินค้านำเข้า เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ	5,154	7,311	12,465	6,233	10.5
3	สินค้านำเข้าวัสดุเคมีและกึ่งสำเร็จรูป เคมีภัณฑ์	5,070	6,144	11,214	5,607	9.4
	เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	-	6,237	6,237	3,118	5.2
4	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	4,659	4,928	9,586	4,793	8.1
5	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	2,320	2,449	4,769	2,385	4.0
6	แผงวงจรไฟฟ้า	265	1,090	1,355	677	1.1
7	สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	2,999	3,899	6,898	3,449	5.8
8	ผ้าฝ้าย	4,656	4,587	9,243	4,622	7.8
	สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-	-	-	-	-
	ด้ายและเส้นใย	881	985	1,866	933	1.6
	หลอดภาพโทรทัศน์และส่วนประกอบ	4,126	-	4,126	2,063	3.5
9	เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	-	-	-	-	-
10	ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์	-	-	-	-	-
	รวม 10 รายการ	33,497	47,519	81,016	40,508	68.1
	อื่นๆ	16,002	21,949	37,951	18,976	31.9
	รวมทั้งหมด	49,499	69,467	118,967	59,484	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.42 สัดส่วนโครงสร้างสินค้าส่งออก 10 อันดับแรกไปจีน
ช่วงปี พ.ศ. 2539-2540 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2539	2540	รวม	เฉลี่ย ต่อปี	ร้อยละ ของ การค้า ทั้งหมด
1	สินค้าเกษตร ขางพารา	12,533	8,496	21,029	10,515	20.4
2	สินค้าเกษตร ข้าว	6,937	5,374	12,311	6,155	12.0
3	สินค้าอุตสาหกรรม เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ	3,387	7,158	10,545	5,272	10.3
4	กุ้งสด แช่เย็น	3,557	4,072	7,629	3,814	7.4
	เคมีภัณฑ์	2,035	2,433	4,469	2,234	4.3
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	466	2,551	3,017	1,509	2.9
	เม็ดพลาสติก	773	2,315	3,089	1,545	3.0
5	แช่แข็ง					
	ผลิตภัณฑ์ยาง					
6	น้ำตาลทราย	-	-			
	เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	615	1,130	1,745	873	1.7
	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง					
	กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	345	822	1,167	583	1.1
7	พลาสติก แช่เย็นแช่แข็ง	1,869	2,126	3,996	1,998	3.9
	เส้นใยประดิษฐ์	-	-			
8	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้					
	แผงวงจรไฟฟ้า					
9	น้ำมันสำเร็จรูปน้ำมันดิบ					
	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ					
10	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	-	-			
	รวม 10 รายการ	32,518	36,478	68,995	34,498	67.1
	อื่นๆ	14,852	19,018	33,871	16,935	32.9
	รวมทั้งหมด	47,370	55,496	102,866	51,433	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555)

ตารางที่ ข.43 สัดส่วนโครงสร้างสินค้านำเข้า 10 อันดับแรกจากจีน

ช่วงปี พ.ศ. 2541-2546 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2541	2542	2543	2544	2545	2546	รวม	เฉลี่ยต่อปี	ร้อยละของการค้าทั้งหมด
1	สินค้านำเข้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	13,451	16,753	22,133	29,824	43,590	48,254	174,004	29,001	18.7
2	สินค้านำเข้า เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ	10,077	12,283	19,476	31,462	44,153	47,407	164,857	27,476	17.7
3	เหล็กกล้าและ ผลิตภัณฑ์	1,779	2,381	-	-	-	-	4,160	693	0.4
4	สินค้านำเข้า เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบ	4,823	3,764	5,916	6,554	10,844	14,969	46,869	7,812	5.0
5	เคมีภัณฑ์	6,387	8,165	9,725	12,789	13,614	14,957	65,637	10,940	7.0
6	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน แผงวงจรไฟฟ้า	2,160 2,448	4,129 4,119	6,441	7,393	8,486	9,902 -	38,512 6,568	6,419 1,095	4.1 0.7
7	สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและ ผลิตภัณฑ์	3,368	3,971	5,111	4,017	4,410	7,784	28,661	4,777	3.1
8	ผ้าผืน	6,244	7,353	10,735	11,653	12,644	13,233	61,860	10,310	6.6
	ด้ายและเส้นใย	2,068	3,474	5,535	5,221	4,960	7,169	28,428	4,738	3.0
	หลอดภาพโทรทัศน์ และส่วนประกอบ	-	-	729	1,139	3,623	6,449	11,940	1,990	1.3
9	เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	-	-	3,695	4,745	4,652	6,438	19,529	3,255	2.1
10	ปุ๋ยและยากำจัด ศัตรูพืชและสัตว์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวม 10 รายการ	52,804	66,392	89,495	114,796	150,976	176,562	651,026	108,504	69.8
	อื่นๆ	22,002	28,202	46,204	50,265	60,731	74,509	281,913	46,986	30.2
	รวมทั้งหมด	74,806	94,594	135,700	165,061	211,707	251,071	932,939	155,490	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.44 สัดส่วนโครงสร้างสินค้าส่งออก 10 อันดับแรกไปจีน

ช่วงปี พ.ศ. 2541-2546 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2541	2542	2543	2544	2545	2546	รวม	เฉลี่ยต่อปี	ร้อยละของการค้าทั้งหมด
1	สินค้าอุตสาหกรรม เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	21,712	13,009	17,301	22,484	25,342	47,460	147,308	24,551	19.1
2	สินค้าเกษตร ยางพารา	6,928	5,329	12,028	12,041	15,382	29,775	81,483	13,581	10.5
3	เคมีภัณฑ์	2,383	3,808	3,955	4,591	8,612	12,967	36,315	6,052	4.7
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	1,875	4,396	-	-	-	-	6,271	1,045	0.8
4	เม็ดพลาสติก	3,289	3,961	8,039	9,713	12,416	16,081	53,498	8,916	6.9
	กึ่งสด แช่เย็นแช่แข็ง	4,817	3,378	-	-	-	-	8,195	1,366	1.1
5	ผลิตภัณฑ์ยางเหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	-	-	2,673	2,569	4,062	8,046	17,350	2,892	2.2
	ข้าว	5,029	3,067	-	-	-	-	8,096	1,349	1.0
6	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	1,292	1,521	1,235	5,497	5,895	7,058	22,498	3,750	2.9
	กระดาษและผลิตภัณฑ์ กระดาษ	1,644	2,314	-	-	-	-	3,958	659	0.5
	พลาสติก แช่เย็นแช่แข็ง	3,801	1,887	-	-	-	-	5,688	948	0.7
7	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้			1,042	2,000	3,988	5,776	12,806	2,134	1.7
8	แผงวงจรไฟฟ้า			6,268	6,236	6,145	8,474	27,123	4,521	3.5
	น้ำมันสำเร็จรูป			5,754	5,709	7,078	5,177	23,718	3,953	3.1
9	น้ำมันดิบ			2,479	1,286	6,170	14,593	24,527	4,088	3.2
	เครื่องใช้ไฟฟ้าและ ส่วนประกอบอื่น ๆ									
10	ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง แช่แข็งและแห้ง									
	รวม 10 รายการ	52,770	42,669	60,774	72,124	95,090	155,406	478,832	79,805	62.0
	อื่นๆ	20,074	27,901	52,504	55,081	57,502	80,653	293,714	48,952	38.0
	รวมทั้งหมด	72,844	70,570	113,278	127,205	152,592	236,058	772,546	128,757	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.45 สัดส่วนโครงสร้างสินค้านำเข้า 10 อันดับแรกจากจีน

ช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2547	2548	2549	รวม	เฉลี่ย ต่อปี	ร้อยละ ของ การค้า ทั้งหมด
1	สินค้าทุน เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ	56,395	81,107	99,894	237,395	79,132	18.3
2	สินค้าทุน เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	49,587	70,771	81,376	201,734	67,245	15.5
3	เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	23,610	40,954	39,698	104,262	34,754	8.0
4	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	22,104	31,653	39,644	93,401	31,134	7.2
5	เคมีภัณฑ์	21,430	28,097	30,712	80,238	26,746	6.2
6	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	13,905	20,594	25,425	59,924	19,975	4.6
7	สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	14,104	15,719	19,177	49,000	16,333	3.8
8	ผ้าผืน	15,441	18,642	20,216	54,299	18,100	4.2
9	เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	9,167	11,072	12,792	33,031	11,010	2.5
10	ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์	7,172	5,428	7,935	20,534	6,844	1.6
	รวม 10 รายการ	232,913	324,038	376,869	933,819	311,273	71.8
	อื่นๆ	96,719	124,879	144,655	366,253	122,084	28.2
	รวมทั้งหมด	329,632	448,917	521,524	1,300,072	433,357	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.46 สัดส่วนโครงสร้างสินค้าส่งออก 10 อันดับแรกไปจีน

ช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2547	2548	2549	รวม	เฉลี่ย ต่อปี	ร้อยละ ของ การค้า ทั้งหมด
1	สินค้าอุตสาหกรรม เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	61,004	98,240	94,105	253,348	84,449	23.1
2	สินค้าเกษตร ยางพารา	31,416	32,693	51,353	115,462	38,487	10.5
3	เคมีภัณฑ์	14,557	20,932	44,678	80,167	26,722	7.3
4	เม็ดพลาสติก	22,760	30,624	34,617	88,001	29,334	8.0
5	น้ำมันสำเร็จรูป	7,495	3,303	13,396	24,195	8,065	2.2
	น้ำมันดิบ	11,042	22,005	21,406	54,453	18,151	5.0
	ผลิตภัณฑ์ยาง	3,429	5,111	10,738	19,279	6,426	1.8
6	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	11,321	15,321	20,153	46,796	15,599	4.3
7	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	8,392	9,225	9,657	27,275	9,092	2.5
8	แผงวงจรไฟฟ้า	9,086	16,822	24,868	50,776	16,925	4.6
9	เครื่องใช้ไฟฟ้า และส่วนประกอบอื่นๆ						
10	ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็งและ แห้ง						
	รวม 10 รายการ	180,503	254,275	324,972	759,750	253,250	69.1
	อื่นๆ	105,183	113,130	121,006	339,319	113,106	30.9
	รวมทั้งหมด	285,686	367,405	445,978	1,099,069	366,356	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.47 สัดส่วนโครงสร้างสินค้านำเข้า 10 อันดับแรกจากจีน

ช่วงปี พ.ศ. 2550-2553 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2550	2551	2552	2553	รวม	เฉลี่ย ต่อปี	ร้อยละ ของ การค้า ทั้งหมด
1	สินค้าเงินทุน เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	87,830	92,673	94,447	108,057	383,007	95,752	14.8
2	สินค้าเงินทุน เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ	73,482	79,068	84,164	102,997	339,711	84,928	13.1
3	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	47,062	60,143	56,683	68,443	232,331	58,083	8.9
4	เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบ	42,850	53,869	47,804	68,394	212,917	53,229	8.2
5	เคมีภัณฑ์	35,305	48,743	39,380	53,850	177,278	44,319	6.8
6	เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	39,808	49,060	15,621	33,546	138,034	34,508	5.3
7	เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	16,380	21,768	19,159	25,341	82,647	20,662	3.2
8	ผ้าผืน	20,145	22,616	18,329	24,995	86,085	21,521	3.3
9	ผลิตภัณฑ์โลหะ	-	21,286	16,337	20,479	58,101	14,525	2.2
10	สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	23,491	22,628	12,574	19,263	77,956	19,489	3.0
	ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช และสัตว์	14,746				14,746	3,687	0.6
	รวม 10 รายการ	401,098	471,853	404,497	525,366	1,802,813	450,703	69.4
	อื่นๆ	163,469	198,489	181,647	250,025	793,630	198,408	30.6
	รวมทั้งหมด	564,566	670,343	586,143	775,391	2,596,443	649,111	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.48 สัดส่วนโครงสร้างสินค้าส่งออก 10 อันดับแรกไปจีน

ช่วงปี พ.ศ. 2550-2553 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2550	2551	2552	2553	รวม	เฉลี่ย ต่อปี	ร้อยละ ของ การค้า ทั้งหมด
1	สินค้าอุตสาหกรรม เครื่องคอมพิวเตอร์	135,916	158,582	147,429	159,944	601,871	150,468	26.5
2	สินค้าเกษตร ขางพารา	54,684	63,938	52,729	77,039	248,391	62,098	10.9
3	เคมีภัณฑ์	44,643	26,883	46,270	56,450	174,245	43,561	7.7
4	เม็ดพลาสติก	34,257	35,199	36,940	51,362	157,758	39,439	6.9
5	ผลิตภัณฑ์ยาง	11,926	15,808	26,656	44,615	99,005	24,751	4.4
6	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	16,389	11,178	26,775	36,706	91,047	22,762	4.0
7	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	9,247	9,464	13,672	20,310	52,693	13,173	2.3
8	แผงวงจรไฟฟ้า	30,029	25,722	25,124	25,590	106,465	26,616	4.7
	น้ำมันสำเร็จรูป	19,420				19,420	4,855	0.9
9	เครื่องใช้ไฟฟ้า	-	9,114	11,421	14,970	35,505	8,876	1.6
	น้ำมันดิบ	18,472	-	-	-	18,472	4,618	0.8
10	ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง แช่แข็งและแห้ง		4,942	6,822	6,438	18,202	4,551	0.8
	รวม 10 รายการ	374,983	360,829	393,837	493,424	1,623,073	405,768	71.5
	อื่นๆ	136,126	171,490	154,923	185,208	647,747	161,937	28.5
	รวมทั้งหมด	511,110	532,319	548,760	678,632	2,270,820	567,705	100.0

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,

www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.49 สัดส่วนโครงสร้างสินค้านำเข้า 10 อันดับแรกจากจีน
ปี พ.ศ. 2554 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2554	ร้อยละของการค้าทั้งหมด
1	สินค้าทุน เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ	121,693	13.1
2	สินค้าทุน เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ	116,659	12.5
3	สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	88,150	9.5
4	สินค้าทุน เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	87,069	9.4
5	เคมีภัณฑ์	65,628	7.1
6	เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	50,815	5.5
7	เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	29,056	3.1
8	ผ้าผืน	26,661	2.9
9	ผลิตภัณฑ์โลหะ	26,245	2.8
10	สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	24,241	2.6
	รวม 10 รายการ	636,218	68.3
	อื่นๆ	294,609	31.7
	รวมทั้งหมด	930,826	100

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ ข.50 สัดส่วนโครงสร้างสินค้าส่งออก 10 อันดับแรกไปจีน
ปี พ.ศ. 2554 : ล้านบาท

ลำดับ	ชื่อสินค้า	2554	ร้อยละของการค้าทั้งหมด
1	สินค้าเกษตร ยางพารา	139,096	17.6
2	สินค้าอุตสาหกรรม เครื่องคอมพิวเตอร์	129,284	16.3
3	สินค้าอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์	80,945	10.2
4	สินค้าอุตสาหกรรม เม็ดพลาสติก	73,639	9.3
5	ผลิตภัณฑ์ยาง	54,135	6.8
6	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	41,045	5.2
7	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	27,560	3.2
8	แผงวงจรไฟฟ้า	20,628	2.6
9	เครื่องใช้ไฟฟ้า	18,020	2.3
10	ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็งและแห้ง	13,952	1.8
	รวม 10 รายการ	598,303	75.6
	อื่นๆ	192,909	24.4
	รวมทั้งหมด	791,212	100

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
www2.ops3.moc.go.th, 10 กรกฎาคม 2555

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สุชาติ นภาเพ็ญวรรณานุกร
การศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต, สาขาการบัญชี, 2523 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเงินในระบบ เศรษฐกิจโลก, 2556
ประสบการณ์	2521-2533 พนักงานฝ่ายการบัญชี, ธนาคารศรีนครจำกัด
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าของ บริษัทเดี่ยวเฮงพลาสติกจำกัด
สถานที่ติดต่อ	36/2 หมู่ 3 ถนนพระราม 2 ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 74000
โทรศัพท์	0-3483-4150, 0-8950-08155
e-mail	lan2498@hotmail.com

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University